

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Vokopisti se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnništva šte. 328

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem o-
naročilu popus
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prežljaku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pomembna borba.

V slovenski javnosti so stopili v ozadje vsi drugi politični dogodki in vsa pozornost se je združila na volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. V torko poteče komaj prva faza volivnega postopanja — reklamacijski rok — pa prevladuje v slovenskem gospodarskem svetu že izredno živo zanimanje za volitve, prihodnje zastopstvo zbornice je jedro vseh razmišljanj in razgovorov. Gospodarski krogi v Sloveniji pravilno ocenjujejo te volitve kot zgodovinski mejnik v razvoju naše gospodarske politike, ki jo vodi baš zbornica, za katero pri teh volitvah gre.

In kako je nastopil gospodarski svet v teh volitvah? Kako se je grupiral in orientiral stan, ki doslej v novi državi še ni imel prilike, da nastopi v javnosti? Tu smo doživeli nekaj, kar bi vsakdo, ki sodi slovenske politične razmere po našem dnevnem političnem boju, še pred enim mesecem smatral za nemogoče. Slovensko gospodarstvo je dokazalo, da zna ohraniti tudi v volivnem boju hladno glavo, ki smoteno meri vsak korak v smislu zdravega napredka slovenskega narodnega gospodarstva. Politična nasprotstva so stopila v ozadje. Pristaši vseh slovenskih strank in neopredeljeni, ki jih je iz razumljivih razlogov zlasti med trgovstvom veliko, so se združili v enotno združeno stanovsko fronto. Vse slovensko gospodarstvo si je postavilo za prihodnjo nalogo: braniti narodno gospodarstvo naše napredne Slovenije pred finančnim izžemanjem, uničevanjem trgovine in obrti in demontranjem naše industrije. Ta velika in težka naloga je združila vse, tako da sede skupaj samo kot stanovski tovariši pristaši SLS, demokratov, radičevcev, samostojnih, radikalov itd.

To je veliko dejstvo, vredno posebnega povdanka, kajti zapustilo bo sledove v vsej naši javnosti in jasno dokazuje, da nam politična borba kljub vsej ljutosti ni zatemnila zdrave sodbe. Ta nastop je vreden dobrega slovesa in dostojanstva predstaviteljev našega gospodarstva.

Le majhna družba političnih prenapetih, najožja skupina tako zvanih samostojno-demokratskih mladincev ni hotela razumeti velikega trenutka in si domišljala, da bo preko vsega naroda diktirala volivcem svojo voljo in v tej otročji nadutosti ni hotela skupnosti.

Naravno, da se je taki predrznosti uprlo vse volivstvo, da so nastopili proti taki gorostasnosti celo sami sicer navdušeni pristaši te stranke, ki presojajo sedanje volitve v stanovsko zastopstvo z zdravo pametjo.

Ogorčenje nad početjem SDS je toliko huje, ker se postavlja v klubovalno borbeno pozo proti slovenskim pridobitnim krogom, ki ima izmed vseh nekdanjih in sedanjih grupacij in združenj največ grehov nad slovenskim narodom in njega gospodarstvom na vesti. Teh je toliko, da bi se moral volivni boj podaljšati na leta, da bi jih časopisje vsaj približno moglo naštet po vrsti. Pa ni potrebe. Vsak človek jih pozna in vsi so že sklenili obsodbo nad to veliko grešnico.

Saj se SDS sama zaveda svojega obupnega položaja in njeno časopisje si niti z besedico ne upa reagirati na vse očitke, ki lete nanjo in njene zastopnike sleherni dan z vseh strani. Edino opravičilo za vsa svoja dejanja najde tudi zdaj v svojem toli zlorabljanem geslu o »narodnem in državnem edinstvu«.

Narodno in državno edinstvo naj jo opraviči, da je v Sloveniji inaugurirala sistem dvo-vrstnih glavnih davkov, ki ne obstoja nikjer na svetu, da je pomagala zviševati osebno dohodnino s 30 odstotnim izrednim pribitkom na vse neposredne davke in 500 odstotnim pribitkom na zemljarino od l. 1923. dalje. Radi centralizma je s potezo peresa pomagala z zakonom o dvanajstih letih za marec, april l. 1922., podaljšati vojno dobo še na l. 1920., ker ni mogla ravnati drugače kot da na ta način pomaga centralizmu iztisniti iz Slovenije in trgovstva težke milijone. In s tem njenim programom bi ne bilo v skladu, če bi bilo državno gospodarstvo v redu, zato je podpirala sistem, ki ne predlaga vrhovni davčni kontroli računskih zaključkov kot določa ustava in zakon, sistem, ki ne dopušča realnih in rednih proračunov, a da je namen popolnoma dosežen, je vzgojila naš davčni aparat bolj papeški kot je papež sam.

Dovolj zgledov, dovolj dokazov, dovolj razočaranj in dovolj trpljenja. 22. septembra se začne za slovensko gospodarstvo nova doba, ko SDS tudi na gospodarskem poprišču ne bo ničesar povenila!

Kaj snuje g. Maksimović?

DR. BALTIČ IN PIRKMAJER V VLADNI MILOSTI. — OSTRA SAPA PROTI RADIČU.

Zagreb, 21. avg. (Izv.) Včeraj sta prišla z Bleda v Zagreb notranji minister Maksimović in dr. Nikić. Z njima sta se pripeljala tudi velika župana Baltič in Pirkmajer. V političnih krogih se ta prihod tolmači kot demonstracija proti Radiču, ki je v svojem govoru na Krškem polju napadel Baltiča in Pirkmajerja ter namignil, da bosta odstavljeni. Ta prihod obeh ministrov z velikima županoma ima pokazati Radiču, kako sta oba velika župana sigurno na svojih mestih in da jih Maksimović ne pusti pasti.

Včeraj se je vršila v hotelu »Esplanade« konferenca, ki so se je udeležili Maksimović, dr. Nikić, dr. Pirkmajer, dr. Baltič in šef zagrebske policije dr. Vragović. V političnih

krogih se domneva, da je ta konferenca v zvezi z eventualnimi volitvami, ki bi jih vodila Maksimović kot predsednik vlade, dr. Nikić pa kot minister za notranje zadeve. Z druge strani pa se komentira, da gre za zbiranje gradiva, ki bi bilo neugodno in obtežljivo za Stjepana Radiča in to v smislu nedavnih izjav dr. Markovića v Mostarju, ko je v svojem govoru Radiču pretel.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) 26. septembra se vrši tukaj kongres Zveze zemljoradnikov.

Belgrad, 21. avg. (Izv.) Na današnji seji anketnega odbora proti korupciji so bila prečitana pisma ter odgovori raznih oseb, ki so bile od anketnega odbora pozvane, da dajo svoje mišljenje.

Radičevci na noben način nočejo iz vlade

Belgrad, 21. avg. (Izv.) Današnja »Politika« prinaša zelo obširno poročilo o Radičevem govoru, ki ga je imel na včerajšnjem shodu v Bosanskem Brodu, kjer je kakor običajno premleval prazno slamo in obljubljal ljudem nebesa. Do izvršenja obljub pa je treba še čakati, pravi »Politika«, češ da so Radičevci za enkrat preslabi, da bi to dosegli. Nato je govoril o političnem sporazumu in da bo dobil pri prihodnjih volitvah milijon kroglic. Če bi ga pa tudi hoteli vreči iz vlade, ne bodo uspeli, češ da on mora ostati v vladi. Na vprašanje, zakaj je neki prišel s to poli-

tiko, je Radič izjavil: »Jaz sem prišel s tem, ker sem prišel k zdravi pameti. A prišel sem k zdravi pameti hitro.« Ta njegova izjava je naravno povzročila veliko veselost. Posebno veliko veselje pa je ta njegova izjava povzročila v tukajšnjih političnih krogih.

Nato je govoril v Bosanskem Brodu še dr. Krnjević, ki je pozival pristaše HSS, naj se ne cepijo, ker bo sicer nesloga stranko uničila. Vidi se, kakšen je položaj Radičeve stranke v Bosni. Vse prizadevanje Radičevcev gre zaenkrat za tem, da za vsako ceno preprečijo razpad stranke.

Težek gospodarski položaj v državi.

GLAVNI VZROK KRIZE JE NASHA SLABA UPRAVA.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Na iniciativo ministrstva za trgovino se je danes vršila v prostorih tukajšnje industrijske zbornice anketna seja o gospodarski krizi. Tej anketi so prisostvovali tajniki vseh industrijskih zbornic v naši državi ter drugi interesenti. Najprej je govoril dr. Marotić, ki je prečital memorandum, v katerem se navaja kot glavni vzrok gospodarske krize to, da nima vlada sistematičnega gospodarskega programa in ker ni nobenega reda v funkcioniranju državne administracije. Tajnik belgrajske industrijske zbornice dr. Gregorić insistira na zmanjšanju državnega proračuna. Zahteva revizijo zakona o taksah ter davčnega zakona. Izjavlja, da je treba zmanjšati socialno zavarovanje, češ, da bodo delavci itak dovolj zaščiteni. Nadalje je treba poljedelstvo privedi v sklad z industrijo, ne pa industrijo žrtvovati poljedelstvu ali pa narobe. Nadalje zahteva zaščitno carino za industrijo in posebne mere, ki jih je treba zavzeti za pobijanje trgovske konkurence ter zmanjšanje železniških ter poštinih tarif. Končno protestira proti zakonu o

pobijanju draginje. Tajnik zagrebske zbornice Čuvaj podvrže ostri kritiki vladne organe. Ureditve pošte, telegrafa ter prometa je nujno potrebna, ker ravno radi slabega funkcioniranja pošte, telegrafa in prometa največ trpi naše gospodarstvo. Nato je še govoril tajnik ljubljanske zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ivan Mohorič, nakar je izpregovoril tajnik belgrajske Delavske zbornice dr. Topolović, ki se je zavzel za delavske interese ter razlagal problem brezposelnosti. K besedi se je oglasil tudi tajnik denarnih zavodov Marković, ki označuje sedanjo krizo kot začasno. On je mnenja, da Narodna banka ne more dajati nobenih kreditov, ampak da je to dolžnost Hipotekarne banke. Nato se je govorilo o vplivu poplavl na naše gospodarstvo. Ob zaključku je tajnik novosadske zbornice dr. Kosić še ugotovil, da sedanja kriza ni prehodna, ampak da bo trajala še dolgo časa, ker imamo mi srednjeevropsko državo brez srednjeevropskega sistema in administracije. Anketna seja se bo nadaljevala.

V Albaniji se zopet nekaj pripravlja.

Belgrad, 21. avg. (Izv.) V poslednjem času se pojavljajo vesti o neredih v Albaniji. Nekateri so mnenja, da so ti neredi predznaki revolucije. Revolucija v Albaniji ne bi bila nič čudnega. Saj je režim Ahmeda Zogu že preveč dolgo na vladi in poleg tega so državne blagajne popolnoma izpraznjene. Ob izpraznjenih blagajnah se vedno pojavi tukaj revolucija, da pridejo spet prijatelji, ki blagajne napolnijo. Iz diplomatskih krogov smo dobili sledeče obvestilo z ozirom na nered v Albaniji: »Neredi, o katerih se piše, nima-

jo značaja revolucije, posebno pa ne značaja revolucije proti Ahmedu Zogu. To so le lokalne zadeve nezadovoljnikov med katoliki okrog Skadra. Oni so sedaj samo nezvesto orodje v rokah neprijateljev Albanije, to je onih istih neprijateljev, ki so tudi neprijatelji kraljevine SHS. Vsi Albanci so odločno proti vsakemu, ki hoče prikrito ali neprikrito izvrševati oblast nad Albanci. Albanci ne marajo Italije za varuhinjo, dasi se ona sama za varuhinjo ponuja. Oni hočejo samostojno, neodvisno državo.«

NOVI BELGRAJSKI ŽUPAN SE PREDSTAVI KRALJU.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) V torko se odpelje na Bled belgrajski župan dr. Kumanudi ter dr. Kosta Jovanović, belgrajski podžupan. Oni bodo sprejeti pri kralju v avdienco, v kateri bo predstavljena kralju nova občinska uprava.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Tukaj se je sestavil anketni odbor, ki bo preiskal stanje, v katerem je bila občina sprejeta od novoizvoljenega občinskega odbora. V tem preiskovalnem odboru so predstavniki vseh strank in tudi predstavniki glavne kontrole, v katere imenu pride v ta anketni odbor dr. Hilarij Vodopivec, član glavne kontrole.

HRVATSKA FEDERALISTIČNA STRANKA JE NEOMAJNA.

Zagreb, 21. avg. (Izv.) »Hrvat«, glasilo hrvatske federalistične stranke prinaša na čelu lista komunikate, v katerem pobija vesti belgrajskih »Novosti«, ki pišejo o nekaki kombinaciji, po kateri bi se združili hrvatski federalisti pod vodstvom dr. Trumbića. Radičevi disidenti pod vodstvom dr. Nikića ter oni del nezadovoljnih radičevcev, ki jim načeljuje poslanec Preka. »Hrvat« označuje vse te kombinacije kot neutemeljene ter pravi, da Hrvatska federalistična stranka ne bo šla v tako kombinacijo. Hrvatska federalistična stranka zahteva namreč revizijo ustave in od te svoje zahteve ne bo odnehal.

Na Bledu je zdaj mir.

Bled, 21. avg. (Izv.) O živahnem življenju, ki ga je bilo opaziti tekom tega tedna na Bledu, ko se je osredotočilo tukaj vse politično odločevanje, ter po mnogih važnih konferencah, ki so jih imeli predstavniki naše vlade, je nastopila politična tišina. Vsi ministri so po večini že odšli iz Bleda nazaj v Belgrad, izvzemiši zun. ministra dr. Ninčiča, čigar bivanje na Bledu je privatnega značaja, in voj. ministra Trifunovića, ki je sicer že opravil svoje uradne posle, a se je še zadržal na Bledu. Očividno se odpelje vojni minister jutri z Bleda. Tudi italijanski poslanik, ki se je mudil na Bledu z vsem svojim osebjem, bo zapustil svoje bivališče. Ravnotako so odšli tudi mnogoštevilni ogrski diplomati, ki so si letos izbrali Bled za svoje bivališče.

Danes so vzbudili tukaj mnogo pozornosti romunski novinarji, ki se nahajajo na turneji po Jugoslaviji in ki se niso mogli načuditi lepoti našega Bleda. Na Bledu se mudi tudi minister dr. Otokar Rybář.

Seja davčnega odbora.

SOCIALNI PREDLOGI POSL. PUŠENJAKA. — RADIKALI IN RADIČEVCI STOJE NA NAJSTROŽJEM FISKALNEM STALIŠČU.

Bled, 21. avg. (Izv.) Davčni odbor je razpravljaj danes o čl. 36. do 40. V čl. 36. se govori o podlagi za odmero zgradarine, in sicer tvori podlago letna najemnina, kjer gre za zgradbe, ki so dane v najem; pri zgradbah pa, ki niso dane v najem, število sob. Poslanec Pušenjak opozarja, da je treba pri tem upoštevati razen vzdrževalnih stroškov tudi razne doklade (vodovodne itd.), ki jih morajo plačevati najemniki. Predlaga, da se iz higijenskih in drugih razlogov odmera davka pri kmetskih in delavskih hišah po številu sob opusti. G. Pušenjak predlaga nadalje, da se minimum dohodkov poviša od 4.800 na 10.000 Din, ker se bo povišal tudi eksistenčni minimum. Večina je odklonila vse Pušenjakove utemeljene dopolnilne predloge, glede minimuma pa se odloži sklepanje za pozneje. Člen 37. obravnava slučaj, če se zgradba da v najem. Ta člen se sprejme brez vsakih sprememb. Čl. 38. določa, da se odbije za vzdrževalne stroške v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani, Subotici in Zemunu 20 odstotkov, v ostalih mestih 25 odst., v vaseh pa 30 odst. brutto najemnine. Poslanec Pušenjak stavi spremeni-valni predlog, da se odbije 30, oziroma 35 in 40 odstotkov bruto najemnine, ker so vzdrževalni stroški ogromni. Tudi tega spremeni-valnega predloga vladna večina v davčnem odboru ni upoštevala, dasi so tudi drugi opozicijski poslanci soglašali s predlogom posl. Pušenjaka. Čl. 40. določa davek 20 odst. na letno najemščino in to po odbitju odstotkov, ki pridejo na vzdrževalne stroške, odnosno 20 Din od vsake sobe brez odbitka. Posl. Pušenjak pa predlaga znižanje tega davka na 12 odst., oziroma 12 Din za sobo. Posl. Pušenjak se sklicuje pri tem predlogu na dejstvo, da nima država tako visoke zgradarine. Navaja zgled Poljske in Češke, kjer se plačuje za sobo le 8 odstotkov zgradarine. Sklepanje o tem členu se rezervira za pozneje. Značilno je, da radičevci odobravajo vsa ta povišanja, ki bodo zadelali tudi kmetsko ljudstvo, ki bo v bodoče za hišo s tremi sobami, mesto dosedanjih 6.30 Din, plačevalo 60 Din. Prihodnja seja davčnega odbora bo v ponedeljek.

POTOVANJE KRALJA IN KRALJICE V DALMACIJO.

Split, 21. avg. (Izv.) Poroča se, da bosta prišla semkaj kralj in kraljica, odkoder se bosta odpeljala v Kaštel, kjer se že nahaja kraljevič Peter.

PRED ODHODOM NAŠE DELEGACIJE V ZENEVO.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Danes se je vršila v predsedstvu narodne skupščine seja naših delegatov za sestanek interparlamentarne unije, ki bo zborovala 26. t. m. v Zenevi. Na tej seji se je govorilo samo o čisto tehničnih vprašanjih. Naša delegacija odpotuje iz Belgrada v ponedeljek zjutraj z brzovlakom.

MALOBESEDNI G. UZUNOVIĆ.

Zagreb, 21. avg. (Izv.) Danes opoldne je prišel v Zagreb ministrski predsednik Nikola Uzunović, ki se je na zagrebski postaji razgovarjal s predstavnikoma tukajšnje radikalne stranke. O politični situaciji ni hotel dati nobenih važnih izjav.

Iz zgodovine delavskega zavarovanja.

(Iz obrtniških krogov.)

Gotovo je, da je v naši dobi in v sedanjih razmerah potrebno, da je delavstvo, ki nima navadno nič drugega kot žuljave roke, zavarovano za bolezni ali nezgode. Doba, ko je bil delavec ali pomočnik še enakopraven član mojstrove družine, kjer je imel vso oskrbo tudi za slučaj nesreče ali bolezni, je žal že davno za nami.

Mi smo prinesli v novo državo temelj za dobro, moderno socialno zavarovanje, ki bi lahko veliko koristilo i delavstvu i našemu gospodarstvu. Ob prevratu se je poslovanje zavarovalnih zavodov hitro konsolidiralo. V Sloveniji so se združile vse naprave v celoto s sedežem v Ljubljani. Bolniško zavarovanje so prevzele mesto prejšnjih bolniških blagajin okrajne poslovalnice. Koncentriral se je ves denar, ki so ga imele prejšnje bolniške blagajne in to niso bile ravno majhne vsote.

Tedanjí voditelji zavoda, posebno gg. Rožina, Kocmur in Rožanec so skrbeli, da ostane ta denar pri nas v Sloveniji, da služi zopet slovenskemu gospodarstvu, odkoder je prišel. V načrtu je bila velika zgradba na Miklošičevi cesti in z deli se je že pričelo. Vse bi bilo dobro, če ne bi bilo nesrečne SDS. V naročju SDS, ki je imela tedaj vladno moč v rokah, se je rodila namreč nesrečna misel, da mora ves slovenski denar, denar slovenskega delavstva in obrtništva iz Slovenije, da služi drugim. S tem je otvorila SDS Sloveniji novo rano, iz katere neprestano tečejo milijoni našega narodnega premoženja na jug, v škodo naše industrije, obrti in trgovine. Gospodje, ki se danes v »Obrtnem vestniku« šopirijo, pa so priborili za Slovenijo samo to »veliko politično pridobitev«, da hodijo v Zagreb, kjer poslušno molče in odobravajo sklepe ravnateljstva. Ko so pa Hrvatje spregledali, kako silno dobro molzno kravo jim je SDS pripeljala, so pa še te svoje dobrotnike odrinili kolikor mogoče daleč proč.

Zavarovanje se v Srbiji ni še povzpelo niti do najprimitivnejših oblik in na Hrvaškem je v povojih. Samo pri nas v Sloveniji je izpeljano, a žal v škodo našega narodnega gospodarstva. To škodo pa nam je napravila SDS. Zagreb gradi z našim denarjem palače, sanatorije, igrališča, kopališča, ki stanejo visoke milijone. Pred par leti so napravili sklep, da se zazida 60 milijonov za zgradbe, ki so po veliki večini vse na Hrvaškem in v Srbiji, pa teh 60 milijonov daleko ne bo zadosti, ker načrt še zdaj ni dovršen. Za sanatorij Klenovnik pri Varaždinu se je votiralo 11 milijonov, pa se je nedavno moralo zopet dovoliti 7 milijonov. Kaj pa dobi Slovenija od tega?

Gospodje delegati iz Slovenije, ki se nam zdaj predstavljajo kot »kandidati slovenske obrti« v »Obrtnem Vestniku«, za tako plodovito delo pač ne smejo računati na to, da bi jih mi volili v Trgovsko in obrtno zbornico. Obrtnik.

Mariborski obrtniki enodušno proti SDS.

Maribor, 21. avgusta 1926.

Nocoj se je vršil tu v Emeršičevi gostilni sestanek zastopnikov obrtnih zadrug. Bile so zastopane domala vse obrtne zadruge našega mesta. Udeležba je bila tako velika, da je presegla vse pričakovanje.

Govorili so gg. Tavčar, Koražija, Lorber, Glaser, Senekovič in drugi. Zbor je enodušno izjavil, da se SDS, ki je uničevala gospodarstvo Slovenije — za kar imamo najbolj žalostne zglede iz nedavnega časa ravno v Mariboru — ne more zaupati tako važna korporacija kot je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo.

Z velikim navdušenjem so se zastopniki obrtništva Maribora izjavili za združeno stanovsko kandidatno listo slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijev.

Nova zvijača SDS-arjev.

Zerjavovi prijatelji v Mariboru med obrtniki in trgovci na vse mogoče načine lovijo obrtnike. Iznášli so zopet novo sredstvo. Vsak večer vabijo obrtnike na zaupne sestanke. Tam jim govorijo, da njih lista nima nobene zveze z nobeno politično stranko. Knjigovez g. Miha Vahtar je prišel celo s predlogom, da mora vsak kandidat podpisati reverz, da se ne prikloni nobeni stranki in da bo izločil vsako politiko. To je nova zvijača. G. Miha Vahtar je pristal SDS in celo vrlo ahiven. Sedaj pa čuje, kako je to nadstrankarstvo g. Vahtarjevo in g. Weixloya! Za kandidate so postavili same prononsirane pristaje samostalno demokratske stranke. G. Spes mlajši je član SDS, g. Kravos tudi, g. Vahtar isto. Če ste res nepristranski, bi morali postaviti za kandidate obrtnike vseh struj, a ne samo Zerjavovce. E, po perju ste se izdali! Obrtniki v Mariboru ne marajo samostalnih demokratov, ki poslušajo dr. Zerjava, ampek vsi, ki hočejo, da bo zbornica res stanovska korporacija, pojdemo z g. Jelačinom in skupino poštenih obrtnikov in trgovcev. SDS je prinesla samo nesrečo v Slovenijo. Zato njenih pristajev v zbornico mariborski obrtniki ne bomo volili!

Delna premogovna stavka na Angleškem traja že 10 tednov.

London, 21. avg. (Izv.) Izvršni odbor rudarske zveze je sklenil, da predloži vladi izčrpno poročilo o zadnjih pogajanjih s podjetniki in da bo dokazal, da delavci niso raztrgali pogajanj. Baldwin je ostal v Londonu, da sprejme to poročilo.

Ker so se pa člani vlade razšli po raznih letoviščih, se delo v rudnikih ne more obnoviti drugače, kot da sklenejo delavci po posameznih distriktih s podjetniki posebne pogodbe. V distriktu Sherwoodforest so napravili delavci že prvi korak. Okoli 100 delavskih delegatov je na skupni konferenci sprejelo pogoje za upostavitve dela. Zedinili so se s podjetniki na stare plače in podaljšanje delovnega časa na 7 in pol ur. V teh premogov-

nikih je zaposlenih 1700 rudarjev. Lastniki rudnikov v Nottingham in Derby so sklenili, da predlagajo iste delovne pogoje.

Rudarski delegati so se vrnili zopet v svoje okraje, kar je znamenje za nadaljevanje boja. Delegati so izjavljali, da bo boj trajal še najmanj 10 tednov.

London, 21. avg. (Izv.) Rudarji v Nottinghamu in Derby so sprejeli delovne pogoje, ki so jih stavili podjetniki. Vsi premogokopi so se zopet odprli. Cook in drugi rudarski voditelji bodo prepotovali vse revirje, da preprečijo nadaljnje rušenje stavke.

London, 21. avgusta. (Izv.) V osrednje-angleških distriktih se je javilo novih 10.000 rudarjev na delo.

Ponoven apel mehikanskih škofov k mirnemu odporu.

Rim, 21. avg. (Izv.) »Osservatore Romano« objavlja pismo mehikanskega episkopata z dne 15. julija t. l. na mehikansko ljudstvo. Pismo pravi, da je mehikanska cerkvena zakonodaja tako nepravilna, da ne zasluži več označbe zakona. Škofje so k temu molčali in opazovali razvoj, dokler se zakoni niso izvajali. Zakon z dne 2. julija pa tako ruši pravice cerkve in nasprotuje naravnemu pravu in pa ustavi mehikanske ustave, da ni mogoče več misliti na popuščanje, kajti zakon hoče uničiti mehikanski katolicizem. Škofje protestirajo proti tem odredbam in zagotavljajo, da bodo storili vse, da se ti zakoni razveljavijo. Medtem, ko bodo duhovniki ustavili vsako delovanje, bodo vodili borbo za uveljavljenje svobode cerkve.

Škofje dalje pozivajo katoličane, da se ponekod ogroža verski pouk. Verniki se opominjajo, naj veliko molijo, naj ne pozabijo svojih duhovnikov, naj opuste vse svetne zabave in naj žalujejo. Z vsemi dovoljenimi in mirnimi sredstvi morajo delovati na to, da se proticerkveni zakoni odpravijo. Tiste, ki pri protikatoliški akciji sodelujejo, bodo zadele vse cerkvene kazni.

Mehiko, 21. avg. (Izv.) Episkopat zatrjuje, da katoličani niso v nobeni zvezi z zadnjimi poizkusi upora in revolucije.

»Associated Press« javlja, da je mehikanska vlada znatno popustila v korist zahtevam Združenih držav. Ameriški poslanik v Mehiki se po nekaterih poročilih ne bo več vrnil na svoje mesto, ampak bo najbrže prestavljen v London.

Mehiko, 21. avgusta (Izv.) Nadškof je v odprtem pismu pozval predsednika Callesa, naj pusti državljanom svobodo vesti, svobodo

vere, svobodo pouka in tiska. Nadškof pravi, da zahteva le svobodo, na katere imajo krščanski državljani kulturne države brezdvomno pravico. Episkopat je poln iskrene ljubezni do domovine in hoče mir. V svoji miroljubnosti episkopat ni nikdar skušal doseči izpremembo ustave, dokler ni predsednik začel izvrševati njenih veri sovražnih členov. Prejšnji predsedniki so smatrali ta določila za mrtvo črko.

Newyork, 21. avg. (Izv.) Odgovor predsednika Callesa, ki v osornem tonu odklanja vse posredovalne predloge, je bil povod za nove krvave spopade. Že v parlamentu je prišlo do streljanja med poslanci. Dvajset poslanec se je zapletlo v ostro debato o cerkvenem sporu. Skrajno ogorčeni so nekateri poslanci segli po orožju. En poslanec je bil ustreljen, več jih je bilo težko ranjenih, dva pa sta dobila zelo težke poškodbe. Tudi bivši guverner je težko ranjen. V bolnici se ranjenci bore s smrtjo. Poleg tega so streljali ubili enega raznašalca in ranili več pasantov. Tudi v San Juan je prišlo do pobojev. Katoličani so priredili velike manifestacije. Množica je ubila župana, ki je bil strasten sovražnik in preganjalec katoličanov.

Mehika, 21. avgusta. (Izv.) Generala Arassa in 10 drugih oseb so zaprli, ker so bili upleteni v zaroto proti vladi.

Newyork, 21. avg. (Izv.) Mehikanski trgovci in industriji so predlagali vladi in katoliškemu episkopatu, naj se sestane k skupni konferenci za rešitev cerkvenega spora. Trgovski svet vedno huje občuti posledice gospodarskega bojkota, ki so ga uprizorili katoličani.

Stanovska lista' SDS.

Celje, 21. avgusta.

V »Jutru« dne 20. t. m. je priobčena lista kandidatov za obrtniški odsek trgovcev in obrtne zbornice v Ljubljani. Na tej listi se blišče tudi imena Berlič Jožef, Čoh Stefan in Kavčič Fran. Zanimivo je vprašanje, kdo je te dandate določil za svoje zastopnike.

Dne 21. aprila t. l. je Zveza obrtnih društev v Celju pozvala gostilničarsko zvezo, da imenuje svoje kandidate za predstoječe volitve v obrtno zbornico. Dopis je bil adresiran na g. Bernardija, hotelirja v Celju, ki je z dopisom z dne 30. maja pod št. 426 povabil na sestanek naslednje gospode: Virant Ivan iz Zalca, Čajhen Josip iz Teharjev, Čoh Stefan iz Rogaske Slatine, Pirč Drago iz Celja, Antona Komaca kot tajnika, in tudi hotelirja Rebeuschegga iz Celja, okaterem je pa že najmanj šest let znano, da ne prestopi praga Celjskega doma, kjer se je ta sestanek vršil. Sklicani sestanek je imel namen, da zbere gotovo število oseb, ki naj bi bile predložene Zvezi obrtnih društev, da izmed njih izbere kandidate za obrtno zbornico. Na ta sestanek so pa bili povabljeni iz ključno samo pristaja SDS razen g. Rebeuschegga, o katerem se je pa z vso gotovostjo sklepalo, da se seje radi gornje okolnosti ne bo udeležil. Celo odborniki zveze niso bili na ta sestanek povabljeni, ako so ti odborniki »slučajno« pristaja drugih strank. Ta sestanek se je dejansko tudi vršil in na istem so bili izbrani za kandidate naslednji gospodje: Berlič Jožef iz Ptujca, Čoh Stefan iz Rogaske Slatine, Kaučič Franc iz Ljubljane in Virant Ivan iz Zalca. In res vsi trije prvo imenovani se blišče z debelimi črkami na »nepolitični« in »stanovski« listi obrtniških organizacij. Pa še ni konec. Ko so člani odbora Zveze in gostilničarske zadruge izvedeli za ta tajni sestanek in zaznali, kaj se je na njem sklepalo, so seveda še pravočasno protestirali pri g. Bernardiju, ki je objubil, da sliče še eno sejo, in sicer za 24. t. m., na kateri naj bi se obravnavalo isto vprašanje. In kaj se zgodi? Dne 20. t. m. prinese »Jutro«, ta »stanovski« in »nepolitični« list, že definitivno listo kandidatov.

In da bo zadeva še bolj jasna, naj povemo še to, da je g. Rebek pred nekaj dnevi izjavil, da si oni, to se SDSarji, ne puste vzeti zbornice iz rok, ker da je to njih ustanova. Mi pa pravimo: Zbornico jim bomo vzeli iz rok mi, združeni obrtniki, ki bomo vrgli SDS politiko iz nje!

Pobljanje draginje na Francoskem.

Pariz, 21. avgusta. (Izv.) V zadnjih dveh sejah se je ministrski svet pečal samo z omejitvijo draginje. Poleg velikih in važnih sklepov, ki tičejo javno upravo je ministrski svet sklenil: omeji se uvoz žita; v vsej Franciji se upelje določba, da morajo vsi prodajalci živil imeti javno označene cene; posebni organi bodo ugotavljali srednje cene, in cene kontrolirati; v restavracijah se omeji čas obeda, da bodo družine imele več živili; pri veletrgovcih in v skladiščih se uvede kontrola zaloge živil. Poljedelski minister je izdal odredbo o kontroli žitnih posevkov, o cenitvi žetve, o trgovini z žitom in o kontroli v mlinih.

Volivcem v zbornico.

Zadnji termin glede reklamacij v volivnem imeniku je torek dne 24. t. m. do 2. popoldne. Na to opozarjamo vse trgovce, obrtnike in industrije! Informacije daje Volivna pisarna, Kolo-dvorska ulica 8.

Ako niste še v volivnem imeniku, poskrbite hitro, da se vrekamirate. Za reklamacije sta potrebni: 1. Potrdilo občine, ali bolje potrdilo okrajnega glavarstva, ozir. obrtne oblasti, da resnično izvršujete obrt ali trgovino. V ta namen služiti tudi obrtni list. 2. Potrdilo od davčnega urada, koliko pridobnine plačujete. Pripravnije pa so davčne knjižice, ki stane samo 3 Din ter jih ob mnogih prilikah lahko uporabljate. Zadostuje tudi predpis davka ali poštna položnica, na kateri je pridobnina označena. Reklamirate lahko sami pri volivni komisiji ali pa prinesete potrebna potrdila v volivno pisarno, na kar Vas ta vrekamira.

V teku volitev se ne pustite zbegati radi sistematičnih poizkusov volivnega terorja z nasprotne strani. Volivna komisija Vam bo dostavila s povratnico glasovnice, ki jih izpolnite z imeni naših kandidatov ter jih oddate na pošti poštnine prosto. Vse slučaje volivnega terorja ali nepravilnosti sporočite našemu volivnemu odboru. Že sedaj odrekajo nekatere občine, ki so v nasprotnih rokah, potrebna potrdila za reklamacije.

Volitve so tajne in nihče ne bo mogel ugotoviti, katere kandidate ste volili. Opozorite na to dejstvo vse volivce v svojem okraju ter agitirajte za neodvisnost našega gospodarskega parlamenta od SDS, ter za popolno zmago Združenih stanovskih kandidatnih list! — Volivni odbor.

Beleške

△ Informacije »Jutra«. Naše dično »Jutro« se je zopet enkrat postavilo. Ta naš »najbolj informiran« list, ki sliši drugače travo rasti, je napisal o sijajni manifestaciji obrtnikov na petkovem sestanku pri »Štruklju« tudi tole: »Glavno besedo so imeli znani klerikalni agitatorji stavbenik Ogrin, mizar Rožina in krojač Ložar...« Res izvrstne poročevalce ima »Jutro«, da celo slišijo gromki glas g. Rožine, ki je drugače sicer v Belgradu, pa ga je »Jutro« le slišalo, ko je imel »glavno besedo« na obrtniškem sestanku v Ljubljani. Enako izvrstno so tudi druge informacije »Jutra«, kakor n. pr. da se je sestanek končal s splošnim prepriom in dirindajem in enako »točna« je informacija, da bo pri volitvah zmagala slavna SDS. G. Jelačin je točno povedal: »Kar bo »Jutro« pisalo, veste vsi da je ravno nasprotno res.«

△ »Jutro« in društvo kat. mojstrov v Mariboru. »Ilustrirani Slovenec« je prinesel preteklo nedeljo sliko članov društva kat. mojstrov v Mariboru. »Jutro« dopisnik si jo je prav dobro ogledal, posameznikom pregledal in stehtal njihovo nacionalnost ter jo obelodanil v svojem listu. Pri tem pa je napravil nekaj pripomb, prav za čas »kislh kumarca«. Društvo kat. mojstrov je namreč tudi proti kandidatni listi SDS za volitve v trgovsko in obrtno zbornico, zato se je bilo treba nalagati, da je društvo v nemških rokah, da je bilo ustanovljeno kot konkurenca slov. obrt. društvu, in še celo kopico drugih takih »Jutrovih« resnic. Če bi na »Jutrova« poročila kaj dali, bi te njegove trditve zavračali. Tako smo se pa v Mariboru že tako navadili, da je prišlo že v pregovor: Ravno nasprotno je res kakor pa »Jutro« piše. Društvo kat. mojstrov, katero je stanovsko in strokovno organiziralo obrtnike in trgovce za medsebojno vzajemnost brez ozira na politično mišljenje in na narodnost, bo na klub »Jutrovim« noticam napredovalo in bo uživalo še nadalje naklonjenost vseh, ki hočejo dobro našemu obrtnemu in trgovskemu stanu.

△ Naloga Slovencev. »Dr. Korošec« s svojimi, tako piše »Jutro«, v tem položaju Slovencev v Jugoslovenstvu naloge našega naroda ne vidi. In vendar je tako blizu. Svoje talente naš Slovenstvo prinese Jugoslovenstvu. — Mislimo, da Jugoslovenstvu zaenkrat popolnoma zadostujejo talenti, ki mu jih je prinesel mali Moric iz jutrove dežele.

△ Šmokovstvo. »Jutro« graja dr. Korošca, ker je v Mariboru kot pojave, s katerimi se v svetu lahko ponašamo, omenil Prešerna, Cankarja, in pravi: »Lahko bi bil dodal vsaj še Trubarja, Stritarja, Aškercem in Gregorčiča.« — Sicer je omenil dr. Korošec tudi Župančiča, nadalje učenjake kakor Miklošiča in Kocena, in dodal bi bil seveda lahko še celo dolgo vrsto odličnih slovenskih duhov, vsaj Levstika, Tavčarja, Kersnika, Jurčiča ali pa Vego, Murka itd. itd., ko bi bil namreč imel predavanje o slovenski umetnosti in znanosti ali kaj sličnega, ne pa govor na kmetskem prazniku. — Zornalistični šmok, mali Moric pa mora seveda pokazati, da se tudi v slovenski literaturi nekoliko spozna, in zato je prišel vsaj s Trubarjem, Aškercem in Gregorčičem, o katerih je slišal, da so jih preganjali »klerikalci«, čeprav so bili vsi trije po naprednjakarskih pojmi »klerikalci«.

△ Naši ministri na Bledu. »Življenje in delovanje slovenskih ministrov.« Pod temi naslovi prinaša »Slov. Narod« dolgo poročilo z Bleda, v katerem pa ni nikjer govora o kakem slovenskem ministru (ga tudi ne more biti, ker slovenskih ministrov danes sploh ni, ker g. Pucelj je, kakor znano, hrvaški minister); pač pa je opisano življenje in delovanje gg. Uzunoviča, Ninčiča, Krajača in drugih. To so torej za »Slov. Narod« slovenski ministri. No, vsekakor najenostavnejša rešitev vprašanja narodnega edinstva, samo da bi ti gospodje gotovo vsi energično protestirali, če bi jim kdo rekel, da so Slovenci.

△ Z Bleda poroča »Jutro«: Na vprašanje poročevalca »Jutra«, kaj sodi o politiki dr. Korošca, je rekel g. Uzunovič med splošno veselostjo prisotnih novinarjev: »Ali ima dr. Korošec sploh kako politiko?« — Ta »vica« je namreč povedal g. Uzunovič malemu Moricu in je vzbudil splošno veselost prisotnega malega Morica.

△ Nezadovoljni minister. Listi poročajo, da je minister dr. Dinko Perić nezadovoljen z drugimi tovariši, ker še vedno ni dobil proračunov posameznih ministrstev, da bi končno uredil proračun za bodoče leto. — Mi pravimo, da je glavno to, da je Radič zadovoljen, četudi ni zadovoljen z Uzunovičem, Krajačem in sploh s celo vlado in pa g. minister Janez Pucelj.

△ Samo malo. Radič je dejal: »Radikali so malo »pritisnuli«, in dobili so 50 do 100 tisoč kroljic.« Pobite in zaprte Davidovičeve demokrate so torej le »malo pritisnili« —

△ V opozicijo. »Še to leto bo vse urejeno. Kdor ne bo vreden, ga bomo vrgli ven, če pa ne bo šlo, bomo šli v opozicijo,« je dejal Radič. In kolo se bo zavrtelo staro pot: Soglasno bodo radičevci stavili zahteve in soglasno bodo dejali, da gredo v slučaju neizpolnitve v opozicijo in soglasno bo kljub neizpolnitvam ostalo vse pri starem.

Zrebanje loterije Društvenega doma v Trbovljah se bliža. — Kupujte srečke!

Kaj se godi doma

Razpust Učiteljske zveze na Primorskem.

Vse Primorje je še pod silnim vtisom vesti o razpustu Zveze učiteljskih društev. Udarec je silen; čuti ga tem bolj preprosto ljudstvo, ker ve, da stremi za tem, da se kmečka masa izolira od inteligence, da se bodo fašisti tem lažje igrali z njo. Tržaški prefekt je motiviral razpust, češ, da nima Zveza več zakonite podlage. Ni na tem, da bi razpravljali, ali je razpust po novem sindikalnem zakonu, ki dopušča sindikalne organizacije državnih nameščenecv le s privoljenjem ministrskega predsednika, utemeljen ali ne; saj to vprašanje na stvari prav nič ne izpremeni. Fašizem pač lahko ustvari zakon kar čez noč in uzakoni najhujše krivice. Prav nič ne izpremeni na stvari, ako fašisti strahujejo naše brate in uničujejo njihovo narodno premoženje, z raznimi pohodi in požigi ali pa z zakonom. Brezdvomno je drugi način še hujši. Danes, ko ima fašizem državo v svojih rokah, ni treba več požigov in pohodov, ki vzbujajo pozornost inozemstva; z zakonom gre tako gladko.

Učiteljska zveza je bila razpuščena, ker je bila slovanska in vsaka druga motivacija je pesek v oči. Fašisti se danes ne zadovoljujejo več z »žrtjem in prebavljanjem Slovanov v železnicah, ki jim jih je narava obdarila s potrebnimi sokovi« (glej »Popolo di Trieste, uradno glasilo fašistovske stranke!), ampak hočejo nasilno iztrebiti slovenski življenjski, ker dobro vedo, da bi to naravnim potom ne šlo, ker je ista narava dala tudi Slovanom dovolj odporne sile. Učiteljska zveza ni bila niti zdaleč kaka politična organizacija. V njej so bila včlanjena posamezna učiteljska društva, ki jim je bil namen, da se brigajo za stanovske interese in pokličejo izobrazbo svojih članov. Preko tega programa ni šla Zveza nikdar. To vedo fašisti dobro in gotovo je o tem dobro informiran prosvetni minister Fedele, ki je med govorom poslanca Besednjaka v rimskem parlamentu napravil neslano opazko, da ima Zveza svoj sedež v — Zagrebu. Na njenih socialnih tečajih, ki so bili povsem vzgojeslovenske značaja, so predavali tudi Italijani. Tudi glasilo slovenskih in hrvaških učiteljev »Učiteljski list« ni nikdar stopilo na politično polje.

V hipu, ko se je fašistovski režim odločil, da izžene iz šol slovenski in hrvaški jezik, je zapisal usodo tudi slovanskemu učiteljstvu in njegovim organizacijam. Od tega dneva Italija ni rabila več slovenskega učitelja, ki je še bil poleg duhovnika največja ovira poitalijančevanja na deželi. Preganjanje našega učiteljstva se je nadaljevalo s podvojeno silo, a bolj na tiho; iskala se je in seveda tudi našla legalna pot. Slovenskim in hrvaškim šolam so bili že prej dodeljeni tako zvali »specialisti« za italijanščino, večinoma ljudje iz južne Italije, bivši podčastniki in brez kvalifikacije. V svoji pravi službi pa so bili res pravi specialisti. Da sebi zagotovijo mesto kakega šolskega voditelja, se niso ustrašili najogabnejših sredstev, da spravijo na slabo luč svoje stanovske tovariše. Sledile so disciplinarne preiskave in trajale mesece in leta; slovenski učitelj je čakal z družino na izid brez plače. Ako je hotel živeti, se je moral izseliti. Tako se je število našega učiteljstva prav kmalu skrčilo od 800 na 400 in še manj. Prišlo je tako daleč, da ni smel biti slovenski učitelj niti član Mohorjeve družbe, ki je cerkvena bratovščina. Učitelju je bilo prepovedano vsako javno udeleževanje, učitelj ni smel voditi niti najnedolžnejšega pevskega zbora na vasi. Učitelj je bil s tem ločen od naroda in glavni cilj političnih oblastev dosežen.

Vzporedno se je vršilo miniranje učiteljskih društev in Zveze. Učitelje so pričeli siliti uradno in neuradno z grožnjami, da vstopijo v fašistovsko stanovsko organizacijo. Z izjavo slovenskih in hrvaških učiteljev, da jim zadostuje slovanska Učiteljska zveza, je bila Zveza pokopana. Fašistovski režim je postopal zopet »legalno« in razpustil Zvezo na podlagi sindikalnega zakona.

Slovenske šole v Italiji ni več, do tal je pogaženo tudi slovansko učiteljstvo. Na deželi ostane še duhovnik in fašizem je pričel s frontalno ofenzivo tudi proti njemu. Kaj naj rečemo k temu? Ali naj tratimo predragocen prostor v našem listu s pozivi na rimskega diktatorja ali na ministra Ninčiča, ali naj se sklicujemo na prijateljski pakt med nami in Italijo? Vse to bi bilo žal odveč. S temi vrsticami hočemo le zopet opozoriti našo javnost

na nekulturno preganjanje naših bratov pod Italijo; dan pravičnega povračila itak prejalilej pride!

Slovanska učiteljska društva so si l. 1920 omovala lastno zvezo, ker radi priključitve Primorskega k Italiji niso mogla več ostati včlanjena v Zvezi učiteljskih društev v Ljubljani. Posamezna društva so seveda ohranila svojo samostojnost s sedeži v Tolminu, Gorici, Sežani, Kopru, Pazinu, Voloskem, Puli in Postojni. Zveza je imela sedež v Trstu. Ves čas obstoja ji je predsedoval g. Germek. Kakor že rečeno, so imela društva kakor tudi Zveza namen, da branijo stanovske interese svojih članov in da skrbijo za izobraževanje slovenskih učiteljev. Zveza je priredila tri socialne tečaje v Sv. Luciji; lanski in letošnji (v Kanalu) sta bila prepovedana. Na tečajih so predavali med drugimi: dr. Tuma, župnik Rejec, poslanec dr. Besednjak, g. Hreščak in dr. Izidor Cankar. Učitelji so imeli lastno glasilo »Učiteljski list«, ki je izhajal v začetku enkrat, pozneje celo trikrat, končno pa samo dvakrat na mesec. Med publikacijami je vzbudil največjo pozornost otroški list »Novi rod«, ki je bil gotovo eden izmed najboljših te vrste; v času svojega viška je dosegel naklado 5000 izvodov, pozneje so ga šolska oblastva pričela preganjati, dokler ga niso sploh prepovedala v šoli. Zveza je izdala »Plamene« (zbori za odrasle, uredil Srečko Kumar), »Otroške pesmi« (uredil Srečko Kumar) ter »Ročni zapisnik« (dvakrat), ki je vseboval sernam vseh članov z osebnimi podatki. Veliko pozornosti in navdušenja je vzbudil pevski zbor Zveze, ki je zanesel slovansko pesem s svojimi koncerti v Benetke in Bologno. Pod vodstvom g. Kumarija je priredil 24 koncertov; zadnji koncert v Kanalu je bil prepovedan. V začetku je štela Zveza 800 članov; radi preganjanja se je število skrčilo v zadnjem času na 350.

Tudi bolniške blagajne morajo izginiti.

Fašistovska vlada je izdala odlok, s katerim se pooblašča, da smejo vršiti bolniško zavarovanje le one blagajne na Primorskem, ki so v fašistovskih rokah. V takem položaju se nahajajo le nekdane delavske bolniške blagajne s svojimi podružnicami po deželi, ki so jih fašisti zasedli z znanimi metodami. Nadalje smejo še redno poslovati v Trstu: Associazione mutua fra impiegati, Cassa generale di malattia per marittimi in Società operaia; Delavska bolniška blagajna za rudnike v Predilu in Bolniška blagajna za rudarje v Idriji. Potemtakem morajo likvidirati v Trstu slovenski blagajni Delavsko podporno društvo in Tržaško podporno društvo ter cela vrsta blagajn kakor n. pr. blagajna brivcev, prodajalec manufakturnega in kolonijalnega blaga in kavarnarjev. Na prvi pogled se vidi odlok splošen, v resnici pa zadene le blagajne, ki nimajo fašistovskega pečata. Slovenski blagajni sta uničeni obe. V smislu novega odloka se lahko preosnujejo v zasebna podporna društva, a zavarovati morejo le samostojne gospodarje in profesionaliste, ki niso podvrženi zavarovanju, torej ne delavstva. Društvi sta se fundirali pod imenom »Tržaško podporno društvo«; to se bo preosnovalo v smislu omenjenega odloka. A vir življenja mu je odvzet, ker zgubi društvo okoli 1000 delavcev, ki se morajo zavarovati pri pri-

znanih blagajnah. Tako so fašisti z navadnim odlokom uničili zopet dve slovenski ustanovi, ki sta jih zgradila človekoljubje in socialni čut plemenitih Slovanov in ki sta bili uzorno upravljani. Ne-ki tržaški list je l. 1881. posnel iz »Kronike« Tržaškega podpornega društva te-le uvodne besede: »Ustanovilo se je v Trstu 1. avgusta 1881. slavljan-sko »Tržaško podporno društvo«, katero je pravzaprav veja delavskega podpornega društva in sicer ona veja, ki se je borila za pošteno gospodarstvo in pravice udov, kar dokazujejo dokumenti v društv. arhivu.«

Vprašanje regulacije Voglajne.

Celje, 21. avgusta.

Regulacijska dela so v prvi vrsti največja skrb naše tukajšnje industrije. Zato se tudi najbolj industriji trudi, da se vendar enkrat prične s prvimi regulacijskimi deli ter posebno s prestativno strugo Voglajne. V sredo zvečer je tvrd-ka Westen zopet povabila k sebi vse po zadnji poplavi poškodovane industrije kakor tudi poljedelce, kjer se je ponovno sklepalo o tem za Gaberje prevažnem vprašanju. Ker se je v zadnjih dneh silalo od mestne strani ugovor, da bi znala preločena struga Voglajne škodovati mestu, Zavadni in Čretu, so se interese na tem posvetovanju sporazumeli, da se zadnje omenjeni kraji zavarujejo z novimi visokimi nasipi ter da se tudi zainteresira železnica, ki naj prevzame posebno pri razširjanju železniških mostov (dveh) na sebe vse stroške. Upamo zatrdno, da bodo ti pogovori privedli do končnega uspeha, ker dobička od te delne regulacije ne bodo imeli samo industrijski, temveč v isti meri tudi trgovci, obrtniki kakor tudi celotno prebivalstvo kraja Gaberje. Kar se tiče prispevanja k stroškom teh del, se slišijo glasovi, da bo industrija sama nosila nad polovico izdatkov. Gre samo za obliko, kako bi se drugi interese prisilili k točnemu plačevanju na nje odpadajočih prispevkih. Misli se na eventualno ustanovitev javnopravne vodne zadrage.

Konferenca radi obmejnega prometa z Avstrijo.

Veliki župan je sklical 16. t. m. na velikem županstvu posvetovanje radi konvencije za obmejni promet z Avstrijo. Seje se je udeležil dr. Žižek iz Belgrada in zastopniki S. P. D. in Skale. Konvencija je že potrjena, razne formalitete se bodo sedaj še določile. Obmejni pas pa Avstrije na našem ozemlju in za nas v Avstriji je fikso določen in dokaj ugoden. Zlasti bodo Avstriji imeli krasen razmah po naših Alpah. Cena za Avstrije gre od laške meje do Triglava, Aleksandrovega doma, Kredarice, Rjavine, Mojstrane, potem po cesti skozi Jesenice do Zirovnice, naprej skozi Begunje v Tržič, Predvor, Kokro, Krvavec, Sv. Ambrož, Stahovico, po cesti v Črno, čez Podvolovjek v Luče, proti Ljubnem na Travniki, nad Mozirjem na Uršo. Jugoslovani bodo lahko šli na Obir, vrh Peči, čez Solče, Podkloster po železnici do postaje Müllern do Ledence. Naprej pa po cesti čez Sv. Jakob na Borovlje, Zitaraves, Miklavčevo, Pliberk-kolodvor. Na Aleksandrovi domu se sestane mešana komisija, ki bo ugotovila, katera pot se bo uporabljala za Avstrije. — Ostale podrobnosti te pogodbe objavimo v teku par tednov, ko bo pogodba izdelana v detaljih. — Železniški nadzornik v pok. g. Alojzij Knafelec je izdelal k pogodbi zemljevid, na katerem bodo označeni vsi za turiste v poštev prihajajoči kraji. Upamo, da bo zemljevid izdelan s točnimi slovenskimi imeni celokupnega slovenskega Korotana.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Žrebanje se vrši 7. novembra 1926.

V nedeljo 22. t. m. osl na Japonsko čajno

LOTERIJO

o novotvorjeno trgovino

k Primožu v Radovljico

Vsak obiskovalec naj v nedeljo kupi v trgovini pri Primožu v Radovljici en zavojček naša čajna specialiteta za 6 dinarjev, da se prepiše o dobroti naše čajne mešanice, katera bo pri Primožu stalno v zalogi.

Komur je sreča mila, dobi v zavojčku številko, na katero je zadel lep dobiček!

Kdor zadane, naj se zgleda z zavojčkom in s priloženo številko takoj pri lastniku trgovine, kjer dobi določeni dobiček.

Ne zamudite ugodne prilike!

Za mnogobrojen obisk se priporoča

trgovina pri Primožu v Radovljici.

Poštni roparji v črnem avtu.

V zadnjem času so se začeli vedno bolj pojavljati predrzni poštni vlomilci. Vlomilci so namreč uverjeni, da bodo dobili posebno o plačilnih dnevih v poštah blagajnah večje vsote denarja, ki ga Jobe nakazanega podeželske pošte za razna izplačila plač in drugih potrebščin. Tako so, kot smo že poročali, vlomili neznani vlomilci v poštni urad v Sent Rupertu. Dvignili so že pošto blagajno in jo odnesli za bližnjo mejo. K sreči pa je čula ropot poštarica Minka Matjašičeva, ki je poklicala sosedo. Ti so stekli za roparji in prijeli bi jih bili, da niso le-ti vrgli blagajne v grmovje in pobegnili v gozdi. — Včeraj pa je dobila policija obvestilo o predrznem vlamu v poštni urad v Vidmu pri Krškem. Vlomilci so se spravili skozi okno v poštni urad in so navrtali odnosno razbili blagajno. Pričakovali so, da bo v blagajni velik znesek gotovine in to z ozirom na sobotna izplačila. Toda tudi tu so se lopovi opekli. V blagajni so dobili po mučnem, napornem in nevarnem delu komaj za 600 Din kovanega drobiža. Vlomilci so se pripeljali v črno pleskanem, baš za nočne vožnje pripravnem avtomobilu in so se odpravili zopet v smeri proti Zidanemu mostu. Na poti so ohladili svojo jezo s tem, da so odnesli iz kolodvorske restavracije več steklenic različnih likerjev in domačega žganja. Vse kaže, da se je pripeljala ta tatinska družba iz Zagreba, kamor se je tudi odpravila po brezuspešnem delu. Ta nevarna lopovska družba mora biti dobro organizirana in tudi dobro opremljena z najmodernejšimi vlomilskimi orodjem. Mora pa imeti tudi dobre in zanesljive volone, ki izvojnijo sicer vse, kar je potrebno za vlam, samo tega ne izvedo, kedar je v blagajni denar in kedar ga ni.

Dve hudi nesreči v Mežski dolini.

18. t. m. se je v jeklarni v Guštanju ponesrečil delavec Martin Ježovnik; padla je na njega priprava za obešanje škripca, mu zlomila nogo in prebila kožo na glavi. Prepeljali so ga z avtomobilom v bolnico v Slovenjgradec. — Okrog 14. ure je bil od vlaka pri Prevaljah do smrti povozen 82 letni Štefan. Na kakšen način se je to zgodilo, ni znano; domneva se pa, da se je blizu proge na solcu grel in zaspal, po ropotu vlaka prebujen je pa hotel še priti čez progo, a bilo je prepozno. Naj v miru počiva!

O vlamu v litijski konsum.

Kakor smo že poročali, je bilo vlomljeno v prodajalno tukajšnega konzumnega društva, kjer se je potem ugotovila škoda na Din 63.971. Ljubljanski policiji se je posrečilo, da je enega vlomilca v osebi Ivana Možine iz Daljne vasi, obd. Rudnik, roj. l. 1901. prijela. Po izpovedi Možine se je le-ta seznanil v zaporih ljublj. dež. sodišča z gotovim Francem Pibernik, doma iz Vrha pri Mokronogu. Iz Ljubljane sta se z nočnim vlakom pripeljala v Litijsko ter sta potem vlomila v to prodajalno, katero je Možina dobro poznal. Ukradeni blago sta spravila v velike škatle za perilo, ter s plenom odšla proti Kresnicam. Pri gradu Poganeč sta polovico plena skрила v gozdu, z ostalim pa sta se pripeljala z jutranjim vlakom v Ljubljano. To ukradeni blago sta potem za vsako ceno prodajala Bosancem, zaposlenim pri gradbi hiš Stan in Dom. V gostilni pri Soči sta si izkupiček razdelila ter potem veseljačila in zapravljala denar v družbi lahkoživih deklet. Policija, ki je bila opozorjena na to, da se nahajata dva sumljiva ptička v gostilni, je takoj bila na mestu, kjer pa je dobila le še Možino in ga prijela, medtem ko je Pibernik že odnesel pete na varno in najbrže pobegnil proti Zagrebu, kjer je pa med potom še pobral skrit plen pri Gradu Poganeč. — Čudno je le to, da se po izpovedi Možine višina pokradenega blaga ne krije z ugotovljeno vsoto ter je mnogo manjša.

12. septembra bo v Križah pri Tržiču prireditve Kranjskega orlovskega okrožja.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon štev. 57, 470 in 979

Račun pošto ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Safes deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.

Dnevne novice

★ **Romanje na Sv. Goro pri Gorici.** Prišlo je 1000 romarjev. Vsak dobi v roke izkaznico, s katero se izkaže pred blagajno, da ima pravico do polovične vožnje Ljubljana-Rakek, Boh. Bistrica-Ljubljana. Vsi oni udeleženci, ki vstopajo na gorenjski prog, vzamejo polovično karto do Rakeka. Kdor ne bi dobil izkaznice do srede, naj piše ali pride osebno po izkaznico tja, kjer se je zglasil. Vlak bo obstal na vsch postajah Ljubljana-Rakek, nazaj grede pa Boh. Bistrica-Ljubljana-Rakek. Polovična vožnja na gorenjski in notranjski prog je bila dovoljena po min. saobračaja br. 7908/26 z dne 16. t. m. Popust velja za vse mešane, potniške in brze vlake razen S. O. Ekspresa od 27. do 31. avgusta t. l. Za ostale proge je bila vložena prošnja, ki pa še ni rešena. Prav tako še ne moremo objaviti uro odhoda, dokler ne dobimo odgovora iz Italije. Ako bo prošnja ugodno rešena bo odpeljal vlak iz gl. kolodvora v soboto 28. avg. ob 8 zjutraj, ako prošnja ne bo uslišana, pa že ob 6.13. Zato opozarjamo udeležence, da sledijo objavam v »Slovencu«, kateri bo prinesel v četrtek že natančen vozni red. Romarji naj denar menjajo že pred odhodom, kdor pa tega ne utegne storiti, bo imel priliko tudi med vožnjo. Za hrano in stanovanje skrbi vsakdo sam. Vožnja: Ljubljana-Rakek in Boh. Bistrica-Ljubljana stane 27.50 Din. Vlak pride v Trst ob pol 12 v soboto in gre iz Trsta, postaja St. Andreja ob pol 7 proti Gorici. Iz Gorice odpelje v nedeljo 29. t. m. ob 2 popoldan proti Podbrdu. Vsa obvestila še sledi v »Slovencu« med tednom.

★ **Družabno poučno potovanje v Orient.** Kakor smo že obširno poročali v »Slovencu« dne 6. julija, priredimo prihodnje leto 1927 družabno poučno potovanje v Orient. Potovanje ima izrecno poučen namen in je predvsem namenjeno razumništvu. Obiskali bomo Spodnji in Gornji Egipt do Assuana, tudi Thutench-Amonov grob, vse važnejše kraje v Palestini ter francosko Sirijo (Grand Liban in Beirut). Čas odhoda je določen na petek, dne 29. aprila 1927, domov se vrnemo v torek, 31. maja. Število udeležencev je omejeno na trideset oseb. Skupni stroški znašajo 18.000 dinarjev. Ker je v to vsoto vračunana že vsa oskrba, bodo zasebni stroški malenkostni. — Prijavljenih je že 23 udeležencev. — Vabimo k udeležbi vse, ki se zanimajo za naš bližnji Orient. Prijavitelj se je treba pismeno na naslov: Dr. A. Jehart, bogoslov. prof., Maribor, Sodna ul. 14/II. Tam se dobijo tudi vse potrebne informacije, pojasnila itd. Podroben načrt potovanja se pošlje brezplačno vsem, ki se za potovanje zanimajo. — Na potovanju bomo potrebovali tudi petje, moški ali mešan zbor. Deloma za zabavo sami sebi, deloma pa za službo božjo, posebno v Palestini. Hočemo pa tudi zanesti našo pesem v Orient, ki je do sedaj še ni imel prilike slišati. Zato prosimo vse udeležence, naj javijo tajniku pripravljalnega odbora, dr. Jehartu, Maribor, ali so pevcu in kateri glas obvladajo. — Obenem odgovarjamo na mnoga vprašanja, da so samoposebi umevno vabljeni na potovanje tudi cenjene dame. Saj so se dosedaj že štiri prijavile.

★ **Romarjem na Krko pri Stični.** Krka je starodavna božja pot sv. Kozma in Damijana. Dolgih 500 let so to božjo pot na Krki in tudi župnijo Krko oskrbovali »beli menihi« iz Stične. Ko je pa cesar Jožef pregnal menihe iz Stične, je tudi božja pot opešala. Zdaj so romarski shodi na Krki prve tri nedelje po Velikem smarnu. Prvo nedeljo pridejo nemški Kočevarji, zato so pridige in litanije nemške. Drugo nedeljo po Vel. smarnu pridejo Gorenjci, tretjo iz okolice. Tudi na zlet pridejo Ljubljancini te tri nedelje, da gredo v jama nad izvirom Krke. Z avtom od osmega vla-

ka se tudi samo v nedeljo še lahko opravi božja pot. Letos bo romarjem tudi za prenočišče preskrbljeno. S postaje Stična je peš do Krke poldrugo uro hoda. Avto vozi zdaj iz Stične proti Krki vsako jutro od osmega vlaka in vsak večer ob četrtem osem. Nazaj gre vlak iz Stične ob devetih in ob eni. Seveda so bolj kot izletnikov veseli na Krki romarjev, takih, ki gredo vsi k sv. obhajilu. Takih, ki gredo »na božjo pot Bogu napot«, takih ni na Krko!

★ **Društvo Dr. Janez Ev. Krek** v Ljubljani se je tekom zadnjih mesecev obrnilo na nekatere Krekove prijatelje s prošnjo, da pristopijo k društvu kot člani. Uspeh je bil povolen. Danes šteje društvo 118 članov. Od teh jih je plačalo 60 članarino za eno leto (10 Din), 58 pa za tri leta skupaj; med slednjimi jih je poslalo 31 tudi preplačila. Odbor se vsem, ki so se vabilu odzvali, iskreno zahvaljuje in vabi k pristopu tudi druge Krekove znanke, naj so vabilo dobili ali ne. — Odbor društva Dr. J. E. Krek.

★ **Kraljevi dvorec.** Kraljevi dvorec v Han Pijesku pri Sarajevu bo dogotovljen do konca tega meseca.

★ **Odlikovanja.** Z redom sv. Save II. st. je odlikovan dr. Nikola Andrić, pomočnik prosvetnega ministra v pokoji. Red sv. Save IV. stopnje je podeljen Georgesu Soletu, inženjeru in nadzorniku srbskega pokopališča v Biserti. Red sv. Save V. stopnje pa Albinu Komanu, posestniku in živnozdravniškemu pomočniku v St. Vidu nad Ljubljano.

★ **Imenovanje.** Za upravnika državnega bakteriološkega zavoda v Ljubljani je imenovan dr. Ferdo Kern, bivši upravnik drž. bakteriološkega zavoda v Križevcih in upokojeni profesor srednje gospodarske šole v Križevcih.

★ **Upokojitev učiteljev.** V ministrstvu za prosveto je izdan odlok o upokojitvi večjega števila učiteljev.

★ **Protesti.** Radi ukinitve učiteljskega v Križevcih je došla v Belgrad posebna deputacija križevskih meščanov, da protestira proti tej ukinitvi.

★ **Šumarski kongres.** Dne 11. oktobra se vrši v Zagrebu šumarski kongres.

★ **Unifikacije.** Posebna komisija v ministrstvu za prosveto je izdelala unificiran program za osnovne šole. Potem pridejo na vrsto meščanske šole, nato pa učiteljske.

★ **Stanje Drave.** Drava je šla v osiješki okolici nazaj v svojo strugo. Pod vodo je samo še vas Podravlje.

★ **Znamke za poplavljenje.** Rdeči križ je stavil v promet znamke po 50 para v korist poplavljenim.

★ **Konferenca o jadranski prog.** V Belgradu se vrši 23. t. m. konferenca o jadranski železnici. Sarajevo odpošlje na konferenco delegacijo petih ljudi. Konference se udeležijo tudi zastopniki žbormice in trgovcev.

★ **Značilna kvalifikacija.** Sarajevska policija zabeleži v delavske knjižice vsem onim, ki so po njenih zapisnikih bili pristaši komunistične stranke, zaznamek: komunist. Delavska zbornica je radi tega vložila pri ministrstvu za notranje zadeve oster protest.

★ **Najden zaklad** je že marsikateriga osrečil. Tudi dandanes se tuintam sliši, da so odkrili zaklad, ki vzbuja začudenje občinstva. Pravcati zaklad dragocenih predmetov poseduje bogata loterija Kat. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, zaklad 1000 dobitkov v vrednosti 100.000 Din. Kdo lahko dokaže, da dobitki, kakor je nov štiridesetni avtomobil, mlad konj, molzna krava, radio-aparat, moško kolo, salonska ura itd. niso dragoceni. Zato ni čudno, da je zanimanje za te srečke ogromno. Posebnost pri tej loteriji je, da dobi vsakdo, kdor naroči deset srečk,

kar tri srečke brezplačno, kdor pa naroči in razpeča 100 srečk, zasluži 400 Din, kar je že lepa vsotica. Za naročilo zadostuje dopisnica naslovljena na: Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. gorami. Cena srečki je samo 10 Din.

★ **Popravlil** V našo včerajšnjo notico »Nov odsek v ministrstvu za trgovino« se je vrnila pomota pri imenu načelnika, g. dr. Steinmetz-Sorodolskega, kar so bralci, ki jim je seveda znano ime bivšega glavarja oziroma bivšega vicekonzula v Gradcu, gotovo sami opazili in popravili.

★ **Iz invalidskih krogov.** Kako je RR-vlada rešila invalidski zakon, to je našim čitateljem po večini znano. Pa to ni nobena rešitev in da je invalidsko vprašanje še vedno odprto, to je jasno. A tudi ono malo drobtin, kolikor jih nudi ta zakon, katerega je tudi Radić podpisal, dasi je imel bado vojnih žrtev vedno in pri vsaki priliki na jeziku, se ne upošteva. S 1. aprilom — značilno ravno s 1. aprilom — bi imeli invalidi, vdove in sirote prejeti one malenkostne pare po novem invalidskem zakonu. Do 17. februarja je moral vsak in vsaka doprinesiti od pristojnega sodišča potrjeno takozvano prevedbo, sicer hajdi, idi, niti tega ne boš deležen. Ker se je vsakdo pobrigal, da je zahtevi zadostil, je bila po večini prevedba še pred napovedanim datumom izvršena. Zamorec je storil svojo dolžnost, zamorec naj ide! Od takrat je preteklo pol leta, a prejemkov po novih določbah, ki pa so itak komaj imena vredni, ni in jih ni. Enkrat je bila baza 30 Din direktna davka, medtem so spremenili trojko v dvojko in tako se zopet vseh 15 ali 20 tisoč prevedb revidira in pregleduje, da ja ne bi kaka vojna žrtev plačala »ogromne« vsote 20 Din direktna davka celo leto, zraven pa bi se ji nakazala še državna »pomoč«. Za poplavo bomo baje tudi morali nekaj dati, oziroma nam bodo odvzeli. Ali si je mogoče misliti še kaj več? Največji reveži, berači, žrtve svetovne vojne, pa mašiti luknje, katere so se napravile vsled zanikarnosti in brezbriznosti režima! Pri nas je vse mogoče. Samo ne dajte, da za tak socialen škandal izve zunanji svet! Da pa ne bomo delali krivice ministrstvu za socialno politiko, moramo resnici na ljubo povedati, da je isto v velikih skrbih za nas, kajti nakazalo je revnim invalidom ljubljanskih in mariborskih oblasti po 165 parov opank. Kaj pa hočeš še več? Opanke si natakni na nogo, pa dobro. Rado vedni smo le, kako se bodo podale opanke na lesenih nogah. Davke nočejo izenačiti po celi državi, izenačiti pa hočejo obutev. Živele opanke! Zato se ne bomo nič čudili, če bo na nedeljskem protestnem invalidskem zborovanju ljubljanski odbor korporativno nastopil — v opankah, da bo s tem dal dober zgled drugim.

★ **Zlatnike v »Zlatorog«-terpentinovem milu** so našli dalje: Ela Toplikar, Ljubljana, Rimska cesta 9; Rozalija Škerles, Rincetova graba pri Ljutomeru; Cilka Babušek, Marija Snežna; Cecilija Kosirnik, Ljubljana, Sp. Šiška; Franja Črepinšek, soproga polic. nadz., Celje; Klara Božič, Trbovlje II.; Ivan Schuler, krojač, Legen pri Slov. Gradcu; Neža Tušek, Cetenarovan pri Javorjih; Marija Vajd, Retica ob Savinji; Kristina Centrih, Trbovlje; Frančiška Stern, Kisovec pri Zagorju ob Savi; Marija Jakupović, Zagreb, Savska cesta 60 a; Jelka Bedenković, Karlovac; Joška Kos, Sarajevo, Igitpašina ulica 5; Danica Ivanišević, Split, Školske sestre; Milka Bedenković, Pregrada.

★ **Živčno in dušno bolnim** da nadvse prijetna naravna »Franc-Jožef« grenčica dobro prebavo, lahko glavo in mirno spanje. Po izkušnjah slavnih zdravnikov za živčne bolezni je »Franc-Jožef« vodo tudi pri težkih obolenjih na možganih in hrbtnem mozgu najtopleje priporočati. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Dijakom in starišem!** Kljub najnižjim cenam, bodo letos deležni dijaki še 5% popusta pri nakupu priznane najboljših »Voika« čevljev. — »Voika«, Ljubljana, nasproti Mestnega doma.

★ **Maserka,** prvovrstna moč se najbolje priporoča. A. V., Rimska cesta 2, I. nadstr., Ljubljana.

★ **Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana,** Poljanski nasip 10-I pošlje vsakemu naročniku »Slovenca« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

★ **Zahtevajte samo »Ides« črnilo v korist »Jugoslovanske Matice«.**

★ **Drž. gimnazija v Mariboru.** — Razpored v začetku šolskega leta 1926-27 je sledeč: ponavljalni (razredni) izpiti v petek 27. t. m. iz matematike 28. t. m. iz latinščine, 30. t. m. iz ostalih predmetov. — Dne 1. septembra (sreda) so sprejemni izpiti za prvi razred od točno 10. ure dalje; vpisovanje za te sprejemne izpite se vrši tik do ure izpita, bodisi osebno ali z dopisiljavo rojstnega lista in šolskega izpričevala. — Dne 2. septembra ob 11. uri se vpíšejo v svoje razrede lanske dijaki te gimnazije. S tem je redno vpisovanje za vse dijaštvo zaključeno. Dijaki tujih zavodov se morajo do te ure osebno zglasiti pri ravnateljstvu.

Pouk na Drž. osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani se začne v sredo dne 1. septembra. Nekaj rednih gojencev se še sprejme in se lahko vpíšejo dne 30. in 31. avgusta.

Iz Trbiča. Šolsko leto 1926-27 se prične na deški in dekliški meščanski šoli v Trbiču v soboto, dne 4. septembra ob osmih s službo božjo v župni cerkvi. Vpisovanje bo za vse razrede v sredo 1. in četrtek 2. septembra v ravnateljevi pisarni. Na novo vstopajoči učenci naj pridejo v spremstvu staršev in naj prinese s seboj zadnje šolske izpričevalo, rojstni list in potrdilo o cepljenju koz. Pri vpisovanju se sprejemajo tudi prijavljenci za šolarsko kuhinjo. Razredni in ponavljalni izpiti se začnejo v ponedeljek dne 30. avgusta po redu, ki je objavljen na oglasni deski ravnateljstva.

★ **Na meščansko gospodinjinski šoli na Jesenicah** se prične šolsko leto dne 1. septembra. Vpisovanje se bo vršilo 30. in 31. avgusta od 10-12 dopoldne v upraviteljevi pisarni osnovne šole. Pojasnila na pismena vprašanja daje vodstvo.

★ **Na drž. ženskem učiteljskem budo ponavljalni,** odnosno razredni izpiti v ponedeljek 30. in torek 31. avgusta; pismeni zrelostni izpiti (iz slovenščine) pa v sredo 1. septembra od 8-12. Ustni zrelostni izpiti se bodo vršili v petek 8. septembra od 15-19. Slovenska služba božja, h kateri morajo priti vse gojenke in učenke, je v soboto ob 8 v cerkvi Srca Jezusovega. V ponedeljek 6. septembra ob 8 se prične redni pouk. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja. — Ravnateljstvo.

Ljubljana

© **Štacija krog Ljubljane!** Ljubljansko orlovsko okrožje izvrši danes štafetni tek krog Ljubljane na 35.2 km dolgi prog. Start Dolenjski most. Proga: Dolenjski most, most na Prulah-Trnovo-Vič-Večna pot-Dravljje-St. Vid-Jezica-Crnuče-Podgorica-St. Jakob ob Savi-Sneberje-D. M. Polje-Hrušica-Štepanja vas-Hradeckega vas-Dolenjski most. Pričetek ob 8 zjutraj.

© **Umril** je občepoštovani g. Anton Dešnak, najstarejši krojaški pomočnik v Ljubljani, odločen pristaš SLS. Bil je splošno priljubljen med mojstri in pomočniki. Znan je bil tudi kot gostilničar v »Grajski kleti«. Pogreb pokojnega bo v ponedeljek dne 23. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti Mestni trg 13.

© **Sifonar in kolesar** — karambol na cesti. Včeraj pred poldnevom se je pripeljal neki kolesar iz okolice s kolesom po ozki tlakovani pešpoti odnosno pol metra široki stezi proti križišču Gajeve in Gledališke ulice. Mož je vozil precej hitro. Komaj pa je prevozil vogal ceste in prispel v Gajevo ulico, je pripeljal hlapec tovarne za sodavico v Ljubljani v Slomškovi ulici št. 27 Štefan Gruden z enovprežnim vozom po Gajevi ulici. Trčila sta nenadoma skupaj na vogalu in nobenemu ni bilo mogoče ustaviti svojega vozila. Kolesar je trčil v zadnji del voza in sicer s tako silo, da je odletel kolesar iz kolesa na dva metra oddaljen trotoar ob vogalu hiše, kjer ima v pritličju zobotehnik Pavle Vrankar svoj ate-

La Vernia.

Za 700letnico sv. Frančiška, po I. Fioretti di san Francesco Janez Pucelj, St. Vid nad C.

(Konec.)

Tedaj se je zdelo, da vsa gora La Vernia gori v bleščočem ognju, ki je obseval in razsvetljeval vse gore in doline naokrog, kakor če bi stalo sonce nad deželo, tako da so se pastirji, ki so čuli v teh pokrajinah in videli goro razžarjeno in odeto v toliko luč, silno prestrašili in da so nekateri kmetje, misleč, da je že vzšlo sonce, osedlali in obtovorili svoja živinčeta.

Ko je tedaj po dolgem času in skrivnostnem govorenju ta čudovita prikazen izginila, je zapustila v srcu sv. Frančiška nedopovedljiv žar in ogenj ljubezni božje; na njegovem mesu pa je pustila čudovito podobo in sled trpljenja Kristusovega. Kajti brž so se pokazali na rokah in na nogah sv. Frančiška znamenja žebelj, tako kakor je videl tedaj na telesu Jezusa Kristusa križanega, ki se mu je bil prikazal v podobi serafa. Tako so se zdele njegove roke in noge v sredi prebodene z žebli, katerih glave so bile na dlanih rok in na stopalu nog zunaj mesa, in njih ostrine pa so prišle vun na hrbtno rok in nog, tako da so se zdeli žebli nazaj zakriveni in zakovani tako, da bi človek lahko tam, kjer so bili zakovani in nazaj prikriveni, vtaknil prst roke, kakor v kak orstan; glave žebelj pa so bile

okrogle in črne. Prav tako se je prikazala na njegovi desni strani podoba rane od sulice neozdravljene, rdeča in krvava, ki je potem pogostoma rosila kri iz svetih prs sv. Frančiška in mu krvavila haljo in spodnjo obleko na njegovem životu.

Tako so njegovi tovariši, še preden so od njega izvedeli, opazili, da ni razkrival rok ne nog in da stopal nog ni mogel postaviti na zemljo. Našli so tudi, da je bila spodnja obleka in halja krvava, kadar so jo prali in za gotovo so spoznali, da nosi na rokah in nogah in prav tako na strani prs izrazito vtisnjeno sliko in podobo našega Gospoda Jezusa Kristusa križanega. In kakor si je zelo prizadeval, da bi prikrlil in akril one svete, čistiljive rane, tako jasno vtisnjene v njegovo meso, je vendar na drugi strani uvidel, da jih more le slabo prikrivati svojim zaupnim tovarišem.

In čeprav so te presvete rane, ki mu jih je vtisnil Kristus, dajale njegovemu srcu največje veselje, so vendar njegovemu mesu in telesnim čutilom povzročale neznosno bolečino. Zato je prisiljen izvolil brata Leona, izmed vseh drugih najbolj preprostega in najbolj čistega, da mu je vse razodel in mu je dovolil, da je te svete rane gledal in se jih dotikal in jih obvezoval z obvezami, ki naj bi olajšale bolečino in sprejemale kri, ki bi iz teh ran izvirala in iz njih solzila. Zgodilo se je včas, ko mu je brat Leone zamenjaval obvezo rane na prsih, da je sv. Frančišek od bolečine, ki jo je začutil, ko mu je jemal doli krvavo obvezo, položil roko bratu Leonu na

prsi. Ko so se ga dotaknile te posvečene roke, je brat Leone začutil toliko sladko pobožnost v svojem srcu, da je malo manjkalo, da se ni zgrudil na zemljo kakor mrtev.

IV.

Ko je sv. Frančišek dopolnil pot štiridesetih dni v čast sv. Mihaela nadangela, se je poslovil od gore La Vernia. Slovo pa je bilo tako, kakor ga je opisal brat Masseo:

Mir Kristusov! Jezus, Marija, moje upanje!

Brat Masseo, nevreden grešnik, služabnik Jezusa Kristusa, spremljevalec brata Frančiška iz Assisija, moža, ki je Bogu zelo drag. Mir in pozdrav vsem bratom in sinovom velikega očaka Frančiška, ki je nosil zastavo Kristusovo.

Ko je naš veliki oče sklenil 30. septembra 1224, na god sv. Hieronima, da se bo poslovil od te svete gore, in mu je Orlando grof de Chiusi poslal osiaka, da ga je jahal — zakaj ni mogel stati na zemlji na nogah, ker so bile ranjene in od žebelj prebodene — je bil zjutraj kakor po navadi v cerkvi sv. Marije angelske pri maši in je nato sklical vse v molitveno in jim zapovedal pod pokorščino, da morajo živeti v ljubezni med seboj, radi moliti, skrbeti pridno za samostan in noč in dan skrbeti za službo božjo. Nato je priporočil vso sveto goro našemu varstvu in je pozval vse svoje brate, tako zdaj živeče kakor tiste v prihodnjih časih, naj ne dopustijo nikdar, da bi se ta kraj onečistil, ampak da bo vedno

v časti in je dal svoj blagoslov vsem, ki bi tu stanovali, ali temu kraju čast izkazali. Nasproti temu pa je dejal: »Naj bodo osramočeni, kateri ne bodo tega kraja častili, in naj pričakujejo ob Boga zaslužene kazni.«

In meni je rekel: »Brat Masseo, vedi, da je moja volja, da naj stanujejo tu na tem kraju bogaboječji menihi, najboljši iz mojega reda, in predstojniki naj si prizadevajo, da bodo najboljši brate semkaj pošiljali. Ah, ah, ah, brat Masseo, jaz ne rečem ničesar več!«

Zapovedal in naročil nam je, bratu Angelu, bratu Silvestru, bratu Illuminatu in bratu Masseu, da naj posebno varujemo kraj, kjer se je zgodil oni veliki čudež s svetimi ranami. In ko je to izgovoril, je rekel: »Z Bogom, z Bogom, z Bogom, brat Masseo!«

Potem se je obrnil k bratu Angelu in je rekel: »Z Bogom, z Bogom, z Bogom, brat Angelo! In prav isto je rekel bratu Silvestru in bratu Illuminatu.

»Ostanite v miru, moji sinovi preljubi! Bog vas blagoslovi, preljubi sinovi! Z Bogom! S telesom se ločim od vas, pustim pa vam svoje srce. Jaz grem zdaj od tod z bratom Leonom, jagenjčkom božjim, in grem h Santa Maria degli Angeli in ne bom več prišel semkaj. Jaz grem, z Bogom, z Bogom vsi skupaj! Z Bogom, gora, z Bogom, gora La Vernia, z Bogom, gora angelov, z Bogom, ti najdražja, ti najdražja gora! Brat soko!, zahvalim te za vso dobroto do mene, z Bogom! Z Bogom, sasso piccio, ti veliki kamen, nikdar več ne bom prišel, da bi te videl, A Dio, A

Ije. Kolo pa je prišlo pod voz. Voznik je takoj ustavil voz, medtem pa se je pobral že tudi ponesrečeni kolesar s trotoarja in je skočil h kolesu. In ko sta stala drug drugemu nasproti, eden z bičem drugi s polomljenim kolesom v roki, je že pristopil stražnik s svinčnikom in bilježnico v roki. Kolesar je po pravici povedal, da je pripeljal res precej hitro in da je dal pred vogalom znak z zvonce, voznik pa mu je povedal, da je sicer res privozil tudi precej hitro po Gajevi ulici, ker se mu je mudilo, trdil je pa, da ni slišal nobenega varnostnega opomina kolesarja. Pri kolesu je zverženo in upognjeno prvo kolo in zvito sedlo, pedal in srednji nosilni drog med sedežem in guvernalom. Škoda je precej velika. Toda kolesar, ki je še pravočasno odskočil s kolesa, je izjavil, da je popolnoma zadovoljen, samo da se je tako srečno izmuznil hujšim poškodbam.

○ Prijazen gost je neki Tone Intihar v ljubljanskem predmestju pri Glincah, ki je na hrani pri gostilničarki Emici Trelčevi. V soboto zvečer je prišel mož še malo vinjen k večerji in si ga je nato še po večerji privoščil precej kozarčkov. Ko pa je videla gostilničarka, da je možakar že precej nadelan in postaja siten, mu ni hotela več dati pijače. To pa je Toneta tako razjezilo, da jo je pograbil za lase, tako, da mu je ostal šop las v roki, pri tem jo je opraskal po obrazu nato pa jo je vrgel po tleh. Ko se je posrečilo ženi, da je vstala in se mu izvila iz rok, je skočila skozi vrata. Toneta pa je to zopet tako pogrelo, da je pograbil stol in ga vrgel za njo. Ker pa je ona ravno vrata zaprla, je priletel stol v vrata in sicer tako silno, da se je razbil in da so razpočila tudi vrata. — Poklicali so stražnika, ki je odpeljal hudega Toneta na Bleiweisovo cesto, kjer so ga vtačnili za nekaj časa v hladilnico tam na dvorišču, nakar so ga izpustili. Konec dogodbe se bo završil pred sodnikom.

○ Kopalnice v hotelu »Slon« ostane do preklica zaprto.

○ Senzacionalen obisk dobi Ljubljana. Obišče jo pravi zamorec-strokovnjak iz domovine kave. Sedaj je na zagrebškem velesejmu, kjer vzbuja njegova interesnost silno zanimanje obiskovalcev. V Ljubljano pride ta specialist za kavo v ponedeljek ter bo v torek, 24. avgusta priredil v trgovini Julia Meina, — uvoz kave —, šelenburgova ulica 3 za naše gospodinjice arabski način kuhanja kave ves dan popolnoma brezplačno in vabi vse cenjeno občinstvo k obilnemu obisku.

○ Sobotni trg ljubljanski je dosegel višek v tej seziji. Tržišča vsa prenapolnjena, obisk ogromen. Na sadnem trgu krasno sadje: jabolka, hruške po 8—12 Din, fige, češnje in slive, prve melone po 12 Din, patližani po 10 Din, breskve po 14—20 Din. — Banačani so zopet dovedli čez 100 velikih košar različnih jabolk, hrušk in sliv. Prodajali so ga pri odjemu cele košarice, ki tehtajo okrog 30 kg po 2 Din za kilogram. — Prodaja na drobno je bila seveda dražja. Tam za semeniščem pa so napolnile trg naše domače prodajalke in okoličanke. Med košarami jabolk, hrušk, sliv, češnje, ringlo so bile izpostavljene košarice borovnic — jagod ni bilo — malin, brusnic in pa gob lisičk, mavrahov in nekaj jurčkov. Na trgu so bile tudi prve sveže fige in sicer po 10 Din kilogram. — Na drugi strani so imeli Ločani kar par voz kumar, okoličanke pa domače vrtnice in poljske kumare, dalje različno zelenjavo in pa vrtnice in poljske sadje kakor krompir, čebulo, repo, korenje in različnega fižola. Tudi perutninski trg je nudil obilo perutnine in drugih domačih pridelkov. Pester in bogat je bil tudi cvetlični trg domačih vrtnarjev, in pa okoličanov in okoličank, ki so prinesli po več ur daleč in celo iz naših gorenjskih planin najrazličnejše cvetje in zelenje. — Kupčije so bile dobre, cene zmerne in se je prodalo zelo veliko raznovrstnega blaga.

Dio, A Dio, svete Marije cerkev; tebi, Mati večne Besede, priporočim te svoje sinove.

Medtem ko je govoril naš ljubi oče te besede, so točile naše oči potoke solza; on pa je odšel in je vzel s seboj naša srca, in smo ostali kakor sirote ob ločitvi tako dobrega očeta.

Jaz, brat Masseo, sem vse to napisal. Bog naj blagoslovi! —

In odšel je sv. Francišek čez Monte acuto, ker je šel čez Monte Arcoppe in Foresto. Ko je tedaj ljudstvo slišalo, da gre mimo on, so vsi hiteli, moški in ženske, majhni in veliki, in so vsi z veliko pobožnostjo in hrepenenjem skušali dotakniti se ga in mu poljubiti roke. In ker se ni mogel odtegniti češenju množic, si je še bolj obvezal dlani, da bi tem lažje skril svete rane, čeprav jih je imel že prej obvezane, in jih je zakril z rokavi in je ljudem samo prste odgrnjen nudi v poljub.

In ko je prišel na vrh Monte acuto, je stopil s svojega živčeta, pokleknil z obrazom obrnjenim proti gori La Vernia in vroče molil. Potem je blagoslovil goro s svojimi prebdenimi rokami in ji je izgovoril zadnji pozdrav rekoč: »A Dio, gora božja, sveta gora, mons coagulatus, mons pinguis, mons, in quo beneplacitum est Deo habitare — bogata gora, rodovitna gora, gora, ki na nji Bog z veseljem prebiva! A Dio, gora La Vernia, blagoslovi naj te Bog Oče, Bog Sin, Bog Sveti Duh! Ostani v miru, midva se ne bova nikdar več videla.«

Maribor

□ Poroka. V nedeljo dne 15. avgusta se je poročil v stolni cerkvi g. Franjo Vetrih, knjigovodja tovarne »Zvonoglas«, z gospodično Hedviko Stojec. Obilo sreče mlademu paru!

□ Razpisano nadvrtarsko mesto. Olepševalno in tujsko prometno društvo za mesto Maribor in okolico v Mariboru razpisuje mesto nadvrtarja. Prosilci, ki se zanimajo za to mesto, naj pošljejo prošnje do 10. septembra 1926 na podpisano društvo. Prošnji je treba priložiti izpričevalo o strokovni izobrazbi ter praksi v vrtarstvu, gojitvi ter vodstvu parkov in izkaz dosedanjega službovanja. Plačilne in druge zahteve se morajo točno navesti. Naturalno stanovanje in razsvetljava je na razpolago.

□ Posledice našega poziva o nedostojnosti kopalcev ob Dravi se že poznajo. Policija je prepovedala vsako hojo v kopalni obleki po ulici izven kopalnice. Prepovedano je tudi kopanje na prostih mestih izven kopalnice, ker se je pri takem kopanju dogodilo največ nesreč. Prijavljenih je več kopalcev, ki niso spoštovali policijskih predpisov.

□ Podobice s sliko Slomškove in podobice Žalostne Matere božje, ki jo je Slomšek posebej častil, so pravkar dotiskane. Na obeh je popis njegovega svetega življenja in blagoslovljenega delovanja z molitvijo za njegovo povečanje. Prve z obširnejšim besedilom na 4 straneh stanejo komad 25 par, druge 15 par. Pri naročilih nad 100 komadov 10 odstotkov popusta. Naročajo se pri stolnem dekanu prelatu dr. Ivanu Tomažiču v Mariboru.

□ Ravatelj mestne hranilnice g. Vodeb prične s stavbo nove vile na oglu Vilharjeve in Kamniške ulice v ponedeljek.

□ Novo veliko skladišče za les. Med Livado in starim mestnim pokopališčem je obširna in lepa trata, ki je last mestnega župnika. Od mestnega župnišča je vzel g. Skušek v najem precej obsežen prostor, katerega je zasadi s sadnimi drevesi in ogradi s plotom. Na tem prostoru je dovolil g. Skušku mestni svet zgradbo nove in prostorne barake, ki bo lesno skladišče.

□ Kanalizacija Verstovškove ulice. Kanalizacijo Verstovškove ulice pri novi palači pokojninskega zavoda je nameravala izpeljati prvotno občina v lastni režiji. Gradba kanala v lastni režiji se je izkazala kot preveč draga, ker nima stavljen urad na razpolago raznih pripomočkov in dvigal, ki se rabijo pri izkopavanju globokih kanalov. Nikakor se ne izplača, da bi si nabavila občina za ta kanal razno orodje in radi tega bo zgradila ta kanal gradbena družba Accetto.

□ Nova baraka pri treh ribnikih. Drsalice pri treh ribnikih je v zimskih dneh zelo dobro obiskano. Obuvanje in preoblačenje drsalcev se je vršilo doslej v baraki, ki nikakor ni odgovarjala modernim potrebam. Mestni svet je sklenil, da se zgradi že sedaj na jesen za drsalce nova lesena baraka, ki bo dovolj prostorna, se bo dala kuriti in v kateri se bo lahko v slučaju nesreče nudila ponesrečencem prva pomoč. Zgradbo nove moderne barake bodo pozdravili vsi mariborski sportniki.

□ Vojni raspored. Letos bo poizkusila vojna uprava prvič s takozvanim »Šaopštavanjem ratnog rasporeda«. Vsi vojni obvezanci od l. 1871—1904 se bodo morali osebno javiti v nedeljo 12. septembra na Teznu. Vsak bo moral prinesiti seboj hrane za čeli dan, vodo bo dobil tamkaj. Kakor hitro bodo stopili vojni obvezanci na Tezno, jih bo obkobil kordon in vsi bodo morali ostati tamkaj, dokler ne bodo opravili svoje zadeve. Namen tega vojnega rasporeda je, vsakega obvezanca obvestiti, kam spada in pri katerem vojnem okrogu naj se javi v slučaju mobilizacije. Mestna občina bo morala za ta vojni raspored zgraditi na Teznu latrine in napeljati tjakaj pitno vodo. Pri zgradbi latrin in napeljavi vodo bosta prispevali obe glavarstvi levi in desni dravski breg, ki bosta imeli ta vojni raspored 5. in 8. septembra. Že omenjeni dan bodo morali priti iz mesta na Tezno tudi vsi lastniki voz in konj, da bodo zvedeli za razvrstitev vozil in konj v slučaju vojne nevarnosti. Ta dan se bodo zbrali na Teznu ogromne množice in kako se naj izvrši ta raspored toliko letnikov od 7. ure zjutraj do 8. zvečer, je za nas civiliste uganka. Vojna uprava bi morala že sedaj ljudem po časopisih pojasniti, za kaj da gre, da ne bo preveč nevolje!

□ Združenje vojnih invalidov v Mariboru nam piše. Veliko županstvo mariborske oblasti je od ministrstva za socialno politiko prejelo in nakazalo tukajšnjemu Združenju vojnih invalidov 165 parov opank. Združenje bo razdelilo navedene opanke med najrevnejše člane vojne invalide, vdove in sirote in sicer vsem onim, ki so priznani od okrajnega sodišča in zaščiteni po invalidskem zakonu. Kdor reflektira na opanke, naj vloži uradno potrjeno prošnjo do 28. t. m. v pisarni Združenja voj. invalidov v Mariboru med uradnimi urami vsako sredo, soboto in ob praznikih od 9.—11. ure, Rotovski trg 6-I.

□ Združenje vojnih invalidov v Mariboru je prejelo od Oblastnega odbora U. V. I. v Sarajevu nekaj komadov srečk velike dobrodelne loterije. Zrebanje se vrši dne 17. decembra 1926 s krasnimi bogatimi dobitki, med katerimi so glavni: Hiša v vrednosti Din 120.000, dva avtomobila in dva glasovirja. — Cena srečk je Din 20.—, katere so občinstvu

na razpolago v prodajalnici drž. razredne loterije gosp. Antona Goleža v Mariboru, Aleksandrova cesta 42. Ne zamudite redke prilike ter si čimprej nabavite srečke, ker so dospele iste le v malem številu.

□ Ceno meso. V ponedeljek dne 23. avg. od 7. ure naprej se bo na prosti stojnici pri mestni klavnici prodalo približno 300 kg govejega mesa po ceni 6 Din za kg. Prodajalo se bo samo konsumentom po 1—2 kg.

□ Vprašanje dalmatinskih krošnjarjev. Z ozirom na notico, priobčeno pod navedenim naslovom v našem listu od 13. avgusta 1926 št. 182 smo dobili sledeči uradni popravek: 1. Ni res, da so dobili dalmatinski krošnjarji za vladanja cesarice Marije Terezije provico krošnjarjenja med drugimi mesti tudi po Mariboru, res pa je, da niso dobili ti krošnjarji nikakega posebnega privilegija, temveč, da veljajo zanje od nekdaj le obči predpisi cesarskega patenta z dne 4. septembra 1852 drž. zak. št. 252. 2. Ni res, da so se Dalmatinci posluževali svoje krošnjarske pravice v Mariboru nemoteno, dokler ni postal veliki župan g. dr. Pirkmajer in da je na pritisk trgovskih gremijev začelo veliko županstvo odvezovati in omejevati krošnjarske pravice Dalmatincem. Res je, da so se v prvih povojnih letih krošnjarski predpisi izvrševali po nekod precej površno, tako da je bilo treba izboljšati upravo tudi v tem pogledu. Na opozoritve s strani trgovskih gremijev so bili vsled tega izdani nekateri ukrepi, ki pa zadevajo krošnjarje kot take, in se ne nanašajo le na Dalmatince. Specijalno kar se tiče Maribora, je treba ugotoviti, da tvori mesto po čl. 7. uredbi o razdelitvi države na oblasti z dne 26. aprila 1922, Služb. Novine št. 92 sestavni del okraja Maribor - levi breg, ki velja kot obmejni okraj, v katerem je po § 11. prej navedenega krošnjarskega patenta krošnjarjenje dovoljeno je stalnim prebivalcem tega okraja. Na točno izvajanje določil krošnjarskega patenta, in med njimi izrecno omenjenega § 11., so bili podrejeni uradi opozorjeni z odločbo ministrstva za trgovino in industrijo od 7. novembra 1925 št. 12.018, Uradni list št. 36-8. — Maribor, dne 19. avgusta 1926. — Iz pisarne vel. župana mariborske oblasti.

□ Zanimiva novost za Maribor je najnovejši aparat za trajno onduliranje las, ki si ga je nabavil lastnik česalnega salona št. Dobaj v Mariboru, Gosposka ulica 36. Glej oglas!

□ Policijski drobiž. Aretirana je bila ena oseba, prijavljenih pa 13 raznih slučajev, med temi tatvina, več prestopkov cestnega reda itd. Tatvino je prijavila neka natakara, kateri je odnesel njen ljubček, neki ruski emigrant, 1200 dinarjev.

□ Razne nesreče. Na Teznu se je ponesrečil premikalec Franc Janšnik. Voz ga je podrl na tla ter poškodoval na glavi. — Dijak Vladimir Visenti si je pri padcu na ulici poškodoval levi komolec. Rešilni oddelek je prepeljal oba v bolnico.

□ Vojaški aeroplani v Mariboru. V soboto zjutraj sta priletela nad Maribor dva vojaška aeroplana iz vojaškega letališča v Zagrebu. Spustila sta se na Tezno.

□ Podstrešni vlomi. Zadnje čase se množe v mestu vlomi na podstrešja. Vlomičci odnašajo najraje perilo, zadovolje pa se tudi z vsako stvarjo, ki se da odnesti ter ima kako vrednost. V petek so izvršili v Vrazovi ulici v več hišah vlom na podstrešje. Policija je vlomičcem že na sledu.

29. avgusta žrebanje loterije „Katol. doma“ v Ljutomeru. — Kupujte srečke!

Celje

□ Vneti centralisti. Kakor znano, so morali pri vseh veselišnih prireditvah v prvih dneh tekočega meseca pobirati preko v zakonu predpisanih pristojbin tudi dva dinarja od vstopnic. Zanimivo je pri tem to, da se je ta davek pobiral nekaj dni le v Sloveniji, in sicer vsled tega, ker je neki višji slovenski davčni uradnik prestavil besedico »mogu« na »morajo«. Ministrstvo je namreč svojim podrejenim oblastvom priporočalo, da zbirajo prispevke in tako tudi omenilo v tem odloku, da se morejo zbirati ti prispevki tudi n. pr. pri kinih. Uradnik je pa izdal na to ukaz, da se ti prispevki morajo pobirati. In so se res vsled tega pri nas pobirali dinarčki skoz deset dni. Plačujemo namreč premalo davkov!

□ Nehvaležnost. Pisali smo že, da je vojaštvo pri zadnji poplavi z nadčloveško močjo šlo ogroženemu prebivalstvu na roko in da je posebno vojaštvo po predzadnji poplavi zgradilo nasip pri Smarjeti. Ob priliki del se je pa civilno prebivalstvo prav neokusno vedlo napram vojaštvu. Mesto da bi tudi civilisti, to so okoličani dotičnega kraja, prišli tudi sami za kramp in pomagali vojaštvu pri delu, so se pa s pipami v ustih zbirali okoli vojakov, jih smeje gledali ter zbijali celo šale. To res ni prav. In zato je tudi razumljivo, da ne stavi sedaj vojaštvo nikakih moči več na razpolago, čeravno bi bila projektirana dela najhitreje izpeljana z vojaško pomočjo. G. okrajni glavar se je že parkrat obrnil na divizijo s prošnjo, da stavi na razpolago nekaj četa, a je poveljstvo odgovorilo, da sme vojaštvo šele tedaj nastopiti, ako je jasno, da civilne moči ne zadoščajo v svrhu obrambe kake katastrofe.

□ Naša mladina bo imela dne 5. septembra svojo prireditev na Babnem. Opozorjamo že sedaj na to prireditev.

□ Za novega predsednika elektrifikacijskega odseka pri okoliški občini je vsled preselitve g. Beblerja, ki je do sedaj vodil ta odsek, izvoljen g. Gams, ki je sam strokovnjak, od katerega upamo, da bo zamogel započeti delo izvršiti.

□ Stavbena dovoljenja so dobile na okolišu okoliške občine naslednje osebe: Radej Ludvik,

Noben milni prašek
Vam ne more nadomestiti „Persil“.
Znobenim ne morete svojega perila tako snažno, primerno in neškodljivo prati.
V 17 letih, odkar se „Persil“ rabi, se je to opetovano dokazalo.

Sp. Hudinja; Cetina Mihael na Jožetovem hribu; Rehar Anton, Lokrovec. Zidale se bodo male enodružinske hiše. Balobu Josipu se pa stavba male hišice ne dovoli, ker jo je nameraval zidati na takem prostoru, ki bi v slučaju zazidavanja ob povodnji zadrževal odtok vode in tako povečal nevarnost za bližnje kraje. To pametno stališče ni prodorlo v svojem času pri stavbi šole okoliške občine.

□ V občinsko zvezo občin Okolica Celje so sprejeti Rudolf Paček, Emanuel Matošič, Jurij Turk, Marija Kranjc, Jožef Kranjc, Belak Ignacij in Ignacij Sparhakel.

□ Za borzo dela. Okoliška občina je dovolila borzi dela, ki namerava ustanoviti v Celju svojo podružnico, enkratno podporo v znesku 7000 Din.

Trbovlje

□ So še dobri in poštvovalni ljudje. Za loterijo Društvenega doma je nadalje daroval tudi g. Anton Mrvar, hišni posestnik in izdelovatelj harmonik lep večji stavljen prostor v centru industrije in površ še eno troglasto harmoniko. Oboje je vredno nad 6000 Din. Za lepo darilo mu je seveda društvo hvaležno. Oglašajo se pa še tudi drugi darovalci in bo ta loterija ena najbogatejših, kar se jih je igralo.

□ Predstava za mladino. V nedeljo, 29. avgusta ob 4 popoldne uprizorijo deklice Mar. vrta v Društvenem domu 3 igre. 1. Dvakrat Lenka. 2. Volk in kozice. 3. Zgaje in zgagice. Vstopnina je samo 4 Din za sedež, stojišče pa 1 Din. — Prijatelji mladine, pridite!

□ Seja kmetijske družnice. Na zadnji petkovi seji je bil sklenjen med drugimi stvarmi tudi nakup 5 plemenskih krav in telic. Izročene bodo zanesljivim in umnim živinorejcem. Po preteku določenega časa bo ostala živina njegova last. — Poslom, ki služi 30 let nepretrgoma enemu gospodarju, se bodo na svečan način poklonile diplome s primernim darilom. — Poselniku Zaverlu od Sv. Katarine se podeli nagrada v vsoti 500 Din za vzorno zgrajen hlev. — Tudi se udeležijo celokupni odbor Kmetijske podružnice pokrajinske jesenske razstave v Ljubljani.

□ Transformator za električni vod se postavi sedaj ob pokopališču ob potoku Trbovliščice. Nagajost ljudi, ki so delali na to, da se postavi pred Društvenim domom, je pred razsodnostjo pametnih mož propadla.

□ Za pomoč poplavljenecem. Podružnica rdečega križa je nabrala zadnji čas za pomoč poplavljenecem okoli 13.000 Din. Rudniški nameštenci so sami prispevali okoli 6000 Din. Ker je naša občina sama zelo poškodovana po zadnjih nalivih, je zaprosila občina okrajno glavarstvo, da se denar porabi doma. Edino pravilno stališče!

Laško

Smrtna kosa. V petek je bil pogreb bivšega večkratnega posestnika v Laškem, a nazadnje uradnika pri g. dr. Rožu v Laškem, g. Edija Horjak. — V soboto 21. avgusta bo pogreb umrlega gosp. — V soboto je bil pogreb umrlega obratovnega rudnika »Drobnidole« in očeta soproge g. Josip Szabo, posestnika rudnika »Drobnidole«, gospoda Franca Hrouda. — Istega dne pa je bil pogreb bivšega dolgoletnega župana občine Loka, sedaj posestnika v Vodiškem 14, občina Marija Gradec, gospoda Petra Blatnika. Rajni je bil pošten, značajan župan in goreč Slovenec, ter ga je vsa, spoštovali. Zeleti je, da bi hiša, katero je tako lepo zgradil, te vrline obdržala.

Slučajno mi je prišla v roke 147 štev. Jutra, ki piše, da se bo občinska cesta prestavila od kopalnih utov v klanec pod Zupancem in da bo s tem ustrezno okoliškim kmetom, kar pa ne odgovarja resnici. Bolj pametno bi bilo, da bi se razdrte kopalne ute prestavile višje na občinski travnik, kjer se že sedaj itak nad polovico tržanov koplje, ker je Savinja tu bolj snažna, pri kopalnih utah jo pa onesnaži potok Rečica, v katerem perejo premož in ki nosi nesnago iz rudnika Huda jama s seboj. Za Savinjo bi pa okoliški kmetje radi pomagali z brezplačno vožnjo k popravilu ceste; tudi g. Rösler bi dal brezplačno prostor za izogibalnice in za razširjenje ceste, ker se mu smilijo kmetje in živina, da bi morali v strni klanec pod Zupancem voziti. Sprehajališče bi se pa lahko naredilo po gornji poti nad Röslerjevo vilo in nad Zupancem pride naravnost na občinski travnik, kjer bi bilo lahko snažno kopalnišče ter krasna sočna kepel. Tako bi bilo gotovo bolj ustrezno okoliškim kmetom, kakor tudi tržanom. Nezmislno ter naravnost trpinčenje živine bi bilo, če bi se spodnja pot pod kopalnimi utami, ki smo si jo okoliški kmetje skupno s tržani, občina Marijagradec in Laško s podporo okrajnega zastopa zgradili, sedaj na ljubo nekaterim gospodom zaprla za vožnjo. Okoliški kmet.

Šoštanj

Nabori v znamenju alkohola. Vkljub prepovedi točenja alkoholnih pijač na dan naborov, smo žal zopet, kakor navadno, videli cele grude pijanih in divje kričečih fantov prihajati na nabor. Saj so imeli nekateri na vozovih cele sode in so pili kar iz njih, tako da se eden sploh ni mogel predstaviti komisiji, v takem stanju je bil. Kdaj bo vendar bolje? Ali je potem čudno, če je naš mali sodni okraj lansko leto izpil za 18 milijonov vina kar po gostilnah, ne včevši pivo? Ali nas ne bo nič sram?

Živahno stavbeno gibanje. Prvič po vojni se letos v našem mestu bolj živahno zida. Predvsem se je za 40 letnično svojega obstoja oblekla naša osnovna šola v novo praznično obleko, za kar je bil že res skrajni čas. Enako ima meščanska šola in še več drugih poslopij, kakor gasilni dom i. dr. novo lice. Enomnadstropna stanovanjska hiša, katero gradi mestna občina poleg bivše Kolšekove hiše, je tudi že pod streho in bo letos že dograjena. Posebno temeljito pa se popravlja znana marovska graščina (»Gutenbüchle«), katero je od g. Plemlja kupil tovarnar g. Woschnagg, ki jo bo v slogu starih gradov opremil z vsem razkošjem.

Ali bi radi vedeli, kako je v paradižu? In kdo je bil kriv, da smo ga izgubili, vse to boste zvedeli danes v nedeljo popoldne ob 3 v hotelu Union, kjer priredi naše prosvetno društvo silno zabavno in poučno, še čisto novo igranje izgubljenega rajca. Smeha bo na cesti! Enako ugajala bo gotovo druga komična opereta ali spevoigra: »Ribčeva hči«, kjer se skoraj več poje ko govori. Obe igranje ponovite v nedeljo 29. t. ob isti uri. Ugodne zveze z vlaki, zato vabljeno tudi tuji, zlasti pa vsi domači naši prijatelji! Ves čisti dobiček gre za Društveni dom. Na svidenje!

Rogaška Slatina

Benefični koncert za zdraviliško godbo. Godba Dravske divizijske oblasti, Ljubljana priredi v četrtek 26. avgusta 1926 točno ob pol 21 v veliki dvorani Zdraviliškega doma v Rogški Slatini simfončni koncert. Sodeluje Lotte Paumgarten. Dirigent višji kapelnik phil. dr. J. Cerin. Spored: I. v. Beethoven: Simfonija št. 5, e moll. I. Allegro con brio. II. Andante con moto. III. Allegro. IV. Allegro. G. B. Viotti: Koncert za violino z orkestrom. Solo Lotte Paumgarten. I. Moderato. II. Adagio. III. Agitato assai.

Oprostitev. Danes se je zaključila pred okroglim sodiščem v Rogatcu sodna razprava proti zdraviliškemu uradniku g. Francu Novaku, katerega je gđ. Minka Missia obdolžila, da je posredoval v neki fignirani kupčiji, pozneje pa da jo je celo hotel pregovoriti h krivemu pričevanju. Sodisce pa se je prepiralo, da so vse obdolžitve neutemeljene, zato je g. Novaka oprostilo.

Higijska razstava. Higijski zavod v Ljubljani je priredil v Rog. Slatini, v mali dvorani zdraviliške restavracije higijsko razstavo, ki traja od 15. do 22. avgusta. Ni velika, vendar nudi številnim obiskovalcem mnogo zanimivega in zelo poučnega. Posebno lepi in naravni so modeli zdravih in bolnih pljuč, srca, jeter, ledvic, želodca itd. Razstavljeni so tudi razni serumski protei, davci, škrlatinski, kolerni, tetani in drugi; ter veliko zdravstvenih knjig in revij, kakor tudi uspele higijske slike. V nedeljo, dne 15. t. m. je g. dr. Pirce iz Ljubljane v temeljitim in nazornem predavanju podal poglobljena pravila higijene. Žal, da se občinstvo bolj ne zanima za razstavo in taka predavanja.

Prepovedana služba božja. Mažarski posetniki zdravilišča, katerih je tukaj 60 odstotkov izmed gostov, obhajajo 20. avgusta praznik svojega patrona sv. Štefana. Naprosili so g. nadzupnika za tiho sv. mašo ob 10 istega dne v kapeli sv. Ane, kar jim je seveda rad dovolil. Naenkrat pa pride od ravnateljstva, gotovo seveda pod pritiskom znanih nestrpnosti, prepoved, da se v zdraviliški kapeli ne sme služiti sv. maša, ki vendar ni kaka politična manifestacija ali izzivanje, ampak čisto privatna pobožnost in zadeva mažarskih gostov, brez vsakega političnega značaja. Ne moremo si zato razložiti, s čim bi se mogla utemeljiti omenjena prepoved, saj je zdravilišče odprto vsem narodom, in v kapeli, ki je postavljena le radi gostov, lahko opravi svojo pobožnost Lah, Francoz, Anglež, Nemec in menda tudi Mažar v spomin svetega kralja, ki ima tako častno mesto v zgodovini pokristjanjenja in pokulturjenja Evrope. Mažari so seveda in tudi po pravici zelo ogorčeni. Odmev tega bo v časnikih, a posledica bojkota Slatine od strani Mažarov, kar pa tudi ne bo koristilo stanovitim gospodom, ker tudi ogrske pare so dobre. Letošnjo sezono so sploh resili Mažari. Pripomnimo, da v Karlovih varih na Češkem in po vseh zdraviliščih sveta, brez vsake ovire praznujejo Mažari svojega sv. Štefana, samo Slatina mora biti izjema. Zakaj toliko nestrpnosti in zagrizenosti? Mar ste s tem ustregli prebivalcem Slatine in okolice? Kako izgledamo pred kulturnim svetom?

Električna luč. Z velikim veseljem smo pozdravili napeljevanje električne luči iz tovarne »Straža« pri Rogatcu, mi prebivalci sv. Križa in Trzšča pri Slatini, toda to veselje nam kali to, da ne vemo ne dneva, ne ure, ne časa, kdaj bo nas obšla črna tema. Vedno moramo imeti pripravljene sveče in petrolejke. Baje vsak čas se nekaj pokvari v transformatorju. Ali bi se ne dalo to temeljito že enkrat popraviti? Zakaj pa na Slatini vedno in redno dobro funkcionira električna luč? Prosimo čisl. ravnateljstvo »Straže«, da se ta nedostatek odpravi.

Citija

Oseba vest. G. beneficijant v Šmatrnem pri Litiji, župnik Smil, nas je zapustil in nastopil katoliško mesto na 11. deški mestni šoli v Ljubljani. V kratkem času svojega tukajšnjega službovanja se je g. beneficijant radi svoje ljubeznivosti splošno priljubil. Zelimo na njegovem novem službenem mestu obilo uspeha.

Učiteljska imenovanja. Na litjsko šolo ste imenovane za stalne učiteljice gđ. Balbina Eppich iz Jesenice ter Angela Jakli. Čudno pri tem imenovanju je to, da je bilo razpisano samo eno mesto, imenovane ste pa dve. Se vidi, kak vzoren red je v Belgradu pri prosvetnem ministru, kjer niti ne vedo, koliko mest je prostih. Ravno tako je imenovana stalno na šolo v Šmatrnu pri Litiji gđ. Marica Koritzky, preje v Litiji, kjer mesto sploh ni bilo razpisano ter je sedaj eno mesto preveč. In učiteljstvo litjskega okraja je še vedno tako napredno nacionalno, da je po svojih delegatih v Celju glasovalo proti deklaraciji ter seveda ostalo v manjšini napram mišljenju velike večine ostalega učiteljstva. Smo res radovedni, kdaj se bo naše učiteljstvo otreslo tega nesrečnega in pogubnega centralističnega pojmovanja »nacionalne ideje«.

Regulacija cen mesa in kruha. Glavarstvo v Litiji je po zaslišanju interesov določilo naslednje cene za meso. Goveje 16 Din, telečje 18 Din, svinjsko 30 Din. Kruha pa 1 kg belega 6 Din, črnega 5 Din, 1 žemija, ki mora tehtati izpečena 7 dkg pa 50 par.

Sv. Gora pri Litiji. Na Veliki Šmaren je priromalo od blizu in daleč na našo prijazno goro preko 1000 ljudi, ki so prisostvovali slovenski blagoslovitvi novega doma. Blagoslovitev je opravil gđ. pater Angelus iz Kamnika, nakar so igrali igralci kamniške slo. dijaške veze Molierove Scapinove zvijače. Da se je Dom postavil, gre največja zahvala g. župniku Zganjarju, ki je ustanovil tudi domačo tamburaško društvo 12 članov, ki so med igranje kot začetniki precej dobro igrali in jim gre ozadje za trud vse priznanje. Žal, da je Dom vremenjem, za začetek bo za silo že šlo, ko se na

društveno življenje razmahne, bo treba vsakakor misliti že sedaj na povečanje. V kratkem bo urejena tudi planinska koča, kjer se bo dobilo lahko tudi prenočišče, tako da bo izletnikom tudi tu postreženo. Gospod gostilničar Rogelj je kot po navadi izborni postregel z dobro jedjo in pijačo, tako da je bila vsa ta množica romarjev popolnoma zadovoljna in bo še v nadalje prav rada prihitela na priljubljeno Sv. Goro.

Vrhnika

Gojenci ekonomsko-administrativne šole v Balgradu, 100 po številu, so v dne 17. do 18. avgusta pod vodstvom svojih profesorov-častnikov obiskali naš trg. Prvi dan so si ogledali Poljakovo tovarno usnja, drugi dan pa Mlekarsko zadrugo. Povsod so bili prijazno sprejeti in malo pogoščeni. Med gojenci, ki bodo postali oficirji, je tudi nekaj Slovencev. Čez noč so si postavili šotore na romantični svetovitoj gori in so kampilali na prostem. Bili so krepki inteligentni mladeniči, ki bodo ponesli s seboj gotovo prijetne spomine na Slovenijo, zlasti še zato, ker obiščejo obenem tudi naš Bled. Opremljeni so bili zelo lepo, ker pa niso niti čepice orjunaškim, jih ljudstvo sprva ni bilo posebno veselo, ko pa je uvidelo, da ima pred seboj pravo pravcato vojaštvo in še povrh bodoče častnike, jih je simpatično ogledovalo.

Pevsko društvo sv. Cecilije je prejelo od pokrajinske uprave potrjena pravila. Po končanem svetogorskem romanju se snide pripravljalni odbor, ki bo določil, kdaj se začne redne pevske vaje s poukom o teoriji. Začetkom septembra prirede pevci prvi ustanovni koncert. Vabila s sporedom se pravočasno objavijo in razpošljejo.

Nove zvonce za cerkev sv. Trojice je sklenil v to svrhu določeni odbor čimprej nabaviti. Upamo, da se bodo na Zahvalno nedeljo prvič oglasili raz doslej prazni stolpič te naše najznamenitejše cerkvice.

Žažo na električni pogon si je nabavila naša Zadruga elektrarna in si bodo tudi va Vrhniki stranke dale lahko žagati drva na hiter in cenen način.

Mlekarska zadruga je sklenila zvišati cene mleka za 20 para pri vsakem litru, počeniš s 1. avgustom t. l. Kmetovalci, ki še niso člani te za našo okolico tako pomembne zadruge, se vljudo vabijo, da pristopajo kot zadrugniki in oddajajo mleko po tako ugodni ceni.

Umrl je dne 17. t. m. na Mirkah g. Jakob Susman. Bil je mož dobrega srca. Zapušča vdovo z več nedorastlimi otroci. Imel je lepo posestvo, ki ga pa ni mogel dolgo živjeti. Nit življenja mu je pretrgala bolezen, ki si jo je nakopal v svetovni vojni. Položili so ga k večnemu počitku na domačem verdskem pokopališču. Lahka mu zemlja!

Slovenska krajina

Odlikovanje. Na obrtni razstavi v Ormožu so dobili »Stara tovarna dežnikov« v Dolnji Lendavi, Kornel Ant., sodar in Hajdinjak Ant., kolar zlato medaljo. Več prekmurskih obrtnikov pa je bilo odlikovanih s srebrno medaljo.

Nabori v Dol. Lendavi. Te dni se vršijo v Dol. Lendavi nabori. Kakor je to že navada, je tudi sedaj veliko kričanje in tudi razni neredi. V ponovnih slučajih je moralo orožništvo poseči vmes in je bilo že več fantov aretiranih. To nesrečno popivanje pač povsod zahteva žrtve.

Iz »Naših novin«. Neodvisniki so si privoščili v svojem glasilu tudi naše liberalce, od katerih so bili svoj čas tako srčno pozdravljeni. Zahvala za pozdrav ni ravno lepa: »Imamo samostojno-demokratskega poslanca. To pa je tista stranka, ki je najbolj zoper kmeta. Ker ona ščiti le velike bogataše in banke, ki našemu kmetu še dandanes dajejo posojila po 20 do 30%. To je tista stranka, ki je našemu kmetu naložila velika in ogromna bremena.« — »Jutro« je prej natiskovalo iz »Naših novin« cele kolone. Mogoče bi tudi sedaj ponatisnilo kako tako stvar?

Shod Radičevcev v Dol. Lendavi.

Na Veliki Šmaren je Radičeva stranka priredila v Dol. Lendavi shod, na katerem naj bi se manifestiralo za priključitev »hrvackoga Prekomorja« Hrvatski. Ne toliko shod sam, temveč poročilo, ki ga je prinesel po Joe Matošiču »Jutarnji list« o njem, nas sili, da ugotovimo nekaj objektivnih dejstev.

O silnih množicah, ki jih je videl na shodu Matošič, niti govora ni. Po vsestranskem poizpraševanju tudi pri nekaterih mažarskih krogih, smemo trditi, da število udeležencev oddalje ni doseglo 1000; po izjavi navzočih se je shoda udeležilo krog 500 ljudi, med temi so prevladovali ženske, katere je privabila godba iz M. Središča s svojimi čardasi, valcerji in polkami.

Navdušenja ni bilo, če tudi se je tu in tam slišal kak »živijo« klic; pridruževali so se namreč temu tudi klici: »kenyer kell, nem beszéd« (kruha nam treba, ne govorov).

Shoda so se udeležili skoraj izključno le Mažari. Ako pa Matošič navaja v svojem poročilu tudi nekatere slovenske občine, naglasimo, da en ali dva človeka še ne zastopata občine; sploh pa je navedel take občine, v katerih Radičevcev pravzaprav niti ne pozna.

O celem shodu moramo naglasiti, da je prej ponesrečen kot posrečen. Svoje svrhe nikakor ni dosegel. Ako se bo morala hrvatska radičevska gospoda in z njo združeni naši »neodvisniki« na take argumente naslanjati v svoji propagandi, ko je shod v Dolnji Lendavi, potem jim vsem že sedaj zagotavljamo velik poraz. Ko bo šlo za predstojajoče vprašanje Prekmurja, ne bodo govorili Matošiči, ne naši »neodvisniki« in ne le Dolnja Lendava, temveč bo govorila cela Slovenska krajina, govoril ves prekmurski narod in prepričani smo, da ogromna večina prekmurskega ljudstva v svo odločenosti izjavi: Slovenci smo, Slovenci hočemo ostati; naša ožja domovina je Slovenija!

Naše dijaštvo

Tovariši učiteljski in učiteljske! udeležite se prireditve »Slovske zveze« in »Kriščole« v St. Vidu nad Ljubljano! Za vse, ki se boste pravočasno javili, bo na dan letne skupščine »Slovske zveze« preskrbljeno kosilo, za vse pa vstop h komerzu, ki ga prirede člani in članice »Slovske zveze«. Kakor veste, bo na sporedu drama »Srenja« in »Kovačev študent«.

I. Dolenjski tabor Prosv. zveze V St. Vidu pri Stični.

Dne 29. avgusta t. l. bo v St. Vidu pri Stični blagoslovljen novi društveni dom. Krasna stavba, delo poštovnih domofinov bo ta dan izročena: veri in prosveti. Ob tej slovesni priliki se bo vrtil kmetijski stanovski praznik za vso Dolenjsko. Kakor so tisoč letni kmetijski mož in fantov 16. maja v St. Vidu nad Ljubljano, kakor so tisoč letni kmetijski dnevi v Mariboru jasno izpovedali željo po stanovski izobrazbi, prežeti s katoliškimi načeli, tako prihaja sedaj tudi dolenjski kmet, da se pridruži ostalim, da slovesno izpove, da tudi on želi duševnega napredka v obliki stanovske izobrazbe. Od blizu in daleč je že pripravljen mnogo udeležencev; zato naj ne bo župnije, ne društva, ne odseka, ne krožka, ne pevskega zbora, kateri ne bi ta praznik praznoval v lepem St. Vidu pri Stični. Važno za voditelje in odbornike društev je zlasti popoldansko zborovanje, ki se začne ob pol dveh, da določimo program za bodočo sezono, da se v medsebojnem dogovoru pomenimo, kako bi poživeli dekanjske odbore, da nas ne bo prehitel čas. Slovesnost se bo vršila ob vsakem vremenu. Vsi Dolenjski, vsi dolenjski praporci, zbori, odseki, krožki, vsi na naš dolenjski tabor!

Spored slavnostnega dne je sledeči: Ob pol 9 sprejem gostov na postaji St. Vid pri Stični. Ob pol 10 sv. maša s cerkvenim govorom; govori škof dr. A. B. Jeglič. Ob pol 11 poklonitev na grobu obeh ponesrečenih pri gradbi doma. Ob 11 blagoslovitev novega doma, na to tabor s tremi govori, ki se zaključijo s himno: Povsod Bogal in Lepa naša domovina, kar pojejo druženi pevski zbori. Ob pol 2 zborovanje delegatov prosvetnih in izobraževalnih društev v Hranilnici. Ob 2 litanije. Ob 3 javna teledoba Orlov in zaključni govor, ki ga govori dr. Čampa. Pri slavnosti sodelujeta dve godbi in pevski zbori.

Spored spreveda od postaje do župne cerkve v St. Vidu pri Stični: 1. Na čelu jezdi konjenica. 2. Praporci, med njimi prapor Prosvetne zveze. 3. Godba železničarjev »Slogac«. 4. Poslanci in župani, učiteljstvo in zastopniki O. P. in Prosvetne zveze. 5. Narodne noše — pevci in pevke. 6. Četa Orlov. 7. Orlice. 8. Godba. 9. II. Četa Orlov. 10. Občinstvo.

Petje na tabornu: Vsi pojemo: Satterjev »Pred tabo na kolenih«, »Ti o Marija, k Tebi Jezus ljubeznjivi, Bodi nam pozdravljena.« Vse te pesmi pojemo eno ali dvoglasno. Zbori zapoje skupno: »Sv. Ciril in Metode iz Cecilije I., štev. 132 ter himni: Povsod Boga in Lepa naša domovina.

Vprašalne pole naj društva takoj spopolnijo in vpošljejo pripravljalnemu odboru v St. Vid pri Stični.

Vožnja je polovična, vendar mora imeti vsak udeleženec izkaznico, ki jo naroči pri »Pripravljalnem odboru« v St. Vidu. Izkaznice za ljubljanske udeležence se dobe v pisarni Prosvetne zveze v Ljubljani na Mikošičevi cesti 7.

Dopisi

Iz Rumpena na Nizozemskem nam poroča rojak, da je pred kratkim obiskal tamonje slovenske izseljence g. misijonar Pohar. Ob tej priliki so ustanovili društvo sv. Barbare. Predsednik je Ivan Savin iz Trbovelj, podpredsednik Franc Kapel iz Kalobija, tajnik Rudolf Boch iz Trbovelj, blagajnik Franc Klhar iz St. Jurja ob juž. žel., preglednik pa Lojze Grčar iz Kamnika.

Sr. Uršula v župniji Sv. Martin na Pohorju. Dne 29. t. m. bo blagoslovljen novih zvonov, ki jih je za to podružnico kupil g. Juhart, veletrgovec lesom v Slov. Bistrici. Blagoslovil bo g. prof. dr. Jehart iz Maribora. Cerkev podružnice je eno uro pod sv. Aromom.

Ježica. Opozarjamo ponovno na današnji pevski koncert ob pol 16 v kat. društvenem domu, katerega priredi pevski odsek kat. prosvetnega društva pod vodstvom g. L. Novaka. Program obsega 7 točk mešanega zbora, 4 točke moškega zbora ter 5 solospjevov s spremljevanjem klavirja. Basovske solotočke izjava iz prijaznosti g. Makso Cepič, sopranske s. M. Hvasitja, na klavirju spremlja g. L. Novak. Zanimanje za ta koncert je veliko, ker je to prva večja prireditev na novo poživljenega ter pomnoženega, 34 članov in članic broječega zbora. Vstopnice so še na razpolago.

Dobrorepolje. »Dobro dan, Janez!« — »Bog daj, France! Kaj je kaj novega?« — »Prosvetni dom je nov.« — »Kaj res? Pa brez loterije! Bom moral pa ob otvoritvi odrediti par kovačev za dom.« — »To boš pa lahko storil že na male maše dan.« — »Kaj bo že takrat otvorjen? Saj menda še ni postavljen?« — »Kaj pa, da je! Toliko je dograjen, da bo že lahko služil svojemu namenu in da bo 8. septembra otvoritev.« — »Kaj res? In kak spored bo?« — »Pravijo, da bo prav lep, da bo izvrstna postrežba, veliko zabave in smeha in začetek ob pol 3 popoldne.« — »Če je pa tako, bom pa tudi jaz prišel in še druge svoje znance pripeljal, da nas bo več in bo še bolj lepo.« — »Le stori tako, ne bo ti žal, ker bo res nekaj izvrstnega.«

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za abiturijente in akademike v Domu so od 4. do 8. septembra. Začetek je 4. septembra zvečer, sklep 8. septembra zjutraj. — Odškodnina za hrano in oskrbo po možnosti. Vsak udeleženec duh. vaj ima posebno sobo in vso oskrbo v Domu. Prijave do 1. septembra na Vodstvo Doma za D. v Ljubljani Zrinjskega c. 9.

Naznanila

Sežanci, Orlečani, Danci in Šmarci (pri Sežani) bivajoči v Jugoslaviji, blagovolite poslati svoj naslov na Klub Primork v Ljubljani. Pomen tega poziva se pisмено javi.

Klub ljubiteljev pitčarjev opozarja vnovič vse svoje člane na mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki jo priredi »Jugoslovanska kinološka zveza« v Ljubljani dne 8. in 9. septembra 1926 na prostorih ljubljanskega velesejma. Razpored in prijavnice so že razposlane na vse klubove člane. Vodstvo kluba smatra za obvezno, da vsak posamezni član ne le sigurno prijavi svojega psa za razstavo, marveč tudi agitra med svojimi znanci in prijatelji, da bo število razstavljenih psov pitčarjev in španjelov čimvečje. Vsakega psa je prijaviti najkasneje do 30. avgusta, da bodo isti objavljeni v razstavnem katalogu. Prijavnice se dobivajo v poslovalnici razstavnega odbora v Ljubljani, Poljanska cesta 8.

Darovi

Podpornemu društvu slepih, Wolfova ulica 12, Ljubljana, so darovali: g. Rudolf Tenente, tu, mesto venca na krsto prijatelja Jakoba Zalazulka 50 Din; rodbina Klešnik mesto venca na krsto pokojnemu Jakobu Zalazulku 150 Din; g. dr. Alojzij Rakum, odvjetnik, Celje 50 Din; Kmetijska nabavljajna in prodajalna zadruga Radovljica 100 Din; osebje ekonomskega oddelka ravnateljstva državnih železnih 70 Din; v počastje umrlega moža daruje ga L. 200 Din; g. Anton Bele od zapuščine Fr. Tomec, St. Vid nad Ljubljano, 100 Din. Vsem darovalcem se najiskrenejše zahvaljuje odbor.

Ramon Franco

kojega slike prinaša današnji »Ilustrirani Slovence« je brez dvoma champion svetovnega zrakoplovstva. Kakor znano, je februarja t. l. preletel atlantski Ocean ter došel srečno v Buenos Aires, južnoameriško metropolo. Daljaja od pristanišča Palos de Moguer v južni Španiji (značilno je, da je to isto pristanišče, iz kojega je pred več kot 400 leti odplul Kristof Kolumb) do Buenos Aires je več kot 12.000 km. Reči, da je bil Franco v južni Ameriki sprejet s častmi, ki so jih dovoljuje ojač vtip iz »avis suuuooy ej auozj označa oboževanja, kojega je bil deležen. Proglasili so ga novodobnega Kristofa Kolumba. V Buenos Aires je argentinska vlada dan njegovega dohoda proglasila za narodni praznik. Ko je priplul, so zvonili zvonovi vseh buenosaireskih cerkv. Franco in njegovi spremljevalci so ostali mesec dni v Argentini, posetili različna mesta in kopališča Mar del Plata. Povsod jih je prebivalstvo sprejemalo s dilirčnim navdušenjem. Buenosaireski dnevnik »Critica« je razpisal javno zbirko za Francovega mehanika Rado, ki je donesla 88.000 španskih peset, s čemer je bodočnost mehanika Rade zagotovljena. Argentinski parlament je sprejel Francota in njegove sotrudnike v slavnostni seji ter jim izročil narodni dar. Ali ne zastoji je napisal Goethe večno resnične besede: »Nichts ist schwerer za ertragen, wie eine Relhe von schönen Tagen.« in »Niemand wandelt ungestraft unter den Palmen«. Po mesečnem proslavljanju in banketiranju Franka in njegovih tovarišev širom Argentine, so bili neustrašeni aeronauti tako izmučeni, da se je bilo resno bati za njih zdravje. Argentinska vlada jim je dala na razpolago posebno bojno ladjo, ki je zrakoplovce povedla nazaj na Španjo, kjer jih je kralj in ljudstvo obiskalo s častmi in slavo. Aeroplan »Plus Ultra«, na katerem je Franco preplul atlantski ocean pa je španska vlada podarila argentinski vladi v večen spomin. Argentinska vlada je nato zgradila v pristanišču v buenosaireskem posebnem paviljon, kjer ostane »Plus Ultra« kot največja historična svetinja.

Francov namen ni bil zaključiti polet v Buenos Aires, marveč poleteti od tod preko Kordiljer v Chile, od tam ob obali pacifiškega oceana v San Francisco v Kaliforniji — prepluti ves severoameriški kontinent do Newyorja in od tam preko atlantskega oceana spet nazaj v Evropo. Ali španska vlada mu je račune prekrizala in temu povelje se je Franco moral pokoriti spričo dejstva, da je bil polet favoriziran od španske vlade ter je Franco aktiven stožnik zrakoplovnega oddelka španske armade. Ni dvoma, da je španska vlada ta korak storila v bojzani za prestop španskega imena, ki je s tem poletom zrasel v nebesa. Bala se je, da bi Francota pri nadaljevanju poleta mogla zadeti kaka nezdoga, ki bi mogla zatemneti po vsem svetu odmevajočo slavo španskega imena. Iz tega stališča je imela španska vlada prav.

Francu je še zelo mlad, šteje komaj 30 let ter pohaja iz stare patricijske obitelji v španski provinciji Galicija. Značilno je, da je njegov starejši brat, ki je tudi šele 35 let star, najmlajši general španske armade.

Argentinski Slovence.

Sport

JUNIORSKE TEKME ZA PREHODNI POKAL SK ILIRIJE.

V petek sta odigrala Jadran in Olimp, ki sta igrala v regularni tekmi neodločeno 3:3, podaljšek 2 krat 10 minut. V tem podaljšku se rezultat ni spremenil, čeprav je Jadran konstantno napadal. Skazil je celo prisojeno mu enajstko. V smislu razpisa se je dogajalo zmagovalca z žrebom, pri čemur je bila sreča na strani Olimpa. — Včeraj odigrani semifinali med Ilirijo in Hermesom, ki oba razpolagata s prav dobrim juniorskim teamom, je prinesla zanimivo tekmo in obojestransko dobro igranje. Obe moštvi sta igrali z velikim elanom; včasih preostara igra je primorala sodnika k ostrejšim kaznim; diktral je proti Iliriji 2 in proti Hermesu 4 enajstke, ki so se vse končale v mreži. Končni izid se glasi 8:2 za Ilirijo.

V finalu se sestane torej danes ob 17. uri Olimp in Ilirija; prehodni pokal izročil predsedstvo Ilirije takoj po tekmi zmagovalcu. — Razen finalne tekme se odigra danes I. kolo juniorskih tekem za utešno darilo SK Ilirije med moštvi, ki so izpadla v I. in II. kolu pokalnega tekmovanja. Razpored teh tekem je sledeč: ob 8.30 Panonija: Reka, ob 9.45 Mladika: Svoboda, ob 14.30 Olimpija: Jadran, ob 15.45 Slavija: Triglav.

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO SLOVENIJE.

Na sportnem prostoru Primorja ob Dunajski cesti se je prišel večeraj popoldne lahkoatletski meeting za prvenstvo Slovenije, ki se ga udeležujeta kot glavna tekmeča Ilirija in Primorje, dalje mariborski Rapid, SK Ptuj, SK Tržič. Koncem prvega dne vodi Ilirija s 36 točkami, Primorje ima doslej 22 točk, ostali klubi, ki niso zastopani s tako številnimi atleti, so znatno za njima. Ilirija se placira doslej na prva mesta pri teku na 200 m in 1500 m, pri hoji na 3 km, pri skoku v višino in pri metu kroglice. Danes se tekmovanje nadaljuje. Rezultate prinesemo v torek.

Hazena SK Ilirije igra danes v Murski Soboti prijateljsko tekmo z SK Muro, hazenskim prvakom mariborskega sportnega okrožja.

SK Celje: SK Ilirija. Nogometno moštvo Ilirije igra danes v kombinirani sestavi prijateljsko tekmo z SK Celjem v Celju.

Kolesarsko in motorno društvo »Sava« v Ljubljani naznanja da se kolesarske dirke društva »Sava« vršijo neprekinjeno 5. septembra na progi Šiška — Tržič in obratno. Za dirkače so krasna darila, ki bodo razstavljeni. Vršilo se bo tudi srečanje.

SPORT V MARIBORU.

S. D. Rapid: S. K. Čakovec. Danes gostuje v Mariboru S. K. Čakovec, prvak Medjimurja v igri proti mariborskemu prvaku S. D. Rapidu. Tekma se začne ob 18.30.

T. S. K. Merkur: ISSK Maribor. Danes dopoldne se vrši ob 9. uri tekma med imenovanimi kluboma. Maribor nastopi s svojim novim trenerjem, ki obenem tudi aktivno nastopi.

Lawn-tenis turnir v Mariboru za prvenstvo v mariborski oblasti ter za prehodno kupo in častno darilo »Marburgerzeitung« traja od 28. t. m. naprej.

Turistika

Turistovski klub »Skalac« priredi jutri v ponedeljek ob pol devetih zvečer v hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru predavanje s skioptičnimi slikami o Julijskih Alpah. Predaval bo g. prof. Janko Mlakar. Vstop prost. Opozarjamo na to predavanje letoviščarje in turiste.

Socialna vprašanja

Suzor.

(Konec.)

V nadaljnjem želimo obrniti pozornost javnosti na sledeča dejstva:

Zaostanki pri poslodajcih so pri našem delavskem zavarovanju različno visoki.

Od vseh inkasiranih prispevkov plačuje delavstvo 45%, delodajalci pa 55%.

Pri zavodih s 55% zaostankom (kakor ga je imel l. 1924 OUZD v Ljubljani) so ostali delodajalci — v povprečju vzeto — svoje prispevke za eno leto na dolgu, v Beogradu s 107% zaostankom pa celo skoro za dve leti.

To je v veliki meri v zvezi s tem, da se je belgajski okrožni urad na novo organiziral, ljubljanski pa večkrat popolnoma preorganiziral, kar je redno poslovanje in tudi redno predpisovanje prispevkov oviralo.

Ako se ne vpoštevajo te izredne okolnosti, bi mogli pričakovati, da zaostanki na prispevkih ne bodo več rastli.

Bojimo pa se — ako imamo pred očmi izjavo ravnatelja zavoda, da so zaostanki od 25 do 33% normalni — da se tudi ne bodo znižali na tisto mero, ki bi bila mogoča.

V dunajski »Arbeterschutz« od 15. junija t. l. št. 10 članek »Zur Frage der Beitragsrückstände«, da so narasli tudi v Avstriji zaostanki tako, da bolniško zavarovanje resno ogrožajo. Višina zaostankov, ki se pri tem navaja pa je sledeča:

Za okrožno blagajno Dunaj	14.5%
> > > Gradec	16%
> > > St. Pölten	22%
> > > Linc	20%
> > > Celovec	24%

Kakor vidimo pomenja v Avstriji to, kar je za nas še nedosegljiv ideal, že resno ogrožajo bolniških blagajn. Zato pa izhajajo te blagajne z lastno gotovino.

Seveda mora tam delodajavec prispevke odračunavati, ne da bi šele čakal na predpise (ki se mu pa seveda tudi pošljejo).

Stvar strokovnjakov je, da se s to zadevo natančneje bavijo.

A že lažje more ugotoviti, da so zaostanki od 25 do 33% pri nas sicer normalni, da pa poslovanje, ki ima take zaostanke za nujno posledico — ni normalno.

Ce za utemeljitev te naše trditve zgornji dokaz še ne zadostuje, naj še povemo, da so znašali glasom bilane zaostanki pri okrajni bolniški blagajni v Ljubljani: l. 1910 15.52%, l. 1912 15.95% predpisa. — To je bilo mogoče tam, kjer je danes najslabše!

Glede neugodnega zavarovanja kažejo računski zaključki, da so njegove matematične bilance sicer pravilne. Ako pa bo posojalo neugodno zavarovanje trajno do polovice svojega kapitala bolniški panogi, zapuščamo via laeti bazo kapitalnega kritja, ki ga ne morejo tvoriti fiktivni fond.

Zato morajo napeti vsi interesi — tudi delavstvo kot glavni interesent mora pri tem sodelovati — vse sile, da se postavi delavsko zavarovanje v bolniški panogi na zdrave temelje.

Tozadevno izkazuje bilanca za l. 1923 sicer 48.8, ona iz l. 1924 pa še 4.8 milijonov prebitka. Če pa vpoštevamo, da je dal v prvem letu samo Beograd nad 17 milijonov prebitka, se bomo čuvali delati iz velikega prebitka prvega bilančnega razdobja preoptimistične sklepe. Okrožni urad v Beogradu v dobi izgradbe svoje organizacije enostavno ni izvrševal svojih obveznosti napram delavstvu, prispevke pa je v redu predpisal — odtod ogromen deficit. Poslovanje v drugem razdobju bi bilo, če bi odpisali neiztriljive prispevke, naj-

brž že pasivno. Še težji pa je položaj v letu 1925 in 1926. Naše bolniško zavarovanje postaja pasivno in insolventno.

Konferenca strokovnjakov bolniškega zavarovanja, ki se je vršila lanske leto v Kasindolu pri Sarajevu, je bila posvečena v veliki meri temu vprašanju.

V referatih in diskusiji se je podalo mnogo zanimivega gradiva, ki ga najdemo interese v lanskem letniku »Radniške zaštite«.

Tamkaj navaja ekon. referent SUZOR-a, g. direktor Albin Bauer zanimive podatke o matematičnih podlagah bolniškega zavarovanja, iz katerih pa vsaj v tiskanem referatu, ni napravil potrebnih sklepov.

Po njegovih podatkih za l. 1924 je formula za proračun hranarine tale: 366.007 možkih članov (delavcev) krat 22.23 krat 6.67 je 54 milij., 93.464 ženskih članov krat 17.55 krat 6 je 9.8 milij., skupaj 368 milij. — Dejansko izplačana hranarina pa je bila 63.5.

Formula za proračun porodnine je: 93.464 krat 17.55 krat 9 je 14.7 milijonov Din. — Dejansko izplačana porodnina pa je bila 14.9 milijonov Din.

Formula za proračun posmrtnine je: 459.541 krat 0.27 krat 22.31 je 2.7 milijonov. Dejansko pa se je izplačalo 2.4 milijona Din.

Na člana moškega spola bi prišlo po kalkulaciji na leto 10 Din, na člana ženskega spola 9 Din.

Za podpore v naravi t. j. honorar zdravnikov, zdravila, uprava itd. je predvidel zakon 100% hranarine, torej 63.8 milijonov, ako je računati 100% res le od hranarine, 80.7% milijonov, ako je računati pod tem vso podporo. Stalo pa je vse to brez bolnic 81.9, z bolnicami pa 16 Din več.

Avstrijske bolniške blagajne so izdale leta 1924 za podpore 32.3 milijonov:

za zdravnike	15.2
za zdravila	7.4
za bolnice	7.6
za pogrebne	0.9

Skupaj: 31.1 milj.

Ako je računala matematična kalkulacija našega bolniškega zavarovanja onih 100%, tako, kakor bi se to v Avstriji moglo računati — potem je popolnoma jasno, da leži glavni vzrok, da se v našem bolniškem zavarovanju poslovni uspeh ne ujema s proračunom — v naturalnih dajatvah in upravnih stroških.

S tem nečemo zanikati zlorab, zlasti dejstva, da vsaka gospodarska kriza pri bolniških blagajnah štejevalo bolnikov poveča.

Ce se je moralo računati v Nemčiji pred vojno kot normalen odstotek članov, ki so v bolniškem stanju povprečno 2.5, je porasel ta odstotek po vojni brez vidnega povoda na 3.5.

Enako je znašal pri nas na Hrvatskem odstotek bolnega članstva 2.06%, l. 1924 v Sloveniji 2.70%, v nekaterih okrožnih uradih pa celo 3.40 do 3.47.

V raznih zdravniških okrožjih je narasel odstotek v gotovih razdobjih na 9.55%, celo na 10.16%.

Takim pojavom je treba posvečati pažnjo in prav bi bilo, da bi tudi delavstvo zlorab ne podpiralo, kajti vsak vinar, ki se izda za zdravega, mora pri enakih prispevkih zmanjkati za bolnega.

Seveda še vsaka razlika v bolniškem stanju ne znači zlorabe. Povprečja so vedno le povprečja, ne absolutno merilo.

Tudi na podlagi tega, kar smo zgoraj povedali, vsaj za l. 1924 ni iskati glavnega vzroka za kritično stanje naše bolniške panoge v teh zlorabah.

Kakšen je splošen efekt bolniškega zavarovanja?

To se bo videlo iz sledečega pregleda:

Znaša letno na člana	l. 1922/23	l. 1924	v Ljubljani l. 1913
	Din	Din	K Din
Razni dohodki	7—	7—	
prispevek	350—	420—	25.23 353.22
hranarina	102—	138—	
dečja oprema	20.50	32—	12.21 171.08
razno	4.40	5.60	0.18 2.52
bolnica	22.50	36—	2.56 35.98
zdravila	40—	66—	2.92 41.02
sanatorij	7—	15.80	
zdravniki	25—	43.50	4.01 56.28
pogrebne	3.50	5.40	0.42 5.80
zobna nega	3.50	4.60	
upravni stroški	53.60	70—	2.83 40.44
v pribitek	75—	10.60	
	375—	427—	25.23 353.22

S tem bi bilo povedano najvažnejše, kar smo želeli povedati.

H koncu še eno ugotovitev.

Kje je vzrok, da morajo poslovati na videz nepopolne organizirane bolniške blagajne — kot so to n. pr. v Avstriji — čisto z večjim uspehom kot naše delavsko zavarovanje?

Glavni vzrok je v tem, da se je skrčila privatna iniciativnost in odgovornost v tej organizaciji na minimum.

V našem socialnem zavarovanju imamo pred seboj tipično iz vojne tako dobro znano

»Zentralenwirtschaft«, kjer vse tehnično znanje par vodilnih uradnikov, ne more odtehati soodgovornega in iniciativnega sodelovanja stotin.

Tudi to misel so v ravnokar se vršedi diskusiji o potrebi reform v našem socialnem zavarovanju, ki se vrši v »Radniški zaštiti«, na obeh straneh — tako od strani poslodajcev, kakor od strani delavca — povdarili, bojimo pa se, da zmanj.

Zakaj v tem pogledu smo neozdravljivo bolni.

Iz novosti drž. licealne knjižnice v Ljubljani.

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)

3.

(Izreži in shrani! Še boljše pa je, če izrežeš posamezne naslove, ki te zanimajo, jih nalepiš na karton in sproti alfabetično urediš!)

Alföldi A.: Der Untergang der Römerherrschaft in Pannonien. Berlin, 1924. (II 45.136 — I/II).

Arhiv za arbanasku starinu, jezik i etnologiju. Beograd, 1923. (42.057).

Bartók B.: Das ungarische Volkslied. Versuch einer Systematisierung der ungarischen Bauernmelodien. Berlin, 1925 (II 45.136 — I/II).

Baumgartner A.: Geschichte der Weltliteratur. Freiburg i. Br. 1900—12. (II 45.145.)

Belić A.: Православни епископски књижевни језик. Beograd, 1923. (42.176.)

Biographie, Neue Österreichische 1815—1918. Geleit v. A. Bettelheim. Wien, 1923. (II 45.129.)

Borgese G. A.: Storia della critica romantica in Italia. Milano, 1920. (42.163.)

Codex iuris canonici. Romae, 1918. (II 42.232.)

Cvijić J.: Балканско полуострво и југослованска земља. Beograd, 1922. (II 45.030.)

Časopis pro moderní filologii. V Praze, 1911—(42.089.)

Dahms W.: Schubert. Berlin, 1918. (42.065.)

Dvorniković V.: Studije za psihologiju pesmizma. U Zagrebu, 1923—25. (42.134.)

Enzensperger E.: Bergsteigen. Berlin, 1923. (45.160—6.)

Falke O.: Kunstgeschichte der Seidenweberei. Berlin, 1921. (III 42.179.)

Foerster Fr. W.: Religion und Charakterbildung. Zürich, 1925. (45.175.)

Fuchs E.: Die Juden in der Karrikatur. München, 1921. (II 42.019.)

Gerasimović J.: Старо српско право. Beograd, 1925. (42.318.)

Gleich G.: Vom Balkan nach Bagdad. Berlin, 1921. (42.088.)

Gröber K.: Palästina, Arabien und Syrien. Berlin, 1925. (II 42.195.)

Gutenberg-Festschrift. Hg. v. A. Ruppel. Mainz, 1925. (II 42.208.)

Hägerström A.: Kants Ethik im Verhältnis zu seinen erkenntnistheoretischen Grundgedanken. Upsala, 1902. (42.120.)

Helmolt H. F.: Ein Vierteljahrhundert Weltgeschichte. Charlottenburg, 1919. (45.225.)

Innendekoration, Moderne. Darmstadt, 1895—(III 42.186.)

Jireček K.: Историја Срба. I. Beograd, 1911. (45.034.)

Jovanović V. M.: »La Guzla« de Prosper Mérimée. Paris, 1911. (II 42.040.)

Kant Imm.: Werke... hg. v. E. Cassirer. Berlin, 1921—23. (II 42.050.)

Kapp J.: Meyerbeer. Berlin, 1920. (42.062.)

Kersten P.: Der exakte Bucheinband. Halle a. S., 1920. (42.080.)

Kolmer G.: Das Herrenhaus des oest. Reichsrats. Wien, 1907. (45.188.)

Kosar Fr.: Anton Martin Slomšek. Marburg, 1863. (42.132.)

Lavrin J.: Tolstoy. London, 1924. (42.159.)

Lorenz B.: Psychologie. Beograd, 1926. (42.081.)

Lütgendorff W. L.: Die Geigen- und Lautenmacher. Frankfurt a. M., 1922. (II 42.027.)

Meier L.: Kunstdieder im Volksmunde Halle a. S., 1906. (42.158.)

Mercier D. J.: Psychologie. Nach der 6. Aufl. übers. u. mit einer Einleitung versehen v. L. Habrich. Kempten, 1906—7. (42.298.)

Mielek L.: Zajednici. Chicago III. 1920. (42.147.)

Neuburger A.: Die Technik des Altertums. Leipzig, 1919. (42.052.)

Niederle L.: Slovanské starožitnosti. V Praze, 1902—(II 42.034.)

Papageubchen, Das persische. Nacherzählt v. E. Roenau. Wien, 1922. (45.089.)

Philosophie, Die deutsche, der Gegenwart in Selbstdarstellungen. Leipzig, 1921. (42.291.)

Pingaud L.: La jeunesse de Charles Nodier. Besançon, 1914. (42.125.)

Popović P.: Преглед српске књижевности. Beograd, 1922. (45.201.)

Procházka Z.: Srbským Parnasem... přeložil J. Zď. Rašauer. V Praze, 1907. (45.203.)

Raisp F.: Pettau. Graz, 1858. (42.169.)

Révue des études slaves. Paris, 1921—(42.055.)

Richet Ch.: Allgemeine Kulturgeschichte. München, 1920. (42.095.)

Schell H.: Das Evangelium und seine weltgeschichtliche Bedeutung. Christus. Mainz, 1903. (II 42.224.)

Schulze-Saele W.: Das Gesetz der Schönheit. Darmstadt, 1925. (45.195.)

Skerlić J.: Историја нове српске књижевности. U Beogradu, 1921. (II 45.137.)

Strajnić K.: Josip Plečnik. Zagreb, 1920. (III 42.182.)

Székely A.: Über einen eigenartigen Fall von Geistesstörung. Berlin, 1918. (42.330.)

Traube L.: Vorlesungen und Abhandlungen. München, 1909—20. (II 45.053.)

Tylor E. B.: Die Anfänge der Cultur. Leipzig, 1873. (42.324.)

Ušeničnik A.: Kniha o životě. 2. vyd. V Olomouci, 1922. (45.198—6.)

Vom Geiste neuer Literaturforschung. Festschrift für O. Walzel. Potsdam, 1924. (II 45.116.)

Wendel H.: Von Belgrad bis Buccari. Frankfurt a. M., 1922. (45.163.)

Wiedemann A.: Das alte Ägypten. Heidelberg, 1920. (45.177—1/2.)

Zeitschrift für Bücherfreunde. Bielefeld, 1897—(II 42.206.)

Zivanović T.: Основи кривичног права. Поцебни део. Beograd, 1923—(II 45.214.)

Zižek Fr.: Meinen Kritikern. München, 1924. (II 45.165.)

Sportni teden

V Avstriji ne smeš vzeti kopja s seboj v železniški voz; tako je sklenila uprava zveznih železnic.

»Spartac« se je odpeljala v Ameriko. Hakoahci imajo tam veliko uspehov, vse občuduje njih lo-po kombinacijo. — Neko rusko delavsko nogometno moštvo gostuje sedaj v zahodni Nemčiji in igra prvovrstno igro; frankfurtsko delavsko moštvo so premagali Rusi 7:1; zahodnonemško delavsko reprezentanco pa 8:1.

Willsova je najbrž še zmeraj bolna, sicer bi si težko razlagali njen občutni poraz proti Ryanovi, 4:6 in 1:6. Ryanovi so prav tako kakor Lengenovi ponudili za kratko turnejo 100.000 dolar. Ni rekla ne »da« in ne »ne«. Suzana je dejala, da bodo prišle še druge za njo v četo profesionalov. Bo imela menda prav. — Na boj za Davisov pokal so se odpeljali v Ameriko Lacoste, Brugnol in Cochet; njih nasprotniki so Japonci. Lacoste in Cochet bosta igrala kot posameznika, Lacoste in Brugnol pa kot dvojca. Če bodo Japonci premagali, kar vsi pravijo, tedaj se bo odpeljal v Ameriko tudi Borotra, ki je sedaj poklicno zdržan. Šlo bo med Francozi in Amerikanci. Tilden ne bo več igral; pravi, da njegov poklic sedaj ni več tenis, temveč gledališče. Ni v formi in se gotovo boji poraza.

Kako bo z našimi atletikami v Göteborgu, je težko reči. Celotno rekordov iz drugih dežel bemo; nekaj bomo zapisali, potem si pa svoje »šanse« lahko samo izračunate: Poljakinja Kono-packa je vrgla diskos 34.90 m daleč, kroglo 8.17, kopje 27.34 m.

Pri izbirnih angleških tekmah za Göteborg je vrgla odč. Birchough diskos 31.515 m daleč, Haynesova je tekla 60 m v 8 sek., Thompsonova 100 y v 12, Hattova 100 y lese v 15.2, Harrisova 1000 m v 3:25.6. Japonka Hitomi je porabila za 50 m 6.6, za 100 m 13, za 200 m 23? Čehinja Smolova 60 m 8 sek., 100 y 12, skok na daljavo 5.22, z mesta 2.39, v višino 1.38; Sychrova 100 y v 12, 100 y lese v 14.5, skok v višino 1.37, na daljavo 4.85, diskos 28 m; Vencova kroglo obojerno 19.79; Kučerova diskos 32.10, 1000 m 3:22.4; Vidlakova diskos 31.15, skok na daljavo 4.57; Kabonova 1000 m 3:23; Olmerova kopje z eno roko 34.85, z obema 58.11, 19 let je stara. — Lahko-atletski kongres v Haagu je pristupil k olimpijskim igram v Amsterdamu sledečih pet damskih tekem: 100 m, 800 m, 4 krat 100 m, skok v višino, diskos obojerno. — Sportni klub Zidenice v Brnu je s tekom 4 krat 880 y v 8:17.2 zboljšal dosedanj českoslovaški rekord. — Norveški rekord v metanju kopja obojerno je zboljšal Torp na 109.82, pri neki drugi tekmi je vrgel kopje z desnico 61.20 m daleč. — Finca prvenstva so prinesla sledeče uspehe: 100 m Helle 10.8, 200 m Aström 22.3, 400 m isti 50.2, 800 m Alaei 1:56.5; 5000 m Nurmi 14:48.3, 10.000 m Nurmi 31:12.2, 100 m lese Wilen 15.5, 400 m isti 55.5, kopje Penttilä 59.98, krogla Yrjöla 14.50 itd. — Šved Stenfeldt je tekel 10.000 m v 32:34.5. V Stolpu (Pomorjansko) Körnig 100 m v 10.7, Peltzer 400 m v 49.8; Körnigovo, Peltzerjevo in Hindenburgovo ime, ki je prišel igre gledat, je privabil 20.000 gledavcev. Za Körniga se sedaj kregajo, ali naj se predlaga njegov uspeh 100 m v 10.3 v potrdilo kot svetovni rekord ali ne. Nemec dr. Halt je proti, Amerikanec Robertson, šef trenerjev, je pa za predlaganje. Menda ne bo nič, če so Nemci sami proti. — V Budimpešti je vrgel Darany kroglo 14.62 m daleč. — Nemško cestno prvenstvo na 25 km je dobil Schneider v 1:27:38.1. — V Haagu zbrani lahko-atletski kongres je priznal Peltzerjevo rekorda 500 m v 1:03.6 in 880 y v 1:51.6, daljo Nurmijev rekord 3000 m v 8:20.4 in vrsto 4 krat 1500 m v 16:26.2, koji rekord je napravil Nurmijev klub v Abo. Odklonili so švedsko vrsto 4 krat 400 m, obdržali 400 m lese, odklonili hojo 5000 m, določili pri teku 200 m lese višino s 76 cm namesto dosedanjih 91 cm, dovolili za inozemska potovanja aktivnih sportnikov k večjemu 21 dni, določili pri startu med obema poveljema odmor 2 sekund, priznali nemščino poleg angleščine in francoščine kot tretji oficijelni jezik, itd. O drugem bomo še govorili. Sedaj bodo takoj Italijani pokoncu in bodo zahtevali, naj se dovoli tudi italijanščina, nato bodo prišli Španci (Južna Amerika) itd. Esperanto bi ne bil napaden.

Woissmueller je plaval 220 y v novem rekordnem času 2:11.4 (prej 2:15.6). Pri isti priliki je plavala Marta Norelius 880 y v 12:47.2; prejšnji rekord Ederlove 13:9 je bila zboljšala že Mc Garyna 12:56, pa je plavala tudi že 12:34. Slednjič je plavala Gerathyjeva 220 y v izrednem rekordnem času 2:29.3. Svetovni rekord Jamesove je 2:46.6, pa je tudi Norelius plavala že 2:44.6. — Ederlove slavijo sedaj tostran in onostran oceana, velike vsote ji ponujajo, če bi smeli z njenim imenom označiti kakšno blago ali pa če bi smeli pripeljati nanj njeno sliko: vabijo jo k varietéju itd. Dosedaj noče, njen oče je zelo bogat. Med plavanjem je samo dvakrat jedla, malo šokolade in kokešje juhe. Bomo seveda še pisali. V Ameriki je plavala nekoč iz Newyorka do Sandy Hooka, 34 km, v 7:11:30. — Vest, da je Freyberg preplaval Kanal, se je izkazala kot netočna; med plavanjem ga je začela boleti stara vojna rana na nogi in je moral nehati. Pravi, da ne bo več poskusil. Tudi Francoz Perrault ni uspel; prav tako ne Francoz Michel in Egipčan Helmi, ki so ju sili tako nadlegovali, da so jih komaj prepustili. — Oger Barany 200 m prosto 2:22.5, nov, ogrski rekord; Švedinja Brita Haseltius 200 m prsno v izbornem času 3:18.1. — Rademacher je kot prvi nemški plavač po vojni povabljen na Angleško.

40 let stari belgijski kolesarski prvak Linart je kazal zadnjič znake utrujenosti, kar je takoj porabil mladi Francoz Ganay in ga je na amsterdamskem dirkališču premagal, 100 m je v 1:22:44. — Po cesti je vozil Francoz Pellesier 270 km v 9:43.

Rekord v zračnem letanju brez motorja (jadro letanje) je imel

Gospodarstvo

Naše državne finance.

Deneralno ravnanje drž. računovodstva je objavilo izkaz državnih dohodkov in izdatkov za proračunsko leto 1925-26. Ta izkaz nam daje možnost pregledati uspeh tega proračunskega leta, vsaj v kolikor se tiče dohodkov in faktilnih izplačil. Če bi hoteli pravilno oceniti državno gospodarstvo v tem letu, tedaj bi potrebovali predvsem podatke o stanju letnih dolgov. Ti pa nam niso znani, ker se enostavno ne objavljajo. Vendar pa upamo, da nam bo g. finančni minister ob priliki razkril tudi to tajnost. Po podatkih bivšega finančnega ministra dr. Stojadinovića so znašali ti letni dolgi koncem junija l. 1925. preko 1 milijarde Din.

Objavljeni izkaz je zelo kompliciran in daje na prvi pogled zelo ugodno sliko. Celokupni izdatki, izplačani na račun proračunskega leta 1925.—26., so znašali 11 milijard 208 milijonov dinarjev, predvideni pa so bili na 12 milijard 321 milijonov Din, torej se je na račun tega leta manj izplačalo 1 milijardo 133 milijonov Din. Celokupni dohodki pa so znašali 11 milijard 926 milijonov Din; iz tega bi sledilo, da je to leto končalo s suficitom 718 milijonov Din. To pa je le navidezno. Kajti mala opazka, ki je tiskana pod tabelaričnim izkazom, nas pouči, da je državna blagajna na račun proračunskega leta 1924.—25. in prejšnjih let izplačala 841 milijonov Din, tako da se ta navidezni suficit izpremeni v deficit.

Ker je finančni minister za l. 1925.—26. predvideval izdatke v znesku 12 milijard in 321 milijonov Din, in so ti krediti bili gotovo izrabljeni, izplačano pa je bilo na račun tega leta samo 11 milijard 208 milijonov Din, zato je upravičena domneva, da bo morala drž. blagajna iz sredstev tekočega leta izplačati razliko. Med tem ko je v letu 1925.—26. izplačala na račun prejšnjih let 840 milijonov Din, bo morala v tekočem proračunskem letu plačati samo na račun l. 1925.—26. najbrže preko 1 milijarde Din. Ker pa se je stanje državnih financ v zadnjih mesecih zelo poslabšalo, je sigurno računati s povečanjem letnih dolgov, ki so že v juniju lanskega leta znašali preko 1 milijarde Din.

V boljše razumevanje naj dostavimo, da se morejo predvideni krediti, ki so bili že pred koncem proračunskega leta odobreni (otvorenji), izplačati tudi v prvih petih mesecih naslednjega proračunskega leta. Tako je razumljivo, da je državna blagajna izplačala v letu 1925.—26. samo 11 milijard 208 milijonov Din, medtem ko je bilo predvideno 12 milijard 321 milijonov Din.

Se nekaj drugega sledi iz številke tega izkaza. Sledi dejstvo, da finančni minister kljub vsem naporom ni mogel izprežati iz ljudstva več kot 11 milijard 926 milijonov Din, medtem ko je predvideval, da bodo drž. dohodki dosegli najmanj višino predvidenih izdatkov, torej 12 milijard 321 milijonov Din. Največji primanjkljaj zaznamujejo državna posestva Belje in Topolovac in državna podjetja (gozdovi, rudniki itd.). Izdatki pa so bili večji samo pri prometnem ministrstvu, ali tu za celih 200 milijonov.

V zadnjem času so se državne finance še dalje poslabšale. Najbolj občuten je primanjkljaj pri državnih železnica, katerih dohodki so v prvih 5 mesecih lanskega leta znašali 1.226 milijonov Din, letos pa samo 928 milijonov Din. V maju lanskega leta so znašali dohodki železnice, carine, taksi in monopolov 529 milijonov Din, letos pa samo 437 milijonov Din. Za časa proračunske debate v marcu t. l. se je zamanj svarilo, zamanj dokazovalo, da je proračun prevelik, danes pa že občutimo posledice tega pretiranega fiskalizma.

Gospodarski položaj Dravske doline.

Dravska dolina preživlja težko gospodarsko krizo. Kdor je potoval pred leti po poti od Maribora do Prevalj in potuje danes zopet, opazi to krizo takoj. Pred 2—3 leti ga je presenetila silna množina najraznovrstnejše obdelane lesa, nakopičenega na vsaki postaji. Dnevno se je v celi dolini nalagalo na stotine vagonov z lesom, ki se je večinoma izvažal v Italijo. Drava je bila polna splavov, ki so vozili pohorski les v Srbijo in še dalje.

Zage, katere poseduje v Dravski dolini skoro vsak kmet, so bile noč in dan v pogonu. Nastale so velike lesne industrije, ki so zaposlovale na stotine delavcev. Dravska dolina je postala nenadoma bogata. Les je šel v denar, kupcev in lesnih trgovcev je bilo od dne do dne več. Posestniki gozdov so postali gospodje.

Nenadoma je postal preobrat. V lesni trgovini je nastopila stagnacija. Visoke prevozne tarife in inozemska konkurenca je naše lesne izdelke izpodrinila iz inozemskega trga. Cena lesa je padla dnevno in danes je tako nizka, da se izplača sekati le v gozdovih, ki leže neposredno ob železniški poti. Na Dravi je vsak dan manj splavov. Nešteto lesnih trgovin je propadlo. Vzdržala so se edino še stara, renovirana podjetja s stalnim krogom odjemalcev.

Dravska dolina si od te krize dolgo ne bo mogla opomoči. Posestniki, ki imajo polja v dolini, so se vrgli sedaj na kmetijstvo. Pravijo, da bo hmelj za Dravsko dolino še večjega pomena kot les. Tla so za hmeljstvo kot nalašč, polja je ob Dravi dovolj in hmeljsko polje se dobi poceni. Hmelj so pričeli saditi pred dvema leti. Ker se je lanske žetev dobro obnesla, je nastalo letos vse polno hmeljskih nasadov. Če se bo hmeljarstvo razvijalo tako naglo, kot tekom zadnjih 2 let, bo Dravska dolina kmalu pričela konkurirati s Savinjsko dolino. In kar je glavno, hmeljski nasadi

v Dravski dolini so zdravi, brez škodljivcev, kojih zatiranje v Savinjski dolini znatno podražuje pridelovanje hmelja.

Hmeljski nasadov je največ okrog Marenberga. Letos so se razvili tudi v okolici Ruš. Lep dohodek, ki ga donajajo posestnikom, je ohrabil tudi druge kmete, ki so izprva gledali na poskuse s hmeljem precej skeptično. Prihodnje leto se obetajo v okolici Ruš, Selnice in Marenberga novi nasadi. Nekateri posestniki nameravajo večino svojega polja nasaditi s hmeljem. Nedvomno je, da se jim bo to obneslo ter bo za gospodarsko povzdigo Dravske doline velike važnosti.

Pokrajinska razstava od 4. do 13. septembra.

»Ljubljana v jeseni« kot specifično slovensko-pokrajinska razstava naj podaja sliko naše domače civilizacije in pa deloma kulture. Ta pokrajinska revija naj prikaže plodove slovenskega dela; ne samo dela industrijalca, obrtnika in trgovca, ampak delo slovenske pokrajine sploh. »Ljubljana v jeseni« naj prikaže ono, kar je samoniklega pri nas, kar je vzraslo na naših tleh, kar se je pri nas razvijalo, zboljševalo in procvetovalo. Če so naši prasluli veleseljni manifestacije naše industrijske in obrtniške marljivosti in iznajdljivosti in dokaz gibčnosti našega trgovca, če so veleseljni izraz ekspanzije naše industrije in obrti v druge dele naše širše domovine in inozemstva, potem naj služi jesenska Pokrajinska razstava naši ožji domovini v bodrilo, navdušenje in pouk.

Dolžnost vsakega Slovenca, ročnega in duševnega delavca, mladega in starega je, da poseti to razstavo, ki je prirejena s tolikšno ljubeznijo, ki bo vsakomur vzbudila samozavest v slovensko marljivost in inteligenco. Razstava je nameščena na ljubljanskem veleselju in obsega 40.000 m².

Kmetijska razstava obsega strokovno poučni oddelke, mlekarstvo, kmetijske stroje in orodje, vino, in dne 5. septembra razstavo plemenskih konj. Vrtinarska razstava prikazuje delo največjih ljubljanskih umetnih in trgovskih vrtinarjev. Paviljon, ki obsega čez 1000 m² prostora, je izpremenjen v eksotični vrt. Umetniška razstava je topot prvič zbrala vse slovenske upodabljajoče umetnike pod en krov. 45 razstavljavcev umetnikov se bo kosalo za priznanja z čez 500 deli v olju, temperi, pasteli, akvarelu, risbi, grafiki, silhueti, mavcu, kamnu, bronu, lesu. Priznana dobro organizirana higienska razstava je popolnoma preurejena in bo gotovo vzbujala največje zanimanje. V posebnih paviljnih so nameščeni avtomobili. Radio razstava, ki jo je priredil ljubljanski Radio-klub in industrijski proizvodi.

Dne 5. septembra se bo vršila na veleseljskem prostoru razstava plemenskih konj, kjer so zastopani najlepši žrebci, kobile z žrebci, zaskočene kobile in dve do triletna žrebca. 8. in 9. septembra pa se bo vršila mednarodna razstava psov vseh pasem, ki jo priredi Jugoslovanska kinološka zveza.

Pokrajinsko razstavo, ki se bo vršila pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja, bo posetilo gotovo veliko število posestnikov iz vse države. Sprejeli jih bomo s pristno slovensko gostoljubnostjo in željo, da odidejo z vpleten, da živi tu sicer najmanjše naših bratskih plemen, ki pa ima po svoji resnosti in delavnosti pravico, da se ga vpoštevata in ceni kot enakovrednega našim južnim bratom Srbom in Hrvatom.

* * *

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 15. t. m. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram stanju z dne 8. t. m.) A kt i v a: kovinska podlaga 391,5 (— 0,4), posojila na menice 1109,6, na vrednostne papirje 253,4, skupaj 1423,1 (+ 32,7), račun za odkup kronskih bankovcev 1151,9, račun začasne zamenjave 359,3, državni dolg 2966,3, vrednost zastavljenih državnih domen 2188,3, saldo raznih računov 182,0 (— 24,9), skupaj aktiva 8603,8; pasiva: glavnica 80,0, rezervni fond 7,7, bankovi v obtoku 5446,7 (— 18,4), račun začasne zamenjave 350,5, državne terjatve po različnih računih 59,2 (+ 27,5), obveznosti po žiru 404,2, po raznih računih 83,9, skupaj 488,1 (— 1,7), vrednost zastavljenih državnih domen 2188,3, ažija za kupovanje zlata 89,0, skupaj pasiva 8603,8.

V dneh od 29. avgusta do 5. septembra vrši se v Pragi kot vsakoletno jesenski vzorčni veleseljem, ki obeta biti ne le tako obiskan kot dosedanj, temveč po svojem obsegu še mnogo obširnejši. Sejem si pridobiva dominantno pozicijo v Srednji Evropi ter se lahko trdi, da se kot tak ohrani za posredovanje in pospeševanje trgovine z industrijskimi izdelki slovenskih držav. Ne zamudite torej prilike obiskati ga. Legitimacije, ki upravičujejo do brezplačnega čl. vizuma na potnih listih ter na znatne popuste na železnica Kraljevine S. H. S., Republike Avstrije in Čehoslovaške prodajata častno zastopstvo Konzulat Čehoslovaške Republike v Ljubljani, na Bregu ter tvrdka »Verac trg. dr. z o. z. Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

Važno za živinorejce. Opozarjajo se vsi živinorejci da velja za prevoz slemosnec živine na drž. železnica kraljevine SHS ugodnost znanega prevoza po tarifnem razredu II. mesto I. Znižanje znaša okroglo 30%. Tuži se računa vozarina najmanj za 1000 kg, dočim se mora plačati za drugo živino najmanj za 1200 kg. — Kdor se hoče okoristiti s tem, mora doprinesiti posebno »Uverenje« po predpisnem obrazcu. — Od tega so pa oproščene vse tuzemske kmetijske korporacije. — Podrobna pojasnila lahko vsakdo dobi pri živinorejskem referentu (drž. ekonom, odnosno uradni veterinar) pristojnega okrajnega glavarstva.

Finančni minister o novem proračunu. Finančni minister je o novem proračunu napravil novinarjem podal naslednjo izjavo: »Vsi moji napori gredo za tem, da se v proračunu gibalijo državni izdatki v mejah dohodkov, kar pomenja, da iščem absolutno ravnotežje v proračunu. Izdatki nikakor ne smejo presegati finančne moči prebivalstva. V novem proračunu se bodo znižali na minimum tudi nekateri za državo potrebni izdatki, ker jih ne bo mogoče kriti z izrednimi državnimi dohodki. Zato bo vlada stremela za tem, da se z najetjem posojil ali dovoljevanjem koncesij najde pot, po kateri bo država prišla do razvoja.«

Borza

21. avgusta 1926.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi sledeči tečaj: vojna odškodnina 298 bl., Italija 186,75 bl. (186,15—187,35), New York 56,465—56,765 (56,465—56,765), Pariz 163 bl. (157 do 159), Praga 167,40—168,40 (167,43—168,43), Dunaj 7,9925—8,0325 (7,9925—8,0325).

Curih. Belgrad 9,125 (9,12), Pešta 72,35 (72,30), Berlin 123,20 (123,20), Italija 16,9750 (16,975), London 25,1525, New York 517,625 (517,625), Praga 15,325 (15,325), Dunaj 73,10 (73,10), Bukarešt 2,425, Sofija 3,75, Varšava 58, Amsterdam 207,57 (207,57), Pariz 14,875 (14,90).

Zanimivosti

PRVA FILMSKA PREDSTAVA MED ESKIMI

Pred kratkim so prebivalci kraja Sukkertoppen na Grenlandiji prvič videli gibajoče slike. Poveljnik ekspedicije Mac Millan je potem radio poročal tole: »Predstava se je vršila v nekakem šolskem poslopju v Sukkertoppen-u, ki je bilo natlačeno polno. Žene in dekleta oblečene v kožuhovinasta oblačila in kožuhovinaste škornje so se sedele po tleh v sredini, moški pa so stali naokolu ob stenah. Eskimo ženske so najbolj živahno sledile slikam, na katerih je bila videti sedanja ameriška moda. Dolga krila z vlečkami so vzbudila mnogo smeha med Eskimi.«

ZAKLADI NA MORSKEM DNU.

V morski bitki 10. oktobra 1827 pri Navarind-u je bila turška egiptovska vojska od francosko-angleške-ruske poražena. V trenutku, ko je bil pogin nezogiben, so Turki vse svoje vojne ladje potopili. Kajti Turki so imeli na svojem bojnem brodogju velike množine zlata in srebra, katerega niso privoščili sovražniku. Sedaj pa delajo predpriprave, da s pomočjo potapljačev potopljene zaklade dvignejo. Trdijo, da se bo trud obilno poplačal, kajti na dnu morja ležijo milijoni in milijoni.

KOMPAS IN DEŽNIK.

Nikdo bi si ne bil mislil, da bi podzemeljska železnica imela vpliv na magnetno iglo. Toda poročilo svetovnoznanege observatorija v Greenwichu pri Londonu pravi, da ko je bila podzemeljska železnica v Stockwell-u otvorena, je magnetna igla v navedenem observatoriju postala vznemirjena. Temu so se vsi čudili, ker j im je bil vzrok popolnoma neznan. Vsakokrat pa, kadar je ravnatelj opazovalnice odšel, se je igla tudi umirila. Po dolgem uganjanju so dognali, da se ravnatelj vozi z podzemsko električno železnico in ker ima dežnik vedno seboj, se je železno ogrodje dežnika magnetiziralo. Ker je ravnatelj dežnik postavil v sobo poleg kompasa, je magnet tako vplival na iglo. Sedaj ravnatelju ne preostaja drugega, kot da se vozi brez dežnika, ali pa hodi peš z dežnikom.

POŽREŠNI MORSKI PSI.

Ribiči zaliva Wash v severni Angleški se bridko pritožujejo nad škodo, ki jo jim napravljajo morski psi. Pri oseki jih do dva tisoč poleže po peščenju, kjer jemljejo solnčne kopeli. Solnčne in morske kopeli bi jim ribiči že še privoščili, toda ti požeruhi pohrustajo vsak dan vsak po 15 kg rib in ker se tako hitro množe, preti nevarnost, da bodo ribe v ondotnem zalivu popolnoma izginile. Vlada je za vsak nos morskega psa določila 10 šillingov nagrade. Toda to je brez vsake koristi, kajti ta žival je zelo oprezna. Kadar se solnčijo, nikdar ne pozabijo postaviti straže. Kakor hitro se jim bliža kako morskó vozilo, straža v svarilo zalaja in cela družba plane v vodo. Sedaj jih nameravajo iztrebiti na ta način, da bodo v peščenju položili mine ter jih, ko se bo vsa množica mirno obračala na solnčcu, električnim potom razstrelili.

ČE KDO NE ZNA ČITATI.

Nekoč je policaj v Sverabaja v Indiji videl nekega moškega, kako je v rokah sukal vileko pismo ter očitno ni vedel, kje bi pričel z branjem. Policija v Indiji je sicer silno nezaupljiva, a ob enem pa tudi uljudna. Policaj je torej pristopil in se nemalo začudil, ko je v rokah možakarja zagledal pismo, ki je bilo naslovljeno na ravnatelja kaznilnice onega kraja. Policaj je oboje, moža in pismo, oddal na pravi naslov. V pismu je stalo, da je mož prestal daljšo kazen v Menadi ter mora še v Sverabaji odesetiti drugo. Ali ga je spremljajoča vojaška patrila zgubila, ali je on njo zgubil, niso mogli zvedeti. V pismu so bili tudi vsi kazenski akti tega možakarja, tako, če bi bil vedel kakšno »dragocenost« nosi pri sebi, bi se gotovo še dolgo veselil prostosti, tako pa je moral radi nepoznanja čitanja oditi v zapor.

ČEMU SE AMERIČANI STRELJAJO.

Neko ameriško pevsko društvo je napravilo v nekem kraju koncert. Vse je poteklo v redu in na povratku domov so bili vsi veselo razpoloženi. Eden pevec pa je nekemu tovarišu pričel očitati, da ni pravilno pel ter da bi bilo društvo imelo večji uspeh, če bi on ne bil kazil. Ta pa si je je to predbacivanje tako k srcu vzel, da je prišedši domov vzel samokres v roko ter se ustrelil.

IGRALSKA STRAST.

Liverpolski športnik Beer je v igralnici v francoskem mestu Cannes priigral 65.000 funtov, t. j. skoro 18 milijonov Din. Prijateljem je povedal, da je denar naložil v banko ter ne bo več igral. Res je tudi storil tako, toda... denar je zopet dvignil ter pričel igrati z nova. Prvi dan je izgubil dva milijona frankov, ter dva dni prenehal z igranjem, čemur so se prijatelji čudili. Tretji dan je zaigral en milijon frankov, zopet en dan počakal, potem pa zgubil zopet dva milijona frankov in tako naprej, tako da mu je od cele ogromne svote tolikih milijonov ostalo samo še 500 funtov.

O IGRALNIH KARTAH.

Igralne karte prejšnjih stoletij so bile kaj čudne in dostikrat celo smešne. Angleži so

imeli najbolj zabavne in največ vrst. Tako so bile karte, ki so bile opremljene z važnimi podatki iz življenja angleških kraljev in angleške zgodovine. Celo slovnica je bila natisnjena na nekaterih. Druge zopet so imele pravilno izgovarjavo angleščine, a zopet nekatere kuhinjske recepte. Če je bila gospodinja v zadregi in ni vedela kaj bi skuhala pa je vzela igralne karte v roko in izbrala jedilni list za tisti dan. Med vsemi pa so bile najbolj čudne one karte, na katerih so stala razna navodila za vedenje pri jedi, v družbi itd. torej knjiga o lepem vedenju v mali izdaji. Slika je kazala kako treba piščanca »raztelesiti«, kako se je pecivo, kako je ravnati z omako itd. Ker na Angleškem navadno gošpodar razreže jedila, se pri igranju kart najlažje in mimogrede temu priuči.

Pri »sneđenih« Angležih je razumljivo, da si celo pri igranju kart delajo skomine po raznih jedeh.

ZGINJAJOČE MESTO.

Nekoč tako slavno trgovsko mesto Odesa, rusko pristanišče ob Črnem morju, ima po zadnjem ljudskem štetju samo še 50 odstotkov predvojnega števila prebivalstva. Pred vojno je Odesa štela 510.000 prebivalcev, sedaj pa samo še 240.000. Pred vojno je imela 8500 poslopij, 12 odstotkov hiš je sedaj v stanju razpada. Mestna uprava sama priznava, da postane vsak mesec petdeset hiš nevarnih za stanovalce. Ako bo v Odesi šlo po tej poti dalje, potem bo v štirinajstih letih od nekaj slavnega mesta samo še kupe razvalin.

CVETLICE ZA POŠTENOST.

V Newyorku je oni dan neka gospa »avtotski« pozabila šatuljo. Takoj nato je v isti avto vstopila neka druga dama po imenu Barnet, ter na sedežu našla šatuljo. Vzelo jo je seboj na dom, kjer sta jo s soprogom odprla. V njej je ležal nakit, vreden 30.000 dolarjev. Ker je izgubiteljica pogrešila dragoceno šatuljo, je iz vlaka brezžično o tem obvestila soproga, kateri je bil v Newyorku. Ta je izgubo takoj javil in gospa Barnet je sedaj vedela, čegava je šatulja, ter jo tudi takoj izročila. Odločno pa je odklonila najdenino, katero ji je soprog zgubiteljice ponudil in sicer 5000 dolarjev t. j. 270.000 Din. Še isti dan je velika newyorkška cvetličarna gospej Barnet poslala velikanski šopek cvetlic, ki je stal 25 dolarjev t. j. 1350 dinarjev, kot v zahvalo za pošteno dejanje gospe Barnet. Med obema družinama se bo gotovo razvilo najboljše prijateljstvo.

Tvrdka F. MERŠOLNASI.

se nahaja sedaj
Wolfova ulica št. 5
Priporoča veliko zalogo rokavic, nogavic za dame, gospode in otroke. Čipke, ženska ročna dela, volna, svila, bombaž. — Predtiskarja ročnih del. — Ustanovljena l. 1887. —

Po svetu

ČEGAV JE SEVERNI TEČAJ?

Ni še vse dognano, kaj je tam gori, vendar pa po potovanju Amundsena in Nobila vemo približno vsaj to, kako sta razdeljena zemlja in morje. Minula je pravljica o lepem kontinentu in tam prebivajočih srečnih ljudeh, pa tudi pravljica o morju brez ledu. Morje je tam gori, a ne prijazno, temveč polno polarnih grozot, tolikrat nam že od tečajnih raziskovalcev opisanih. Pred tisoči let so rastle tam palme, danes pa ti grozi smrt v vseh oblikah.

Kdor pa misli, da se za te pustinja nihče ne briga, se zelo moti. Vse polno je držav, ki so priglasile svoje zahteve. David Hunter nam v neki angleški reviji pripoveduje o tem.

Pet je držav, ki imajo posestva v tečajnih pokrajinah: Zedinjene države, Kanada (Anglija), Rusija, Norveška in Danska. Spitsberge in Medvedji otok stražijo Norvežani, Grenlandijo Danci. Leta 1916. je javila Rusija, da smatra ves severno od Rusije ležeči svet za svojo last; pozneje je z otoka Wrangel pred Beringovo cesto zapodila sovjetska vlada Angleže, je naselila tam družino Eskimov in napravila radio-brzojavno-meteorološko štacijo. Kanada je proglasila svet zahodno od ceste Davis med 60. in 141. zahodnim poldnevnikom noper gor do tečaja za svojo last; severno od Alaske si pa lasti pravice Amerika. Samo eno točko so pustili doslej pri miru, deželo Franca Jožefa; ker nima Avstrija prav nobenih gospodarskih in drugih skrbí, bo gotovo priglasila svojo lastninsko pravico do tega otočja.

Sedaj je torej takole: Danska in Norveška ima svoj delež že natančno določen; Kanada pripada svet med 60. in 141. poldnevnikom zahodne dolžine; Ameriki svet med 141. in 169. poldnevnikom zahodne dolžine; Rusiji svet med 169. poldnevnikom do približno 30. ali 40. poldnevnik vzhodne dolžine.

Južnotečajna celina še ni razdeljena. Pa bo kmalu. Otočke okoli in okoli si je večinoma prisvojila Anglija zaradi lova na kite, mrože itd. Sicer je pa tam doli v neskončnem oceanu še zmeraj kak otoček, kjer lahko igraš Robinsona, če si tako srečen, da v tej neskončnosti otoček tudi najdeš.

Moda

Jesenski kostim za sport.

Kdor meni, da letos kostimi ne bodo moderni, kakor tudi lani niso bili, se prav pošteno moti. Moderna ženska se je namreč že zdavnaj prepričala, da je prav tako potrebna praktične kakor tudi prav kake izredne mode. Saj ne moremo in tudi ne smemo biti navezani vedno le na eno obleko, temveč moramo imeti tudi še kako drugo, ki jo utegnemo uporabiti za razne prilike. Zato ni bilo prav, da so se ženske že nekaj sezij branile kostimov in so nosile samo smoking jopice. Za hladne in deževne jesenske dni taki smokingi gotovo niso pripravi; vse bolj je, če imamo kostim, ki ni tako zelo v službi mode in je že precej vseeno, če je že takega ali drugačnega kroja. Pač pa moramo gledati na to, da kostim ni narejen na kakšen poseben, prav »kričeč« način, ker ga moramo nositi več let. Zato imamo kostime večinoma iz angleškega sukna in so najbolj prilicne barve: siva, rjava, zelenkasta, modra in črnobela. Važno je, da je suknjo za kostim predvsem zelo trpežno, da more »preboleti« tudi moč in blato in večkratno »premoderniziranje«. Gotovo je prav lepo, če je obšit kostim s kakim krznom; koščke krzna imamo večinoma tako doma in jih lahko uporabimo za na kostim. Če pa kostim ni obšit s krznom, ker ga nosimo ob vseh letnih časih, pa mu pridemo v hladnejših dneh kak ovrtnik iz krzna ali pozimi — muf. — Za sport bodi kostim še posebej prav preprost, imej tudi usnjat pas in zgibano krilo. Take kostime vidiš na pričujoči sliki. — Na glavi imej majhen klobuček, kakršne vidiš letos vsepovsod in so tudi poceni.

Pull-over s počeznimi črtami, kakršnega kaže priložena skica, je še bolj moderen in priljubljen, kakor pa je bil prejšnji s črtastim izrezkom krog vratu. Te vrste Pull-over pa ni za močne postave, kakor morajo močne

kor vidimo, so pletene obleke še zmeraj v modi in jih še ne bo kmalu konec. ženske sploh prav paziti, kaj si izberejo izmed pletenih oblek. Vzorec je raznobarven, zelo pisan, a ne bodi preveč kričeč. — **Ka-** Visoki baret je oblika pokrivala, ki bo letos zelo v modi — tudi še pozimi. Ti bareti bodo vse višji, kot so bili že prej. So iz »svile

in žameta v raznih barvah, a tako, da se barve ujema z onimi, ki jih ima dotična obleka.

Iščite srečo!

in ne zamudite prilike, ki Vam jo nudi

tvrdka „DOKO“

ker vsak deseti kupec dobi en par čevljev brezplačno!

Prešernova ul. 9 (na dvorišču) Ivan Čarman.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 21. avgusta 1926. Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Baro-	Toplota	Rel. vlaž.	Veter in brzina	Oblačnost	Vrsta padavin	V Ljubljani
kraj	čas	°C	%	m	0-10	ob opazovanju	meteo. 7h
Ljubljana (dvorec)	7	763,7	16,4	94	N 0,5	10	megla
	8	765,8	17,4	92	NNE 0,5	10	megleno
	14	763,7	24,2	65	NNE 1	5	
	21	763,7	22,2	74	W 0,5	1	
Maribor		765,9	15,0	99	NW 3	10	megla
		765,6	20,0	92	SW 1,5	10	
	8	765,6	21,0	74	mirno	6	
		765,4	19,0	79	mirno	1	
Zagreb		765,8	21,0	55	SE 1,5	0	
	7	762,7	14,0	—	SSW 3	10	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

21. VIII. ob 16. uri je bila: toplota Save pri Ježici 14,9° C, Ljubljance na Prulah pa 16,0°.

Dunajsko vremensko poročilo za 22. avgusta 1926: toplo, nejasno, padavine.

Vajenca

sprejemem za sobno, črko-slikarsko in pisarsko obrt. — Novi Vodmat št. 62.

TRIJE DIJAKI

se sprejme v popolno oskrbo. — Naslov v upravi lista pod št. 5683.

Dijakinjo

iz boljši rodine sprejemem v popolno oskrbo. Klavir, kopalnica na razpolago. — Naslov v upr. pod št. 5688.

Vajenca

od poštenih staršev, ki je izvršil dva razr. sred. šole, se takoj sprejme — **IVAN SEDLAR**, špecer. in delikatese — Ljubljana, Linhartova ulica št. 4.

Dijak iz boljši rodine, se sprejme pri dobri družini v popolno oskrbo, na željo tudi v pouk. Naslov pove uprava pod št. 5588.

Trgovski pomočnik manufaktur, začetnik — išče mesta 1. sept. ali 1. okt. v večji manuf. trgov. zaradi daljine naobrazbe. Event. tudi v meš. trgov. Naslov v upravi: 5711.

Iščem prvovrstnega, samostojnega **tehnika kot poslovodjo** za svoje poslovne. Več pismeno. **Josip Klarič**, Osijek L. Tovarna strojev in livarna železa. 5701

ODGOJITELJICA se išče k dvema deklamacijama v starosti 4 in 2 let. Prednost imajo take, ki imajo dobra spričevala iz otroških služb. Nastop takoj. — Pismene ponudbe na upravnstvo »Slovenca« pod šifro: »Odgojiteljica« št. 5704.

Hotelski SLUGA, SOBARICA — začetnica in kavar. **VAJENEC** se sprejmejo. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Hotelski sluga«, »hotelska sobarica« ozir. »kavarn. vajenec« 5696.

Iščem pletilke za nogavice, ki imajo svoj stroj. Delo trajno. Naslov v upravi: 5688.

UČENKE se iščejo za strojno pletenje. Naslov v upravi pod št. 5689.

Krojaškega vajenca sprejemem. — F. Premič, Sv. Petra cesta 36.

Prodajalka mlada, mešane stroke, močna in delavna, išče službo. Naslov: Koroška c. 31, vrata 5, Maribor.

Vajenko

poštenih staršev, ne pod 16 let, za mešano trgovino na deželi, sprejme **IVAN RASL** v Podlehniku pri Ptaju.

DVE DIJAKINJI

se sprejmeta na hrano in stanovanje. — Naslov pove uprava lista pod št. 5685.

Zastopnike

s fiksumom 1800 Din mesečno iščemo za takoj. — Ponudbe z znamko za odgovor na Societa Liripina, Montesarchio, Italia. 5681

Razpisuje se mesto organista in cerkvenika v Svibnem pri Radečah.

Vajenca

sprejme na vso oskrbo **Franc Rogelj**, mizarstvo, Tupaliče 47 nad Kranjem.

Za 32.000 D

9 orlov zemlje, od tega 2 orala gozda, 7 orlov njiv, hiša, hlev, svinjak, sadni vrt, vse v enem kosu. 2½ km od postaje Mišinhani pri Banjaluki v Bosni. V okolici so naseljeni Slovenci. Prodaja lastnik **M. PETRUŠINSKI** — Rokova 8, Zagreb.

Zahvala.

Presenetilo me je, ko mi je tvrdka »DOKO« ponudila en par čevljev po lastni izbiri brezplačno, ker sem pač imela srečo, da sem bila deseti kupec. Zato sem tvrdki »DOKO« jako hvaležna in jo vsakomur najtopleje priporočam.

Pavla Razboršek, Trbovlje.

Dijaka

nizjih razredov sred. šole, iz dobre hiše, sprejme v popolno oskrbo rodina višje-ga državnega uradnika, ki stanuje v sredini mesta. — Dobra hrana in strogo nadzorstvo. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod številko 5664.

Zdravo DEKLE

dobro vzgojeno, snažno in pridno, v starosti 15 do 17 let, se sprejme v boljšo hišo kot pestunja. — Naslov v upravi lista pod št. 5667.

Vajenca

ki bi imel oskrbo pri svojih, sprejme **Lovro ROZMAN**, specialno ključavničarstvo, Ljubljana — Križevniška ulica 9. 5671

Tesarski polir

ki vodi samostojno obrt, se išče za takoj. — Naslov v upravi lista št. 5675.

VRTNAR

se išče za Split: plača mesečno 600 Din, hrana in stanovanje — nadalje tudi **SOBARICA**

k boljši družini, večša nekoli v kuhinji. Plača po dogovoru. Nastop takoj. — Ponudba na **A. GUŠTIN**, Split, Glaviceva 35. Znamka za odgovor. 5677

Sprejme se 14—15 letni mladenič

zdrav, krepak in pošten, z boljšo šol. izobrazbo, z željo, v obsejnejšo trgovino z meš. blagom itd. v večjem kraju na deželi. Več se izve v upravi lista pod »Priden trg. vajenec« 5628.

DIJAKA

sprejemem na stanovanje. — Več se izve v **Florjanski ulici št. 9. I. nadst.**

Mizarski POMOČNIK

mlad, z dobrimi spričevali, išče službo za takoj. **Ludv. Reher**, Gor. Rečica, Laško.

Dijak (nižji gimnazijec), iz boljši rodine, se sprejme pri dobri družini v popolno oskrbo, na željo tudi v pouk. Naslov pove uprava lista pod št. 5588.

Boljši dekle

z dežele, želi dobiti mesto sobarice pri boljši rodini. Zna dobro šivati. — Cenjene ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod št. 5639.

SOBICO

odda boljša družina dijaku (-inji) s celo oskrbo. Cena 600 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5631.

Posetnikom Maribora priporočam se obisk

restavracije GRAJSKA KLET

ki nudi pod novim vodstvom zopet prvovrstna vina, izborna kuhinjo ter vzorno postrežbo. Dnevno umetniški koncert.

Gjuro Valjak, lastnik.

Trajne kodre (Dauerwellen)!

Omogočeno vam je trajno onduliranje las z najnovejšim aparatom. — Več v notranjosti lista. — Priporočam se za eksaktno izvrševanje

Štefan Dobaj, česalni salon za dame in gospode
MARIBOR — GOSPOSKA ULICA ŠT. 36.

Vse vrste šolske zvezke

dobite še vedno najceneje pri

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 14

knjigovoznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig

Sedmi natis velike izdaje

Slovenska kuharica

Priladila **S. M. Felčiča Kalinšek**

Vsestransko spopolnjena izdaja z mnogimi slikami v besedilu in 33 umetniškimi prilagami v naravnih barvah (193 barvanih slik). Elegantly vezana 160 Din.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Visokoprtili, dobro ohran.

zidana hiša

6 sob, 3 kuhinje, 2 veliki obokani kleti, zelenjadni in sadni vrt, gozdi, poleg železnice, v sredini trga, pripravo za vsako obrt ali vinski trgovino, po ugodni ceni za 75.000 Din naprodaj. — Pojasnila daje šupanstvo trga Rajhenburg. 5671

1000 Din nagrade

dam onemni, ki preskrbi (mirni stranki, tri osebe) stanovanje 2-3 sob, kuhinjo in pritlikline v novi ali ali stari zgradbi. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Mirna stranka« 5629.

DVOCEVOKO

brepetelinko, prodam. — Novi Vodmat št. 62. 5679

Črn KLAVIR

kratek, dobro ohranjen, se ceno prod. — Naslov pove uprava lista pod št. 5689.

PIANINO

skoro nov, radi preselitve ceno naprodaj. — Naslov v upravi lista pod št. 5681.

Mesarski voz

prav lahek — na oljnat osi, nov, od kovača ali malo rabljen, kupi **Hrither-nik**, sedlar, Prevalje, Kor.

NOV BREVIR

ceno naprodaj. — Na ogled v naši upravi. 5663

Trgov. POMOČNIK

išče službo v spec. manuf. fakturo ali kot skladiščnik. Naslov v upr. pod št. 5662.

Izjava.

Ker sem se vsestransko prepričala, da **Marija Sušnik**, Vožarska pot št. 3, o meni ni nikdar kaj žalivega ali lažnjivega govorila, preklečem s tem svojo notico v »Slovenca« št. 45. in 48. tega leta. — Ljubljana, 20. avgusta 1926.

Marija Kathern.

ŠTEDILNIK

dobro ohranjen, se poseli prod. — Ahacjeva c. 11.

POZOR!

Vsakovrstne ure popravila hitro, precizno in ceno, z jamstvom **D. MARINKO**, strok. urar, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 31. 5676

Mlajšo DIJAKINJO

sprejme v pok. učiteljica na hrano in stanovanje. Pomoč pri učenju. — Naslov v upravi lista pod št. 5668.

Pritlična HIŠA

200 korakov od farno cerkve naprodaj v St. Vidu n. Ljubljane št. 12. 5669

Molzna KOZA

švicarska, dnevno 31 mleka, naprodaj v Zvonarski ulici 11, Ljubljana. 5670

Dve PALMI

(Fächerpalme), stari 10 let, naprodaj. — Naslov v upravi lista pod št. 5672.

200 kg lepe ČEBULE

ceno prod. **Jože PEČAR**, Zgor. Gameljne — p. Sent Vid nad Ljubljano. 5673

Mehanično umetno vezenje

zastorov, pregrinjaj, perila, monogramov, oblek itd., fino belo in barvasto entljanje, ašuriranje, predtiskanje
Matlek & Mikeš, Ljubljana
 Dalmatinova ulica št. 13

Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinerja izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

Volno in bomhaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri **KARLU PRELOGU** — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Židovska ulica št. 4.

Bukova drva

suha, metrska, kupujem vsako množino. — Ponudbe na: **H. SEISER** in **K. UGOVIZZA**, Friuli, Italija.

Proda se dobro ohranjen pralni stroj

za 200 oseb, izdelek tovarne Gärdner & Knopp na Dunaju. Ogledati ga je mogoče pri upravitelju invalidskega doma v št. **Peterski vojašnici**. 5626

Enodruž. hišo

z vrtom v Ljubljani ali bližnji periferiji, kupim. — Ponudbe pod: **»Do 100.000«** št. 5636 upravi »Slovenec«.

Imam kapital, lokal, nimam ispraveval. Kdo bi posloval?

Ponudbe upravi pod: **»Trgovina št. 5635«**.

Lepa vinska klet

z 11 bramnimi sodi za 326 hl vina se odda v Spodnji Siskli. — Vpraša se pri trdnici **I. KNEZ**, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3. 5599

»Dvokolesa, motorji, otroški vozički in pneumatika po zelo nizki ceni. Ceniki franko. Prodaja na obroke. **»TRIBUNA«** F. B. L.

Ljubljana, Karlovska c. 4. »Tovarna dvokoles in otroških vozičkov.«

Gostilna

»Krapinskih Toplicah, nasproti zdravilišča, se da takoj v najem z vsem inventarjem zaradi smrti. — Vprašati pri **Berghausu** — Krapinske Toplice. 5604

2 konja

2 polkriti konji na oljnatih osi, lojterski voz, 2 nastavka na sani, par anži, konjske opreme, 2 koma radi smrti takoj ceno na prodaj. — Vprašanja na **BERGHAUS** — Krapinske Toplice. 5605

Sode

in sodarska dela vseh velikosti in vrst izvršuje najceneje, točno in dobro **FRAN REPIČ**, sodarsko podjetje, Ljubljana — Trnovo. 5519

3 lepe poslovne sobe

v I. nadstropju odda z novembrom »Pokojninski zavod za nameštence« v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Premog - drva

JERANČIČ — Ljubljana, Karlovska cesta št. 8.

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 4929

Košnjo

otave odda **VOJNOVIČ & CIE.** — Vič - Glince.

Prešane ocvirke od slanine

po Din 5—kg, in

la. domačo svinjsko mast

znamke **J. P.** v sodih po 50, 100 in 200 kg po najnižjih dnevnih cenah prodaja trdnica

Evald Popovič Ljubljana

PRODA SE

dobro ohranjena **STELAZA** s predali, spodnji in gornji del, porabna posebno za speker, prodajalno. — Več se izve Pred škofijo št. 17, prtiličje. 5582

Štampilje

S. PETAN, Maribor. Nasproti glav. kolodvora.

Premog — Drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Pletilni stroji

patent »Ideal« do sedaj neprekošljivi, šival. stroji za pletenine, navijalni in krtačni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. — Pouk s stanovanjem v hiši. **FRAN KOS**, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah **Černe, juvelir**, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Visokopritl. hiša

v Rožni dolini je pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj. Naslov v upravi: št. 5184.

Okrogel les,

DRVA, trda in mehka, ogelje lastne produkcije, **PREMOG** na debelo in drobno, najcenejše pri **D. MARUŠIČ**, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40.

J. Stjepušin

Sisek priroča boljšo, ptaburice, par ture, strune, soln le vse potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški razstavi

Ceniki franko.**ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE**

Karol Florjančič V CELJU

Cankarjeva cesta 2 (poleg davčnega urada).

Instalacije električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radioaparatorov. — Poprava elektromotorjev in vsakovrstnih električnih naprav. — V zalogi: lestenel, svetilke, likalniki, motorji, števel, žarnice itd. in ves elektromaterijal. Točna postrežba! Nizke cene! — Proračuni brezplačno! 5068

Inserati v 'Slovincu' imajo vedno uspeh!

Josipina Sicherl-ova obvešča vse sorodnike, prijatelje in znance, da je izgubila danes ob 23 in pol uri po dolgi in mučni bolezni plemenitega moža, nepozabnega soproga gospoda

IVANA SICHERL-a

spediterja, posestnika itd. v Logatcu.

Pogreb se vrši v nedeljo dne 22. avgusta t. l. ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Dol. Logatcu.

Sladko spavaj spanje pravičnega in prejmi zaslužen plačilo za ves trud in skrb, katerih je bilo polno Tvoje vzorno življenje.

V Logatcu, dne 21. avgusta 1926.

Ravnateljstvo »Posojilnice v Logatcu« sporoča vsem zadružnikom, da smo danes izgubili dušo logaške posojilnice, gospoda

Ivana Sicherl-a

ki je bil zadrugi 31 let požrtvovalen tajnik.

Pogreb bo v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. ob 16 uri v Dol. Logatcu. Ohranimo vzor-možu za njegovo nesebično in neumorno delovanje najlepši in trajen spomin.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi našega iskrenoljubljenega očeta, starega očeta, brata, strica, svaka in tasta, gospoda

Jakoba Zalaznika,

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so na katerikoli način izkazali sočutje in sožalje nam, pokojnemu pa ljubezen in zadnjo čast s tem, da so ga v tako nad vse častnem številu pokropili in spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala pa bodi izrečena g. dr. Pavlu Avramoviču, zdravniku v Ljubljani, za požrtvovalno skrb in nego, s katero je stal nepozabnemu pokojniku tekom dolge bolezni na strani, č. č. duhovščini za spremstvo pri pogrebu, osobito župniku g. Barletu za njegove tolažilne obiske med boleznijo, dalje čast. sestrama usmiljenkama za njih velik trud in neumorno postrežbo.

Dalje nas veže dolžnost posebej zahvaliti se gg. zastopnikom Velikega župana, gerentskemu svetu ljubljanskemu, predsedstvu dežel. sodišča in notarske zbornice, načelstvu gostilničarske in kavarnarske zadruge v Ljubljani, načelstvu pekovske in sladničarske zadruge v Ljubljani, Sokolskemu Savezu ter Sokolskim društvom ljubljanskim, St. Jakobskemu naprednemu in gospodarskemu društvu S. D. S., St. Jakobskemu gledališkemu odru, predsedstvu Lovskega društva, Pevski zvezi v Ljubljani ter organizaciji natakarev za čaščečo udeležbo pri pogrebu in poklonjene prekrasne vence, gg. pevcem raznih pevskih društev za ganljivi žalostinki, končno vsem pokojnikovim prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem — naša najprisrčnejša zahvala!

Globoko žalujoči ostali.

Dr. Ambrožič

GLEDALIŠKA ULICA 7

(telefon št. 923)

ZOPET ORDINIRA

ob delavnikih od pol 3 do pol 4 popoldne.

Felix Toman

kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva cesta št. 30

priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmora in granita, plošče za grobnice marmorne plošče za mobilije po najnižjih cenah,

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko. **»TRIBUNA«** - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana. Karlovska 4

Erman & Arhar

Splošno misarstvo ter izdelovanje žaluzij, rolojev itd.

Št. Vid nad Ljubljano - Slovenija.

Poštni čekovni račun št. 13.493

Izdelujemo: lesene roloje »System Esslinger« in »System Klett«, lesene žaluzije v raznih barvah na trakove in vertice ter platnene in grad-žaluzije iz prvovrstnega materiala.

Sprejemamo tudi vsa tozadevna popravila.

PRODAJAM najceneje vseh vrst**modroce, otomane, divane**

in izvršujem vsa v to stroko spadajoča popravila točno in solidno. V zalogi vedno vseh vrst žima.

FRANC JAGER

tapetnik, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 27.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! **Gritzner, Adler** Tudi na obroke!

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v voženju brezplačno. Vedetna garancija.

Prodaja vile z vrtom

v Komenskega ulici 7 bo dne 26. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v pisarni sodnega komisarja **DR. ANDREJA KUHAJKA**, Kolodvorska ulica št. 3. Podrobnosti se poizvedo v navedeni pisarni.

ZAHVALA.

Najlepša hvala prečastiti duhovščini, društvu »Orel«, pevskemu zboru in vsem sorodnikom, prijateljem in prijateljicam, ki ste spremili našo nepozabno

MARIJO

na njeni zadnji poti. Hvala za darovane vence, šopke in za izraženo sožalje.

Zagorje - Sv. Urh.

ŽALUJOČI HRASTELOV

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Konjice, Slovenjgradec

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

Kapital in rezerve nad Din 20.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkvalitetneje

Ekspozitura: Prevalje

Brzjava: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

Zahtevajte brezplačno vzorce in cenik trgovskih knjig in šolskih zvezkov

A. Janežič, Ljubljana
Florijanska ulica 14
knjižgoveznica, industrija šol-
skih zvezkov in trgovskih knjig

Dvonadstropna hiša v Ljubljani v sredini mesta na prodaj:

V hiši sta takoj
na razpolago dva
trgovska lokala
in udobno stanovanje. Plačilni pogoji zelo ugodni.
Natančnejša pojasnila da
Ljudska posojilnica v Ljubljani

V stroki izurjenega **ZASTOPNIKA**
dobro vpeljanega pri trgovcih in krojačih, išče
za **Slovenijo** znana solidna velevtrdka na Du-
naju v svrhu prodaje dobro sortirane kolekcije
blaga za podlogo (klot, serge, podloga za jopiče,
rokave itd.). — Dopise pod »Vertrauenswürdig«
z navedbo referenc na **BOCK & HERZFELD**,
Wien I, Adlergasse 6.

Gumi nogavice

v vseh velikostih za
otekajoče noge ter
krčne žile se dobijo
v veliki izbiri pri
tvrdki

G. Besednik i drugi
Ljubljana
Prešernova ulica 5

Mera se lahko pošlje
po priloženi skici,
ter se naročeno
pošto obratno od-
pošlje.

Dobro in po brez- konkurenčni ceni

nabavite si vsa moška oblačila, **OSO-
BLO** za **ŠOLOOBVEZNE** edino le v
detajlni trgovini konfekcijske tovarne
FRAN DERENDA & CIE.
Gradišče nasproti Dramsk. gledališča

Ne samo ceno,

temveč tudi **kakovost** izdelka se mora upoštevati pri nabavi
poslovnih knjig.

**Knjižgoveznica K. T. D., čitalnica in tovarnica po-
slovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6/II.**

Mag. št. 21424/26

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje dobavo železnine in
ključavničarska dela pri zgradbi mestne stanovanjske hiše na
Ahacjevi cesti v Ljubljani.

Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad, Lingar-
jeva ulica št. 1/III, med uradnimi urami od 21. avgusta 1926 dalje.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 18. avgusta 1926.

Zlato

vsebuje v Vaši roki se nahajajoče

Zlatorog- terpentinovo milo!

V vsak tisočeri komad se vpreša
1 zlatnik za 10 frankov.

Poskusite, kupite komad pristnega
Zlatorog-terpentinovega
milo in preizkusite se o njegovi
neprekosljivi kakovosti!

Mogoče,
da najdete pri
pranju tudi VI
zlatnik!

Lesni trgovci in industrialci, pozor!

Dne 7. septembra 1926 se proda ob pol 11
na licu mesta v Vrhu pri Zalcu v Sav. dolini na
javni dražbi

Poljšakova žaga

s posestvom vred. Najmanjši ponudek 333.002-35
Din. Žaga sestoji iz večlistega venecijanskega
jarma (Kreutzgatter), iz 1 listne venecijanke, dveh
naprav za krožno žago, stroja za brušenje žag in
naprave za prirezovanje hlodov, vse v dobrem
in takoj uporabljivem stanju z lastno in trajno
vodno silo čez 30 H. P. Leži v ravnini ob okrajni
cesti in je oddaljena ¼ ure od železniške postaje
Zalec v Sav. dolini ter ima bogato lesno zaledje.
Na razpolago je 7 stanovanjskih prostorov s 3 ku-
hinjami. Zemljišča ca. 4 ha so sposobna za hmelj-
sko kulturo. Gospodarsko poslopje je novo.

Naprava je sposobna tudi za druge panoge
industrije.

Lipski velesejem

največji velesejem sveta

11.000 razstavjalcev iz 21 držav
160.000 kupcev iz 44 držav

Jesen 1926:

29. avgusta do 4. septembra

Tudi za Vas je obisk velikega pomena:

Podrobna pojasnila daje:

Častno zastopstvo
STEGU IN DRUGI
Ljubljana, Gledališka ul. 8

Oglas.

V konkurzni zadevi Franca in Antonije
Čuček v Ptuj razprodajale se bodo od upravi-
teljstva konkurzne mase nepremičnine in sicer:
zemljišče vl. št. 34, 247, 360 k. o. Podložje, zem-
ljišče vl. št. 280 k. o. Rogoznica, zemljišče vl. št.
480 k. o. Sp. Breg, zemljišče vl. št. 260 k. o. Sv.
Lovrenc, zemljišče vl. št. 153, 212 k. o. Zupečjas, zem-
ljišče vl. št. 301 k. o. Gerečjas, zemljišče vl. št.
528 k. o. Hajdina v celoti posameznih
vlozkov in če ni za iste kupcev, po posameznih
parcelah.

Cena posameznih zemljišč je odvisna od
vrednosti po inventurni cenitvi.

Za površinsko mero in za meje se ne pre-
vzame odgovornosti.

Kupna pogodba postane pravno veljavna z
odobrenjem od strani ministrstva za agrarno re-
formo.

Kupnina, kakor tudi pristojbina in stroški
pogodbe in prepisa listine, ter desetina se mora
položiti pri podpisu kupne pogodbe.

Razprodaja se vrši na licu mesta in sicer:
v Podložah dne 2. septembra ob 10. uri, v Rogoz-
nici 3. septembra ob 11. uri, v Sp. Bregu 3. sep-
tembra ob 3. uri popoldne, v Sv. Lovrencu 4. sep-
tembra ob 10. uri, v Zupečjas 4. septembra ob
10. uri, v Gerečjas 4. septembra ob 10. uri, v
Hajdini 4. septembra ob 10. uri (v zadnjih štirih
slučajih se vrši sestanek v gradiču Strnišče).

Reflektanti morejo že pred določenimi raz-
prodajnimi naroki svoje ponudbe staviti upravi-
telju konkurzne mase dr. Vekoslavcu Kukovcu
odvetniku v Mariboru.

V Mariboru, dne 19. avgusta 1926.

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

Asbjörn Krag je pomislil.
»Da, morda je res tako,« je zamrmral.
Stopila sva zopet nekaj korakov, vendar sem
nenadoma obstal.
»Ali veste, kje sva,« sem zašepetal.
Detektiv me je pogledal in mi skoro porogljivo
namežiknil.
»Da,« je odvrnil, »dobro poznam kraj, Zakaj ste
tako obledeli?«
»Nikakor nisem obledel,« sem odgovoril, »toda to
neprestano bedenje ponoči slabi menda moje živce.«
Nato sem pokazal z roko predse:
»Tam je mesto, kjer smo našli gozdarja, tam pri
onem sivem kamnu. Mrlič je ležal z obrazom na
zemljo.«
Asbjörn Krag je nagubančil čelo.
»Pri sivem kamnu? Nikakor ne!« je zašepetal.
Zvedavo se je ogledal. »Ne razumem, odkod bi
prišel kamen.«
Zasmehal sem se in odvrnil:
»In vendar leži tam kamen in sicer točno na
mestu, kjer smo našli mrliča.«
Asbjörn Krag je šel tja do mesta. Videl sem, da
se je sklonil nad sivi kamen, in hitro sem stekel tudi
jaz tja.
Pa ni bil nikak siv kamen, ampak človek, ki je
tam ležal, star mož. Na zatilniku je imel strašno rano.
»Mrtev je,« je dejal Asbjörn Krag in ga obrnil,
tako da sva lahko videla njegov obraz. »Umrl je ko-
maj pred četrt ure!«
Ne spominjam se sedaj več, kaj sem v tem tre-
nutku mislil ali čutil. Najbrž nisem mislil sploh ni-
česar. Videl sem mrliča, ne da bi razumel... Pola-
stila se me je moreča misel, da se nahajam v zago-
netni, bajni deželi in nisem pojmlil ničesar. Spo-
minjam se samo, da sem se obnašal čisto raztreseno

in zmedeno. Sklonil sem se in videl, da ima mrlič
obleko iz pisanega blaga. Asbjörn Krag me je zbudil,
ko je rekel:

»Železni voz je, ki ga je usmrtil.«

»Železni voz...« sem zamrmral.

»Da,« je odvrnil detektiv, »mar ne poznate
moža?«

Zagledal sem se v njegovo staro, sivo obličje. Da,
vendar, kje le sem ga bil že videl? Nezavedno so
krožile moje misli, skušal sem se domisliti.

»Ali se ne spominjate na sliko?« je vprašal de-
tektiv hripavo. »Na sliko v sobi na Gjaernaesu, s ši-
ljasto brado, upognjenim nosom in majhnimi očmi?«

Prestrašeno sem pogledal detektiva.

»Da zares, da zares, stari Gjaernaes, stari Gjaer-
naes je, ki leži tukaj. Toda, veliki Bog, saj je vendar
utonil pred štirimi leti!«

»In šele sedaj je res mrtev,« je odvrnil Asbjörn
Krag.

Detektiv me je previdno prijel za roko.

»Omahujete,« je dejal, »vendarle je res, da so
vaši živci oslabei.«

Moje ustnice so bile spet blizu na tem, da bi
zledenele, in dobro sem poznal toplo mrščanje na
vratu in na zatilniku, ki se je pri meni navadno
vedno pojavilo, preden sem se onesvestil. Ozrl sem
se okrog sebe. Pokrajina se mi je kazala v mojih
zmedenih očeh v najbolj čudovitih oblikah. Videl
sem, da se je daniilo, dolg solnčni žarek se je prožil
nad vresjo in se poigraval v gozdu. Najbližje smreke
so se svetile kakor zlato. Videl sem mrtvega moža,
videl Asbjörna Kraga, blodil s pogledom po vresi,
razumel pa nisem ničesar. Za več sekund dolgo se
me je polastila misel, da sanjam. Toda vse sem jasno
občutil in sprejemal vase. V mojo zavest se je vžgala
svojevrsna podoba solnčnega vzhoda, kakor sem ga
zazabil v desetini sekunde. Nebo na vzhodu ni bilo
več nebo, ampak velikansko, žareče žrelo, za kate-
rim so se odpirali nesluteni, daljni svetovi. Na ob-
zorju so se kopičili oblaki. Spreminjali so se v čudne
živali bajnih oblik s plamenčasto grivo in s švigajo-

čimi iskrami pod krilatimi kopiti — divja čreda, ki
jo je brzalo solnce s svojimi svetlimi žarkii; to je
bila zlata prednja straža dneva. In nato se je grmeče
dvignilo solnce samo nad obzorje...

Daleč, daleč proč sem slišal glas Asbjörna Kraga.

V.

Obraz.

Moja nezavest je trajala več ur. Ko sem se spet
zavedel, sem začutil tresoče se gibanje. Ležal sem
na vozu, čul neki glas, in pogledal v znan obraz. Bil
je župan.

»Ali ste se spet zavedli?« je dejal. »Ostanite le
pri miru, takoj bova na mestu.«

»Koliko je ura?« sem vprašal.

»Sedem,« je odgovoril.

»Sedem zjutraj?«

Zasmehal se je. »Tako je,« je odvrnil.

Dogodke prošle noči sem razpoznaval samo ne-
jasno. Vprašati nisem hotel, ker nisem vedel, ali sem
sanjal ali pa bil morda bolan.

»Kje je Asbjörn Krag?«

Župan je zmajal z glavo. »Tam — na vresi.«

Torej sem moral vendarle vse doživeti. Napol
sem se dvignil na vozu. Bila sva že blizu pristanišča.
Ljudje so prihajali in pripravljali čolne; kmalu bom
v svoji hišici. Strašno sem bil zdelan, hrepenel sem
po postelji in po dolgem, dolgem spanju.

Šlo mi pa ni v račun, biti tako slab; s težavo
sem splezal zato z voza sam. Ko sem prišel v sobo,
sem videl, da je luč še vedno gorela na mizi. Ugasil
sem jo in se vrgel takoj na posteljo. Ko sem se ob
štirih popoldne prebudil, je sedel Asbjörn Krag v
moji sobi.

Čutil sem se popolnoma zdravega in sem hotel
vstati.

»Poležite še malo,« je dejal Asbjörn Krag. »Sa-
mo dobro vam bo delo, ako si spočijete.«

»Preživel sem čudno noč,« sem odvrnil, »in ne
vem, kaj je bila sanja in kaj resnica.«

Priporočamo LUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižnica v Ljubljani): 19. zv.
I. O. Curwood, Kazan, voljč pes. Knjižniški roman. 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv.
Ed. About, Kralj gor. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Higgar, Jutranja zvezda.
30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otrca kapitana Granita. Popolnjenje okoli sveta. Roman
v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

Na napad čevljarjev in trgovcev s čevlji smo dobili od tovarne T. in A. Bata v Zlinu izjavo glede razlogov cenenosti naše znamke Bata d. d.

Vzrok naše proizvodjalne sile!

Napadi od strani trgovcev s čevlji in čevljarjev niso brez razloga.

Imajo svoj izvor v naši konkurenčni sposobnosti.

Za uporabo našim konkurentom navajamo v sledečem sredstva, s katerimi dosegamo uspehe.

Služimo s smerjo, kateri smo sledili, industriji, delavstvu in prebivalstvu.

S psihotehničnim izpitom naših delavcev dosežemo, da je vsak na svojem mestu.

Proizvajamo samo malo vrst izdelkov. V vsaki tovarni samo eno vrsto čevljev in to zopet produciramo v masah.

Z radikalno urejeno specializacijo dosežemo koncentracijo delavcev na eno kretnjo in s tem največji delavni efekt.

Dvigamo voljo do dela naših delavcev in nameščencev z dobro plačo čez delavno kapaciteto ter s soudeležbo na dobičku podjetja.

Dajemo delavcem delež na dobičku iz njihovih izdelkov.

Vsakemu se nudi prilika, da je na odgovornem mestu in da jamči za svoje delo. S tem dvigamo smisel in čut dolžnosti in napravimo na ta način vsakega našega delavca in nameščenca za podjetnika.

Podpiramo izobrazbo, zdravje in šport.

Borimo se proti alkoholu in kvartanju.

Imamo sotrudnike v vseh delih sveta.

Za najboljše misli in izume iz vsega sveta zvemo v kratkem času, kolike važnosti so za podjetje.

Surovine naročamo iz onih pokrajin, kjer so najboljše in najcenejše.

Surovine predelujemo v najboljših in najmodernejših tovarnah — bodisi tujih, bodisi lastnih.

Racionalno predelovanje tudi najneznatnejših odpadkov v koristne materialije je problem, katerega smo mi rešili.

Stroške zmanjšujemo s pomočjo trgovine po vsem svetu z ogromnim prometom, varčnim gospodarstvom, enostavnim načinom življenja in s pomočjo lastnih smernic naše organizacije.

S pomočjo nad dve sto prodajalen v Č. S. R. pridobivamo praktične izkušnje o pripravi formi, trpežnosti čevljev in pripravnosti za prodajo.

Akomodiramo se okusu svetovnega trga.

Stremimo pri sedanjih razgovorih za trgovske pogodbe, da se uvede prost uvoz in najnižje carinske tarife za dobave v Č. S. R.

To so sredstva, na katerih se snuje naš položaj o industriji čevljev.

Kdor jih imenuje nepoštena, t. j. nedopustna, ni razumel duha modernega dela.

Ni na korist industriji, delavstvu in prebivalstvu, da se prične borba proti koristnim proizvodom.

Svobodna konkurenca naj da vsakemu priliko, da razvije svoje moči, kolikor mu jih je mogoče.

Samo na ta način se bo omogočil napredek človeštva.

Bata